expenſe effuſionẽ inopes[a] facte ſunt. Et q̃z aliquas earũ vix quidẽ tñ liberauim⁹: quedã vero adhuc onerate iacẽt ex tali eleuari anguſtia nõ valentes. Ideoqȝ hoc ꝓuideãt ſctiſſimi ꝑriarche ⁊ metropolite: ⁊ reliqui deo amabiles epi: vt ⁊ nos que ab eis aguntur diſcentes approbemus eos q̃ noſtrã legẽ in lr̃is poſitã apud ſemetipſos oſtẽderũt operibus adimpleri. ¶ Que igitur[b] a nobis ſancita ſunt: ⁊ ſacrũ ordinẽ ſtatũqȝ cuſtodiãt ſcḋm ſacrarũ regularũ obſeruationẽ ⁊ virtutẽ decetero ꝯſeruẽt ꝑpetue integra ⁊ ſctiſſimi ꝑriarche vniuſcuiuſcũqȝ dioceſis: ⁊ deo amabiles metropolite / ⁊ reliq̃ reuerẽdiſſimi epi atqȝ clerici: vbiqȝ dei culturã et ſacrã diſciplinã cuſtodiẽtes iuiolatã: pena iminẽte hec preuaricãti: quo penitus alien⁹ ſit a deo ⁊ ipoſito ſibi ſacerdotij ordi[c]. nã velut indign⁹ hoc excludit. ¶ Licẽtiã vͦo vniuerſis[d] dam⁹ cuiuſcũqȝ ſint officij vel cõuerſatiõis reſpiciẽtib⁹ aliq̃d hoꝝ ꝑuaricari nũciare nobis et ad iperiũ qḋ ſemꝑ[e] eſt: vt nos q̃ hoc ſcḋm ſacrarũ regulaꝝ explanationem aplicamqȝ traditionẽ ꝯſtituimus: decentẽ etiã idignationẽ ꝑuaricãtib⁹ inferam⁹: etiã his videlȝ q̃ ſancita[f] ſunt a nobis de hereditatib⁹ deo amabiliũ epoꝝ cuſtodiẽdis. ſctiſſimi ſiq̃dẽ ꝑriarche vniuſcuiuſqȝ dioceſis hec ꝑponant in eccleſijs ſub ſe ꝯſtitutis: ⁊ manifeſta faciãt deo amabilib⁹ metropolitis que a nobis cõſtituta ſunt. Illi q̃z rurſus etiã ipſi proponãt in metropolita ſanctiſſima eccleſia ⁊ cõſtitutis ſub ſe epiſcopis hec manifeſta faciãt. illoꝝ[g] vͦo ſinguli in ꝑpria eccleſia hec ꝑponant: vt nullus nr̃e reipu. ignoret que a nobis ad honorẽ ⁊ ad augmentum magni dei ⁊ ſaluatoris noſtri ieſu chriſti diſpoſita ſunt. ¶ Inſuper ſequens hec tua[h] ſanctitas omibus qui ſub ea ſunt metropolitis ſanctiſſimis hec faciat manifeſta: vniuerſo tpe cõtrahẽda[i]: ſcripta[k] exemplaria epyphanio ſctiſſimo archiepo metropolitano: ſcripta exẽplaria ſctiſſimo epo hieroſolymoꝝ: ſcripta exẽplaria Iohãni viro glorioſiſſimo ꝑfecto ſacroꝝ ꝑtorioꝝ ſcḋo ex cõſuli ⁊ expatricio / cui etiã hoc adiectũ eſt[l]. et tua quoqȝ celſitudo hec ſciẽs: vna cũ ſemꝑ ſuſcepturis ſedẽ tuã hec ſuare feſtinet. et ſi denunciatũ aliq̃d fuerit tale delictum ꝓhibeat: ⁊ maxime quecũqȝ in ordinationib⁹ curialiũ vel officialium iterdicta ſunt. Nunciet aũt etiã nobis vt decens ſuꝑ eis iponat correctio. vtat quoqȝ preceptis ad clariſſimos ꝓuinciarũ iudices: vt et ipſi que fiũt inſpiciẽtes / nõ ꝑmittant aliq̃d extra hoc quod a nobis cõſtitutũ eſt fieri. iminebit eñ eis et pena quinqȝ librarũ auri / ſiquidẽ ⁊ ipſi preuaricari videntes nõ denũciauerint / aut ſedi tue / aut iperio: vt vndiqȝ decens ornatus ordinationis gradui conſeruet ſcripta cum adiectione dominica[m].

¶ De non alienandis aut ꝑmutandis reb⁹ eccleſiaſticis imobilib⁹: aut i ſpeciale hypothecã dãdis creditorib⁹: ſȝ ſufficere gñales hypothecas.

¶ Res imobiles eccle maioris vrbis cõſtantinopolitane ⁊ eccliaꝝ ſue dioceſ alienari generaliter ꝓhibẽtur: omni fraude ⁊ circũuentione remota. h. d. Bar.

Imperator Iuſti. augu. epyphanio archiepo patriarche ꝯſtãtinopol. ¶ Collatio ſecunda.

VNã intẽtionẽ[n] hãc ſemꝑ ꝓponim⁹ omẽ q̃cquid pri⁹ imꝑfectũ aut cõfuſum videt hoc ⁊ expurgare: ⁊ perfectũ ex imꝑfecto declarare: qḋ ẽt in omi legiſlatione faciẽtes credimus oportere: ⁊ in alienationib⁹ q̃ fiũt ſuꝑ ſacris[o] reb⁹ vna cõplecti lege[p] q̃ priores oẽs ⁊ renouet[q] ⁊ emẽdet[r]: ⁊ qḋ deeſt adijciat[s]: ⁊ qḋ ſuꝑfluũ eſt abſcidat[t]. A leone ſiq̃dẽ bone memorie q̃ poſt ꝯſtãtinũ pie mẽorie xpiane fidei iter ipatores pricipatũ auxit[v]: ⁊ cõſtituit ſacraꝝ eccliaꝝ honorẽ ⁊ diſciplinã ſcripta lex[x] eſt de alienatiõib⁹ eccliaſticis: cõcluſa i ſola

a ¶ Inopes. ſic ſ. vt deter. ſit nume. cle.

b ¶ Que igitur. prox.

c ¶ Ordine. repete ſit alienus.

d ¶ Vniuerſis. forte etiam ſeruis hoc caſu. ſic alias C. de ꝓei. im pe. offerẽ. l. i. ⁊ forte ſine inſcriptiõe ⁊ ſolennitate actionis cũ ſuam iniuriã quilibet proſequatur nam qḋ in diuinã religionẽ ⁊c̃. vt. C. de hereti. et mani. l. iiij.

e ¶ Semper eſt. ſic. ſ. vt ꝑpo. no. impe. do. col. v.

f ¶ Sãcita ſunt. ſcilȝ in greca ꝯſti. nec enim dicit de illa q̃ eſt. ſ. de eccle. ti. §. ſi autẽ. col. ix. q̃z illa poſt iſtã eſt: ſed forte idem dicebat greca qḋ dicit illa latina.

g ¶ Illoꝝ. ſ. epiſcoporum.

h ¶ Tua. epyphani.

i ¶ Contrahenda. i. tenenda.

k ¶ Scripta. hec conſtitutio iſtis ꝑſonis fuit miſſa.

l ¶ Adiectũ eſt. plus q̃z alijs q̃buſ fuit miſſa: ⁊ hec eſt adiectio vſqȝ in fi.

m ¶ Adiectione dñica. i. cum ãnis domini: tamẽ non haben⁹ eos. Ac.

¶ De nõ alie. aut ꝑmu. vt in ſpecie repete: ⁊ de nõ ⁊c̃. et expedit hec ꝑs. ſ. leo. §. ſi vero creditor. ⁊. §. ſi enim.

VNam intẽtionez propoſimus. ſic. ſ. de non eli. in princi. ſic. ſ. titu. i. in prin.

o ¶ Super ſacris. id eſt quaſi ſacris.

p ¶ Lege. ſcilicet iſta. Accur.

q ¶ Renouet. vt in lege leonis: que confirmatur. vt ſ. eo. §. vult.

r ¶ Emendet. vt ſ. eo. §. anaſtaſius ⁊. §. ſimimus. in fi.

ſ ¶ Adijciat. vt ſ. eo. §. ab anaſtaſio. et. §. quia vero leonis.

t ¶ Abſcindat. ſunt autẽ alie. ſ. leonis ⁊ anaſtaſij ſuperflue ex quo iſta ſcilicet iuſtiniani generaliter oĩa comprehendit.

v ¶ Auxit. hic nota arg. ad queſtionẽ quã diximꝰ. ſ. ti. i. in pͥn.

x ¶ Lex. vt. C. de ſacroſan. ec. l. iubemus. lȝ quidã dicant q̃ eam nõ habemus.

a ❡ In omnibus. ſcilicet terris: q: localis eſt. vnde fit generalis. vt .j. eo. §. nos igitur. Item in contractibus: q: nõ in pignore nec in ꝯtractu emphiteoſis loquitur: ſed ꝑ hãc ſuppletur. vt .j. eo. §. quia vero leonis.
b ❡ Correctione. no. corrigi ex eo ꝙ ſupplet. ſic. ff. ad le. rho. ꝺ iactu. l. fina. §. i. ⁊ §. fi.

v ❡ Vult enim illa. ſ. lex leonis.
x ❡ Colonũ. ſed q̃ eſt differẽtia inter hũc. ſ. colonũ ⁊ mancipiũ? Rñ. hic loquitur de aſcripticijs vel originarijs vel ſimilibꝰ: et qui a ſolo nõ poſſunt ſeparari nec ſine eo alienari. vt .C. de agri. ⁊ cẽſi. l. ij. ⁊ l. quẽadmodũ. ⁊ ff. ꝺ lega. i. l. ſi q̃s inquilinos. i. rñ. alr̃ mancipiũ dr̃ ſeruus ab hoſtibus captꝰ. vt inſti. de iure pſo. §. ſerui. qui etiam ſup poſſeſſionibꝰ ponitur et iſcribit: ⁊ ab eis non poterit ſeparari cũ in mobilibus cẽſeat. vt. ff. de diuer. ⁊ tẽpo. pſcrip. l. iij. Uel de aſcripticio ibi dicit. ⁊ eſt hec verior. Differẽtia iter mãcipium ⁊ colonum.

huius feliciſſime ciuitatis ſanctiſſima maiore eccl̃ia: ⁊ laudamus plurima huiꝰ legis cuꝫ oĩ vehemẽtia ⁊ dei cultura poſita. ſed eo ꝙ non generalit̃ poſita ſit in oibusᵃ: egere etiã eam quadã correctiõeᵇ credimus. ❡ Ab anaſtaſioᶜ q̃ꝫ pie memorie ſcripta quedã de talibꝰ lexᵈ eſt: neqꝫ ſilis priorⁱᵉ ⁊ oĩno minusᶠ habẽs. Effuſa nãqꝫ ⁊ per loca forisᵍ poſita nichilominꝰ manſit impfecta: eo ꝙ ad ſolũ ſacerdotiũ ⁊ diocesim reſpiciat ꝯſtitutã ſub btiſſimo ptriarcha huiꝰ regie ⁊ feliciſſime ciuitatisʰ. alias aũt non pſcrutataⁱ sedesᵏ cũ vtiqꝫ dignã correctione eẽ cãm arbitrabatˡ ꝓpt quã occaſionẽ alia quidẽ corrigebat: alia ꝓ incõpoſita relinquebat. quãobrẽ eam q̃ꝫ vacareᵐ decetero ſancimus: vtpote impfectã ⁊ loco circũcluſam ⁊ nõ gñalẽ inter leges exiſtentẽ: neqꝫ aliq̃d ſtudioſum introducentẽ. ❡ Hec ergo nos emendãtes oĩa/ vnã eſtimamꝰ oportere legiſlationẽ iponere oibꝰⁿ ſanctiſſimarũ eccleſiaꝝ/ xenodochioꝝᵒ/ ⁊ noſochomioꝝᵖ/ et mõaſterioꝝᵠ/ ⁊ bephotrophiorũʳ/ ⁊ gerõthocomioꝝˢ/ et totiᵗ ſacrati collegij rebꝰ. et hãc legẽ leonis pie memorie ꝯſtitutioni oportere adijcere. prius eñ breuiter legiſlationẽ exponentes: ſicqꝫ oẽ qḋ reliquũ ẽ interpretes. ❡ Vultᵛ eĩ illa neqꝫ deo amabilẽ archiepm ⁊ ptriarchã huius feliciſſime ciuitatis ſeu ſctiſſime maioris eccleſie: neqꝫ hyconomum vẽdere aut donare/ aut aliter alienare rez imobilẽ domũ forſan aut agrũ aut colonũˣ/ aut mãcipia ruſtica/ aut ciuilesʸ annonas (nãᶻ ⁊ hecᵃ inter imobilia ſunt numerãdaᵇ que cõpetũt cõſtantinopolitane ſctiſſime maiori eccleſie) ſed neqꝫ pro vlla compenſatione: aut alia qualibet circũuentione tale aliquid agi: et interminaturᶜ emptori quidem rei reſtitutionem vt reddat ꝑ tempora hyconomoᵈ rerũ ſanctiſſime eccleſie rem quam ipſe perceperit cum omni medij temporisᵉ fructu et alijs lucris: caſu imminente precioꝝᶠ

c ❡ De talibus. ſcilꝫ rebꝰ eccl̃iaſticis imobilibꝰ non alienandis.
d ❡ Lex eſt. apꝺ grecos.
e ❡ Priori. ſ. legi leonis. nã generalior eſt q̃ꝫ illa. vt .j. ſequitur.
f ❡ Minus. in pfectiõe: plus tñ q̃ꝫ lex leonis.
g ❡ Foris. ſ. ex cõſtãtinopolitanã ciuitatẽ qḋ non erat in. l. leonis. vt .C. de ſa. ſanc. eccle. l. iubemus. i. rñ.
h ❡ Ciuitatis. cõſtãtinopol.
i ❡ Perſcrutata. ſcilꝫ lege anaſtaſiana.
k ❡ Sedes. i. alia loca p̃terq̃ꝫ in vrbe cõſtantino. et eius dioceſi.
l ❡ Arbitrabat. i. hoc credidit anaſtaſius leonẽ corrigere dicẽdo gñaliꝰ et nõ fecit vt ſequitur. ſed iuſtinianꝰ hoc fecit per hanc conſtitutionem. vt .j. eo. §. nos igitur. ⁊ .j. eo. §. penul.
m ❡ Uacare. i. neceſſaria nõ eſſe hec omnia. ſ. a leone ⁊ ab anaſtaſio dicta qḋ facimꝰ addendo. vt .j. eo. §. in fi. ſic ⁊ alr̃ corrigit lex diſtinguendo. vt. ff. ad. l. rho. de iac. l. fi. i. reſpõ. et §. i. ⁊ §. fina.
n ❡ Omnibus. accipe rebus. qḋ eſt .j. accur.
Xenodochiũ. o ❡ Xenodochiorum. locus eſt vbi peregrini ſuſcipiunt. vt hoſpitale ſancti iohannis.
Noſochomiũ. p ❡ Noſochomioꝝ. locus vbi egroti curãtur.
q ❡ Monaſterioꝝ. locus vbi monachi ſimul conuerſantur. vt .ſ. de mona. §. hinc nos.
Bephotrophiũ. r ❡ Bephotrophioꝝ. locus vbi infantes alũtur. Accur.
s ❡ Gerõthocomioꝝ. locꝰ vbi paupes ⁊ ꝓpt ſenectutẽ infirmi curant.
Pthocotrophiũ. t ❡ Et totiᵗ ſacrati. i. rebꝰ cuiuſlibet alterius loci ſacri: vt pthocotrophiũ de q̃ habet mentio .j. eo. §. nos igit: ⁊ eſt locus in q̃ pauperes ⁊ infirmi hoĩes paſcũtur. Itẽ orphanotrophiũ. ſ. locus in quo orphani vtroqꝫ parẽte carẽtes paſcunt. Itẽ aſſiſteriũ locus in quo femine debilium ſuſtentatrices habitãt: et probantur he expoſitiones in nouellis co. ri. Idem dicas in qualibet eccleſia ſeculari. vt .j. eo. §. nos igitur. ⁊ §. penul.
Orphanotrophium. Aſſiſterium.

y ❡ Ciuiles annonas. ſ. redditus a fiſco pcipiendos ſingulis annis. vt .C. de ſa. ſanc. ec. l. priuilegia. vel ab alia eccl̃ia. vt .ſ. vt deter. ſit nu. cle. vel a priuato. vt .ſ. ti. i. §. ſꝫ neqꝫ effuſas.
z ❡ Nã interpoſito. ſic .j. eo. §. nos igitur.
a ❡ Hec. ſcilꝫ hec tria. colonus ⁊ mãcipiũ ⁊ ciuilis annona.
b ❡ Numerãda. licet non ſint imobilia. Sed quid in actiõe cõpetenti eccleſie pro qualibet re: nũquid poterit cedi vel alienari? Rñ. nõ. vt. ff. de iur. deli. l. aut pretor. §. q̃d ſi. licet poſſit diſtingui vtrũ ꝓ mobili vel imobili re competeret. vt primo caſu valeat: ſecundo non.
c ❡ Interminatur. i. interdicendo minatur.
d ❡ Hyconomo. Sed nunq̃d idẽ admittit̃ ad vendicandũ q̃ alienauerit? Uidet̃ ꝙ nõ: cũ non debeat ꝯ ſuũ factũ venire. vt. ff. de adop. l. poſt mortẽ. ⁊ ff. de ſer. ruſti. predi. l. ꝑ fundũ. Econtra ꝙ ſic: cũ hoc factũ nullũ ſit vt .ſ. ⁊ .C. ꝺ agri. ⁊ cẽſi. l. quẽadmodũ. ⁊ .C. de lib. cau. l. i. qḋ vltimũ credo verius: nã ⁊ maritꝰ reuocat qḋ donauit vxori. vt. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. ſi ſponſus. §. fi. Sed nunq̃d hyconomus ipſo iure erat priuatus ab adminiſtratione. quomodo ergo vẽdicat. vt .C. eo. l. iubemus. §. hyconomus? Rñ. dic ꝙ non ipſo iure: ſed per ſententiã priuandũ ⁊ ante ſententiam reuocat cum ſtatum non mutauerit. ſic. ff. de lega. iij. l. i. §. hi. Alij dicunt ꝙ ipſo iure: ⁊ tunc dicas eum admitti ad vendicandũ poſt reſtitutionẽ in prelatura non prius vt argu. in. l. de ſuſpe. tu. §. ſi quis.
e ❡ Tẽporis. a tpe vẽditionis donec redeat ad eccl̃iam.
f ❡ Precioꝝ. ſ. q̃rũ eſt cõtra eccleſiã: ſed ꝯtra hyconomũ hꝫ. vt .j. eo. §. ſi q̃s igit. q̃d miri hoc iure cõi eſt. vt .C. ꝺ fur.

ei qui tale aliq̄d accipe aut cō parare preſumpſerit: cū etiam hoc quidē qđ cōtra leges actū eſt ita ponat[a]: ac ſi neq̄ a principio geſtum ſit. Hyconomū vero hec[b] p̄uaricātē[c] dare q̄dē de ſuo ſanctiſſime eccleſie iubet omne q̄cq̄d ex ea cauſa lucratus[d] eſt/ aut ſanctiſſimā eccleſiā dānificauit. Super hoc autē etiā excludit[e] eum officio hyconomi: ⁊ dat[f] actionē ſanctiſſime eccl'ie nō cōtra ſolos deo amabiles hyconomos: ſʒ etiā cōtra ſucceſſores eorum: ſiue ipſi[g] hoc alienauerint ſiue pro t̄pe deo amabilis epiſcopus[h] aut aliquis aliorū clericorum[i] vidētes[k] alienantem[l] taciturnitate degeneri[m] et ſine libertate[n] paſſi ſunt et multo potius ſi cōſentiētes[o] et vidētes tale aliquid p̄miſerunt et non cām prohibuerūt. ¶ Ad hoc autē ⁊ tabellionē q̄ talia cōfecit inſtrumēta p̄petuo tradet[p] exilio: nullā ei clementiā neq̄ per reuerſionē[q] participās[r]. ipſos[s] quoq̄ maxios iudices q̄ ad hec accedūt ⁊ miniſtrāt[t] talibus cauſis[v]: aut cōſiſi apđ ſemetipſos munumēta[x] p̄ confirmatione taliʒ donationū aut aliorū actuū patiunt: et cingulo ⁊ dignitate et ſubſtātia interminat[y] excludē. Hoc igit[z] icrepās vehemēter p̄mittit[a] rei eccleſiaſtice vſum aut q̄ vocatur vſufructus ſub certo quodā tēpore/ aut etiā vſq̄ ad vitā p̄cipientis dare ſanctiſſimā maiorem eccleſiā. ſub hac tn̄ diffinitione vt ſi is q̄ hāc accepit munificentiā eiuſdē quātitatis recōpēſet rē ſanctiſſime maiori eccl'ie ſub p̄prietatis rōne ex q̄ poſſit eūdē redditū ſanctiſſima eccl'ia h̄re quātū ille ex vſu accepit poſt percipiētis vtiq̄ mortē aut diffinitū tempus in vſu[b] videlicet et vſufructu dato[c] eccl'iaſtice rei ad ſanctiſſimā maiorē eccl'iam redeūte: ⁊ vſu donate rei[d] cū p̄prietate[e] ſanctiſſime eccleſie[f] faciendo. talē nāq̄ ɔtractū ſine p̄iculo[g] eē ponit lex[h]. ¶ Si p̄o minꝰ fuerit q̄ qđ dat a ſanctiſſima eccleſia illud cōpenſat ei: cuiꝰ mox q̄dē p̄cipiet[i] p̄prietatem. ſperat autē et vſum accipe in firmū cōtractū et p̄ nō facto[k] ponit. datq̄ licentiā vendicationis[l] vtpote circūuentiōe cōtra ius ſanctiſſime eccleſie facta ¶ Lex[m] itaq̄ talia ſub breuitate[n] decernit ⁊ mulctā iponit: et vſq̄ ad res ſctiſſime eccleſie[o] ſtat ſolummodo: et omnē q̄dē perimit circūuentionē quā prediximꝰ: nō tn̄ retinere calliditatē poſtea inſurgētiū[p]

inciuilem rē. et. C. de rei ven. l. iij. et. l. mancipium.

a ¶ Ponat. ſ. lex leonis. vt. C. de ſa. ſan. ec. iubemus. ſic C. de legi. et con. non dubium.

b ¶ Hec. ſ. ſtatuta a leone.

c ¶ Preuaricātē. i. alienātē. et ſic facit cōtra hanc legem.

d ¶ Lucratus. vt precium rei.

e ¶ Excludit. ſcʒ per ſententiā. non ipſo iure. vt. ſ. px. diximus.

f ¶ Dat. ſ. lex leonis. Accur.

g ¶ Siue ipſi. ſcʒ hyconomi.

h ¶ Epiſcopꝰ. ſ. alienauerit.

i ¶ Clericorū. ſcʒ alienauerit repete aut vidētē ⁊c.

k ¶ Uidētes. ſ. hyconomi. et ſubaudi aut ⁊c.

l ¶ Alienantē. ſcʒ epiſcopum vl' aliū clericum.

m ¶ Degeneri. ſ. dederunt. nam genus clericorū audax debet eſſe: cuʒ defendatur lege dei que dicit: nolite tāgere chriſtos meos. i. ſacerdotes: vnde ſecuri ſunt ex hoc. ſic inſti. de re. diui. §. ſācte. Accurſius.

Clerici defendunt a lege dei

n ¶ Libertate. i. timidi erant vt ſerui: non audaces vt liberi.

o ¶ Conſentientes. ſ. expſſe: vt differat a ſuperiori reſponſo.

p ¶ Tradet. ſ. lex leonis.

q ¶ Reuerſionē. ſic et al's tabellio qui in ſuo officio deliquit p̄petuo illud p̄hibet exercere. vt. C. de ſuſcep. et archa. l. ſi aliq̄d. libro. x. interdū ad t̄ps. vt. C. de nume. et actu. l. iij. in fine. lib. xij. ſic et in prelato. vt. ſ. §. proxi. ſic et in tutore. vt inſti. de ſuſpec. tuto. per totum.

Tabelliōis delinquentis pēa.

r ¶ Participās. ſed nunq̄d imperator poſſet ſi meruerit in integrū hodie reſtituere: Uidet q̄ nō. vt. j. eo. §. q: vero veriſimile. ibi oportebit eni ⁊c. ſed tn̄ dico ɔ: cū leo nō potuerit ſequētibꝰ iperatoribꝰ p̄iudicare. vt. C. de legi. et con. l. digna. et. ff. de nata. re. l. queris. dūmodo dixerit nō obſtāte lege leonis. vt. ff. de le. iij. l. ſi quis in prin.

s ¶ Ipſos quoq̄. quaſi dicat nō ſolū minores et ordinarij: ſed etiam maiores cum ſint quattuor ordines: vt diximus. j. vt ad illuſt. ⁊ qui ſu. e. ſunt. §. i. apud quos poſſunt fieri oēs donationes et oīa q̄ ſunt de iuriſditione voluntaria etiā ſi merum imperiū non habeant. vt. j. de defen. ciui. §. nulla. ſed nonne tn̄ magiſtro cēſus hec auctoritas datur. vt. C. de teſta. l. conſulta: R̄n. illud in teſtamētis tantum dicit. Item in regia vrbe tantū: et in alijs locis obtinet qđ dictū eſt.

t ¶ Miniſtrāt. ſcʒ auctoritatē ſuam q̄ntū ē ad donationem que inſinuationem deſiderat: ſi maior eſt quingentorum ſolidorum. vt inſtitu. de dona. §. alie. quātū vero ad alios contractus miniſtrāt: id eſt miniſterium prebent: ſcilicet docendo fieri contractum. vt. j. e. §. hec igitur omnia.

v ¶ Cauſis. i. cōtractibus.

x ¶ Munimēta. i. inſtrumenta.

y ¶ Interminat. ſ. lex leonis.

z ¶ Hoc igitur. ſ. alienatiōes eccl'iaſticarū imobilium rerū. vt. ſ. e. §. vult.

a ¶ Permutit. ſ. d. l. leonis. vt. C. de ſacroſan. ec. l. iubemus. §. fi.

b ¶ In vſu. i. in cōceſſione vſus: ſeu vſufructus.

c ¶ Dato. ſ. illi cū quo ſic p̄mittit eccleſia. vt. j. eo. ſi q̄s autē voluerit.

d ¶ Donate. i. recompenſate ipſi eccl'ie

e ¶ Cū p̄prietate. quā a p̄cipio dʒ h̄re eccl'ia. vt in fi. huius. §.

f ¶ Eccleſie. ſ. remanente.

g ¶ Periculo. ſ. penarum predictarum.

h ¶ Lex. ſcilicet leonis.

i ¶ Percipiet. ſ. eccleſia.

k ¶ Pro nō facto. q̄tum eſt de iure. vt. C. de le. et cō. l. nō dubiū. ſed factū ipſum pro infecto haberi non pōt. vt. j. de equa. do. §. que igit. col. vij. et. ff. de cap. l. in bello. §. facte. ⁊ ff. de acqui. poſ. l. i. §. adipiſcimur.

Factū p̄ infecto haberi nō pōt.

l ¶ Uēdicatiōis. ſ. hyconomo p̄ t̄pe. vt. ſ. eo. §. vult.

m ¶ Lex. ſcilicet leonis.

n ¶ Breuitate. non q̄ ipſa breuiter dicat: ſed q: nos breuiter eam retulimus.

o ¶ Eccleſie. ſ. ɔſtātinopolitane. vt in p̄n. ſui patet.

p ¶ Inſurgentiū. ſ. hoīm cōtra eā vl' in fraudē eius.

valuit[a]. Quidā[b] enī dudū hoc qđ vocaꝛ colonariū ius (colonariū ius eſt: veluti ſi domū valētem centū ſolidos et preſtātē pēſionē ſolidos decē accipiat qs ab eccleſia ⁊ det ꝓ ea ſolidos cētū ſeu āpliꝰ aut certe minus et q̄ſi iā de ꝓpria[c] aggrauet ſe dare ſingulis annis quaſi penſiōis nomie ſolidos tres iſte[d] aūt appellaꝛ ꝑicos[e]: ſꝫ ipſam domū ſub tā ꝑua penſione in ꝑpetuum et ipſe ⁊ hr̄des eiꝰ poſſidebāt) adinueniētes: neqꝫ noſtris legibus neqꝫ alie[f] cuiuſdā oim[g] notam circūuētiōi nō paruā meditati ſūt/ cōtra legē ꝑpetuas pene[h] cogitātes alienatiōes: qđ nos[i] decetero agi ꝓhibemꝰ: ⁊ ꝓ eoipſo cōſcripſimꝰ[k] legē[l]. dudū[m] autē et emphiteoſim reſpexerunt[n] et iminuerūt[o] plurimā quātitatē veri redditꝰ illi qui emphiteoſim accipiūt: ꝑſtātes[p] his q̄ ꝓ rebꝰ q̄dē ſanctiſſime maioris eccleſie ꝑſidebant. idqꝫ nos in q̄dā cōſtōnū[q] nr̄arū diffinimꝰ q̄dem vſqꝫ ad ꝑſonas tres emphiteoſim fieri accipientis et duorū ſucceſſorū aliorū. hoc etiā ſup rebꝰ ſanctiſſime maioris eccleſie fieri ꝑmittentes nō autē vltra ſextā partē releuari emphiteoſim ꝑcipiētibꝰ ꝓpter fortuitos caſus[r] ſanciētes. Q̄r vo[s] didicimꝰ ſic effuſe ⁊ ipie ab aliquibꝰ fieri documenta: vt neqꝫ ſexta relinquaꝛ ſāctiſſime eccleſie ꝑs/ reliquis oībus emphiteoſim accipiētibus donatis. Anaſtaſiꝰ[t] āt pie memorie geſta[v] munimētorū ꝯſtituēs[x] fieri ſup alienationibꝰ ſicut etiā huiꝰ[y] rei[z] fieret[a] tp̄s et emphiteoſim ſtatuēs ſine geſtis q̄dē vſqꝫ ad ſolā vitā accipiētis emphiteoſim: cū geſtis autē in ꝑpetuū eā extēdēs[b]: neqꝫ ꝑfectam fecit neqꝫ[c] vtilē legē: ⁊ vndiqꝫ iꝑfectam vſqꝫ ad ſolā dioceſim patriarchice ſedis huiꝰ feliciſſime ciuitatis (ſicut prediximꝰ[d]) legiſlationem ſtatuens.

Nulla eccleſia vbicūqꝫ ſita vel aliqđ mōaſteriū vel aſſiſteriū vel quiuis aliꝰ piꝰ locꝰ rē immobilē alienare pōt: nec ſpāliter pignori obligare. Ang.

Nos[e] igiꝛ (iā enī[f] ad legē veniēdū eē ſacimꝰ[g]) neqꝫ ſanctiſſimā huiꝰ feliciſſime[h] ciuitatis maiorē eccl'iaꝫ[i]: neqꝫ ſub ea cōſtitutas eccl'ias q̄rū ipſa ꝓrogationē[k] ſuſcepit (ſicut eā anaſtaſiꝰ pie memorie iterpretatꝰ[l] ē) neqꝫ alias oēs eccl'ias i hac feliciſſima exiſtētes[m] ciuitate aut circa eius ꝯfinia: neqꝫ ſub pr̄iarchica ſede hꝰ feliciſſime ciuitatis ꝯſtitutas q̄rū metropolitas[n] ipe[o] ordiat: neqꝫ aliū vlluꝫ vndiqꝫ/ neqꝫ pr̄iarcham neqꝫ epiſcopū. dicimꝰ autē et eos q̄ i oriēte et q̄ i illirico iſuper ⁊ i egypto et i liconia atqꝫ in licia: et eos q̄ in affricana ꝑ

a Valuit. cum diuinare non potuit. vt. ff. man. ſi fideiuſſor. in ꝑin. et ideo non peccauit lex leonis. vt. C. de teſta. Libemus. in fi.
b Quidam. ſic ꝯſtrue. quidā. ſ. hoies dudū hoc qđ vocaꝛ colonariū ius adinuenientes colonariū ius dico neqꝫ noſtris legibꝰ neqꝫ ⁊c. et ꝓcedit vſqꝫ ad ꝟ. illum qđ nos ⁊c. et poſtea accipe colonariū ius eſt ⁊c. quia interpoſitio eſt.
c De propria. ſ. domo.
d Iſte. ſ. qui ſic accipit.
e Paricos. i. pēſionatorꝫ a pariare qđ ē ſoluere. vt. ff. de ſtatulibe. l. ān pe. §. pe. et §. fi. vel dicit a pari quia dn̄o per omnia fere par eſt.
f Alie. ſ. legi.
g Omnium. vꝫ imperatorum: vel iuriſcōſultorum.
h Pene. hoc iō quia penſionē aliquam ꝑcipit.
i Quod nos. ſ. hmōi cōtractum.
k Cōſcripſimꝰ. ſed ꝑ cōſuetudinē derogatur huic §. et fit emphiteoſis per hūc §.
l Legē. ſ. iſtam
m Dudū. et hic et ſuperior articulus in lege adijcit leonis: quia ibi nō ſunt.
n Reſpexerūt. ſcꝫ hyconomi cuꝫ hoies ad maliciaꝫ dditi nichil eſt qđ non inueniāt. vt. j. vt hi qui ob. habere perhi. res mio. i. rū. col. v.
o Imminuerūt. ſ. preſtatiōes hyconomi vt ſeqꝛ. Azo.
p Preſtantes. i. dantes hyconomi in emphiteoſim.
q Conſtitutionum. quas non habemus.
r Caſus. qui imminent emphiteote: niſi ſit totius rei interitus. vt inſtitu. loca § adeo. quod non eſt in ſimplici colono. vt. ff. loca. l. ſi fundum.
ſ Vero. pro certe.
t Anaſtaſius. ſ. loquens in eodem caſu in quo ſuperior § ſcilicet in emphiteoſi.
v Geſta. i. vt ea que geruntꝛ ex hoc cōtractu emphiteotico in munimētis fiant. i. in ſcripturis. ſic accipitur. ff. de proba. l. cenſus.
x Conſtituens. ſ. in lege quā habuimꝰ in memoriā. ſ. eo. § ab anaſtaſio. ⁊ in fi. huius §.
y Huius. ſ. eccleſie.
z Rei. ſ. eccleſiaſtice.
a Fieret. ēphiteoticus contractꝰ Accurſius.
b Extendēs. ſ. anaſtaſius.
c Neqꝫ vtilem. et ideo corrigitur. j. eo. § ſinimus. in fi. §.
d Prediximus. ſ. eo. § i.
e Nos igitur. quia legeꝫ leonis iam breuiter retulimus et duos caſus ſuperuenientes determinauimꝰ. vt. ſ. eo. §. vult et § lex. ⁊ § dudū. igitur ad legem venianius quam facere propoſuimꝰ. vt. ſ. eo. i. rn̄.
f Iam enim. interpoſitio eſt hic ver. ſic. j. e. § vt autem. ibi quod enī ⁊c. Accur.
g Sancimus. ex hoc § et § ſeq. et § ſinimus. ibi qđ actio ⁊c. et. j. de ali. et emphi. § et hoc. et ſuper ipſis collige quod eſt. C. de ſacroſan. ec. auſ. hoc ius. i ꝑn. Accurſius.
h Feliciſſime. ſcꝫ conſtantinopolitane: vbi hec lex fiebat: ſed qualiter ibi fiebat cū iueteri roma habeāt fieri. vt. j. vt ec. ro. co. ij. in ꝑin. Rn̄. illđ fuit ante tempora conſtantini. vt diximus. ſ. quō opor. epi. in ꝑin. et § ſi vero metropolita.
i Eccleſiam. ſubaudi habere licentiam. vt in fi. huius § et ſic ad inferiora ſemper repete illud. Azo.
k Prerogationem. i. diſpendis.
l Interpretatus. vt. ſ. eo. § i.
m Exiſtentes. vt ſancte marie et ſancte theodore: ⁊ aliarum. vt. ſ. vt deter. ſit nume. in medio ti.
n Metropolitas. i. archiepiſcopos.
o Ipſe. ſcꝫ patriarcha.

uincia ſunt ꝯplexiue[a] dicendū ꝑ oēs q̄cūqꝫ nr̄e ſunt terre: nec nō in occidēte ſūt deo amabiles ep̄os ab ipſa ſenioꝛi roma vſqꝫ ad occeanū cōſiſtentium ſanctiſſimarū oꝛthodoxarū eccleſiarū neqꝫ aliq̄d xenodochium[b]: aut ꝓchotrophiū: aut noſochomiū: aut oꝛphanotrophium aut bephotrophiū: aut gerontho comiū: aut monaſteriū viroꝛū vel mulierū: abbatē vel abbatiſſam: aut quēlibet oīno ꝑſidētē venerabilib⁹ collegijs licentiā hr̄e alienare rē imobilem: aut in domib⁹/ aut i agris aut in hoꝛtis aut oīno i hmōi[c] neqꝫ ruſticū mancipiū: neqꝫ ciuilē ānonā: nec ꝑ ſpecialis[d] pignoꝛis occaſionē tradere[e] creditoꝛib⁹. ❡ Alienationis[f] autem nomen gn̄alius id poſuim⁹: vt ꝓhibeam⁹ ⁊ vēditionē et donationē ⁊ cōmutationem et in ꝑpetuū[g] extēſam emphiteoſim q̄ nō ꝓcul[h] ab alienatione cōſiſtit. ſed oēs vbiqꝫ ſacerdotes ab hmōi alienatiōe prohibem⁹: ſubditos penis q̄bus leonis pie memoꝛie vſa eſt cōſtitutio[i]. Illā[k] nāqꝫ per oīa valere et ratam eſſe ſancim⁹: propterea[l] hāc ꝓponim⁹ ⁊ ꝓtulimus ⁊ nō ꝑrīa voce[m] legē conſcripſim⁹. ſed hac cōi et greca vt oībus ſit nota ꝓpter facilē interꝑtationē. Q̄d itaqꝫ[n] iam ꝑterijt relinq̄mus: nā tanta documēta[o] tp̄e lōgo facta nūc cōmouere multe erit tergiuerſationis[p]. Quapropt̄ q̄vſqꝫ huc hacten⁹ extant ꝓpriū habeant ſcema[q]: decetero autē omnem alienationē interdicim⁹ predictas[r] eis penas imponētes.

❡ Exceptio confirmat regulā in non exceptis. Bar.

❡ Ut autem lex ad[s] humane nature varietatē ⁊ quod[t] ſemper venit moderata ꝑ oīa immota permaneat (quid[v] enim erit ſtabile inter homies[x] et ita imobile vt nullā patiat̄ mutationē: cū oīs noſter ſtatus ſub ꝑpetuo motu cōſiſtat) neceſſarium exiſtimauim⁹ quaſdā ex-

a ❡ Complexiue. i. generaliter ſancimus.
b ❡ Xenodochiū. hec ṽba expone vt. ſ. eo. §. hec igitur.
c ❡ hmōi. ſ. imobile. niſi in caſibus. vi. vt ꝓpter debitum q̄d alr̄ ſolui nō valet. vt. j. de ali. et emphi. §. et hoc etiā inſup. Item in emphiteoſi. vt. j. eo. §. emphiteoſis. ⁊ §. ſeq. ⁊ j. de ali. et emphi. §. licentiā. Itē permutat cum alia eccleſia. vt. j. poſti. q̄ ex aſcrip. §. fi. Itē cū principe. vt. j. eo. §. ſinimus. Itē ꝓpt onus fiſcale. vt. j. de ec. re. imo. ali. §. ſancimus igit̄. Itē in redemptiōe captiuoꝛū. vt. j. de ali. et emphi. §. ſanctiſſimarū vero. Sꝫ cōtra eccleſia in q̄nqꝫ caſib⁹ oīno ꝓhibetur et i. his caſib⁹ vt notauim⁹. j. de ali. et emphi. §. ca col. ix. Sed q̄d de mobilib⁹. R̄n. pn̄t alienari cū nō inueniat̄ ꝓhibitū. vt. ff. ex q̄. cau. ma. nec nō. §. ſꝫ q̄d. niſi ſint ſacra circa altare neceſſaria: q̄ alienari nō pn̄t. vt. inſti. de re. di. §. nullius. ⁊. C. de ſa. ſan. ec. l. ſancim⁹. niſi ꝓpter captiuoꝛū redēptionē. vt. j. de ali. et emphi. §. de ſacris. et. §. ſi vero ꝑter. Itē que ſunt ſuꝑflua: et tūc etiā ꝓpter debitū nō ſolū ꝓpter redēptionē captiuoꝛum. vt. j. de ali. et emphi. §. ſi vo ſunt plura.

Eccleſia q̄ et q̄n poſſit alienare.

d ❡ Specialis. h̄ no. q̄ vbicūqꝫ d̄r in hac cōſtitutiōe de ꝓhibitiōe ſp̄alis pignoꝛis illō ſit correctū ꝑ. l. j. de ali. et emphi. §. hoc etiā. Uel dic illud ſp̄ale cā neceſſitatis propter quā ceſſat oīs lex. vt. ff. de offi. ꝓcō. l. i. generalis autē obligatio permittitur. vt. j. eo. §. ſi enim.
e ❡ Tradere credi. ſed nūq̄d ſine traditione ſp̄ale pign⁹ facere poterit. ff. de pig. act. l. i. Uidet̄ q̄ ſic: vt hic. et. j. eo. §. ſi autē creditoꝛ. nā ibi dicit accipe. et. §. ſi eni. in fi. et. §. finimus. ibi ſed neqꝫ dationē ⁊c. ſed his legibus large ponit̄ verbū dare. ſic. ff. de pigno. act. l. ſi conuenerit. §. ſi quis. quare dicas q̄ nec ſic fieri pōt obli. per illam conſti. vt. ſ. i. rn̄. ſed generalis obligatio fieri poteſt. ſ. ſine traditione: cum dicat in rubri. hypotheca. vt. ff. de pig. act. l. ſi rem. §. ꝓprie: ſed que eſt ratio? R̄n. q̄ꝛ plus iuris cōſtituitur creditoꝛi per ſpeciale pignus q̄ꝫ per generale: cum mancipia generaliter obligata manumittantur: non ſi ſpecialiter. vt. ff. de manumiſ. l. iij. et. C. de ſer. pig. da. ma. l. iij.
f ❡ Alienatiōis. vt. C. de reali. non ali. l. fi. ſic. ff. de ſta. li. l. ſtatuliberi. §. fi.
g ❡ Et in perpetuū. hic no. q̄ vbicūqꝫ in hac conſtitutiōe ſit mentio de perpetua emphiteoſi prohibenda illud corrigitur. vt. j. de ali. ⁊ emphi. §. licentiam. Uel dic ibi conceditur in perpetuū. i. q̄diu redditus preſtetur: et ita hic ⁊ inſti. loca. §. adeo. Uel dic fieri in perpetuum. i. in tertiā generationem. vt. j. eo. §. emphiteoſim. prima verioꝛ.
h ❡ Non procul. i. non multum.
i ❡ Conſtitutio. vt. ſ. eo. §. vult enī.
k ❡ Illā. ſ. legē leonis. Accur.
l ❡ propterea. ſ. vt ꝓhiberem⁹ omnes ſacerdotes vt dixerat non vt cōfirmaret. ſ. legem leonis: quia et ſine hac erat confirmata. ſ. e. et ſic nō refertur ad proximum dictum.
m ❡ Uoce. ſ. latina ſed i greca que eſt magis cōmunis: vt hic dicitur. naꝫ grecā ſciunt greci. Itē latinos opoꝛtet ſcire ꝓpt̄ interꝑtationē et tranſlationem: vt patet ꝑ multas leges trāſlatas. vt. ff. d̄ execu. tu. et de iudi. l. ꝑs. et finiū reg. l. fi. et alie infinite. ſꝫ cōtra linguā noſtraꝫ greci vilipendunt nec eā ſcire volunt vnde tantū nobis eſt cōmu[illegible]s. ꝓpterea vt legitur in diuinis quando hebraica lingua trāſferebatur in latinā prius in grecam trāſferebatur vt facilius ex ea ſumeretur in latina: ſicut ⁊ de obligatiōe iuriſgentiū que tollitur per acceptilationē per quoddā mediū vt inſti. qui. mo. tol. obli. §. ij. Et no. q̄ hec lex ſic loquitur hic ac ſi adhuc non eſſet tranſlata in latinū: et facit imperatoꝛ mētionem tranſlationis: vt ideo eſt cōmunis: quia fiebat conſtantinopol̄.

Greca lingua an ſit elegans

n ❡ Itaqꝫ. inceptiue non illatiue ponitur.
o ❡ Documenta. i. inſtrumenta facta de alienationibus rerum eccleſiaſticarum.
p ❡ Tergiuerſationis. ſic. C. de teſta. l. iubemus. §. pe. ſic. j. eo. §. fi. ⁊. C. de cadu. tol. §. fi. ſic. j. de referē. §. fi. col. iij. ſic. C. de legi. et con. l. leges.
q ❡ Scema. i. oꝛdinem vel figuram ſc̄m Al.
r ❡ predictas. ſ. §. vlti. Azo.
ſ ❡ Ut autē lex ad. i. contra.
t ❡ Quod. i. varietas.
v ❡ Quid enim. illi tres verſus ſunt interpoſitio vſqꝫ illuc: neceſſarium ⁊c.
x ❡ Inter homines. vnde dicit̄ iuſtus ſepties in die cadit. ſic. C. de vete. iu. enu. l. i. §. ſed quia. ſic. j. de conſang. et vte. fra. in prin. col. vi. aliud eſt in diuina natura. vt inſti. de iuſti. et iu. i. rn̄. ⁊ de iure nat. §. ſed naturalia.

Iuſtus ſepties in die peccat.

a ¶ In auxilio. immo videtur ad deſtructionē. nam falſa efficitur lex. vt. ff. de re. cato. l. i. ita et vitioſa. vt. ff. de regu. iur. l. i. in fi. contra. ſed illud eſt quo ad exceptionē q̄ remota eſt a regula. ſed ipſa lex vel regula firmatur que remanet: vt hic dicitur.

eo §. quia vero veriſimile. et ſic de iure cōmuni videtur ſieri hec donatio. Accur.
p ¶ Preſident. vt prelati.
q ¶ Litteris. vt tabelliones et iudices. vt. s. eo. § ad hoc et § aliquid.

ceptiones dare legi cū multis vigilijs et ſubtilitate adinuentas: vt eas habens in auxilio[a] lex nequaq̄ moueatur[b].

¶ Principi pmutare lȝ cū eccleſia p re meliori vel equali: vtilitate reipublice exigente ꝛ pragmatica forma precedēte: omnia alia alienatione prohibita. hoc dicit Bar.

¶ Sinimus igit[c] īperio ſi qua cōis cōmoditas eſt ꝛ ad vtilitatē reipu.[d] cā reſpiciēs ꝛ poſſeſſionē exigēs talē[e] alicui⁹ immobilis rei q̄lē ꝑpoſuim⁹: hoc ei a ſanctiſſimis eccleſijs ꝛ reliquis venerabilib⁹ domib⁹ et collegijs ꝑcipe licere/vndiq̄ ſacris domib⁹ indēnitate[f] ſeruata: ꝛ recōpēſam dare eis ab eo[g] q̄ ꝑcepit eq̄ aut ēt maiore q̄ȝ data ē. Quid[h] enī cauſet imperator ne meliora det cui plurima dedit de⁹ hr̄e et multorū dn̄m eē et facile dare: ꝛ maxie in ſanctiſſimis eccl'ijs in q̄bus optia mēſura ē dōatarū eis rerū imēſitas[i]? vn̄ ſi q̄d tale fiat ꝛ pragmatica[k] ꝑceſſerit forā[l] ꝑcipiēs[m] īpio[n] dare aliq̄d taliū rerū ꝛ recōpenſauerit maiorē meliorē et vberiorē et vtiliorē: ſit ea pmutatio firma[o]: et hi q̄ ꝑſidēt[p] domib⁹ q̄rū eſt q̄d alienat et q̄ tabib⁹ adminiſtrāt litter[q] ſine q̄rela vndiq̄ ſint nullā metuētes penarū q̄ a leone pie memorie intermināt ꝛ a nobis firmate[r] ſūt. cū nec vtiq̄ multū[s] differāt ab alterutro ſacerdotiū ꝛ iperiū: ꝛ res ſacre a cōib⁹ ꝛ publicȝ q̄n[t] ois ſcīſſimis eccleſijs abūdātia ꝛ ſtat⁹ ex īpialib⁹ munificentijs ꝑpetuo ꝑbeat alterutrȝ. itaq̄ ꝯpēſātes[v] q̄ decēt nō ab aliq̄b⁹ iure culpabūt. Aliā vero[x] oēm ſiue ad ipiū īpm ſiue ad aliā quancūq̄ ꝑſonā factā ſiue vēditionē/ſiue donationē/ſiue pmutationē/ſiue emphiteoſim ꝑpetuā[y] oio pimum⁹. ſȝ neq̄ dationē cuiuſdā pignoris[z] in re īmobili factā occaſiōe mutuorū fieri ſinim⁹. Et hec valē volum⁹ i oi eccleſia oiq̄ mōaſterio ꝛ noſochomio ꝛ xenodochio et bephotrophio et aſſiſterio ꝛ gerontho comio ꝛ oi abſolute collegio. et q̄d actio pia[a] cōſtituit nullo penitus horū[b] aliq̄d accipere ab eis[c] valēte vn̄ neq̄ ꝯſtitutione[d] anaſtaſij diue memorie vlteri⁹ op⁹ erit/neq̄ ſm illā faciēdi decreti memorate obſeruatiōis. ipſa eni et rei principia[e] pimētes ꝛ ꝓhibētes q̄d fit nequaq̄ ꝑſcrutatiōe deinceps indigebimus.

¶ Eccleſiarum et locorū venerabilium res in emphiteoſim dari poſſunt in perſonam accipientis et duorum ſucceſſorū videlicet filiorum et nepotum et vſq ad tertios/ſi de eis ſpāliter dictū fuerit aliť nō. h. d. b.

b ¶ Moueat. ſic. j. eo. § quia vero. ibi oportebit ꝛc.
c ¶ Sinimus igitur. i. permittim⁹: quia exceptiones facimus a lege q̄ prohib; alienationem rerum eccleſiaſticarum. ergo hec eſt prima per legem iſtam.
d ¶ Reipu. quia publica vtilitas ē preferenda priuate: vt hic. et. ff. p ſocio. l. actiōe. ꝛ. l. labeo. et. C. de cadu. tol. § pe. ꝛ. j. vt omnes obe. iu. prin. § arripiat. col. v.
e ¶ Talē. ſ. eccleſie alicuius.
f ¶ Indemnitate ſeruata. ſic. j. conſtitutio q̄ exaſcrip. ꝛ ali. § fi.
g ¶ Ab eo. imperatore.
h ¶ Quid. q. d. bn̄ deb; dare etiā maiorem rem.
i ¶ Immēſitas. s. vt diuer. ſit nu. cle. § i. cōtra. Sol. vt ibi.
k ¶ Pragmatica. ſcriptura facta cū conſilio ꝓcerum.
l ¶ Forma. ſcilicȝ pragmatica.
m ¶ Precipiēs. ſ. eccleſie.
n ¶ Imperio. i. imperatori.
o ¶ Firma. nūq̄d ꝗ ſimiliter a prelato in eccleſia fieri poteſt immēſa donatio ſine inſinuatiōe: q̄dam dicūt q̄ ſic: vt hic. et. C. de ſacroſan. eccle. illud. nos cōtra. cū enim nō inueniamus expreſſum hic vel alibi ſtabit in ſuo ſtatu: vt vltra quingentos ſolidos fiat inſinuatio. vt inſtitu. de dona. § ꝛ cum retro. et. C. de dona. l. penulti. in fi. q̄d enim non mutatur veteri iuri relinquitur. vt. C. de appella. precipimus. § fina. in fi. et. C de teſta. l. ſancim⁹. et quod hic dicitur: eſt ſpeciale in principe. vt argu. s. eo. l. reſpon. ꝛ. s. quomodo opor. epi. i. reſpō. vel dici poteſt hic non dici q̄ imperator donet ſine inſinuatione: immo fieri videtur ex quo fit pragmatica forma que eſt ſcriptura publica: vt. j.

Antiq̄ iuri relinquit q̄d non mutat.

r ¶ Firmate. vt s. eo. alienationis. ibi. illa ꝛc.
s ¶ Nec multum. differunt enim in vſuca. trienij: quia res fiſcales nō vſucapiunt. vt iſti. de vſuc. § res fiſcales. ſed res eccle ſic vt. j. hec conſti. immo. ꝛc. col. vi. ſm Al. ſed non valet: quia hec conſtitutio non cogitauit de illa inferiori. ſȝ differunt: q: vnum ſacris alterum humanis preſidet. vt s. quomodo opor tet epi. i. reſpon. ſimilitudinē autem habēt. nā vtriuſq̄ res iure iſto adhuc. c. annis ꝑſcribūtur vt hic. ꝛ. C. de ſa. ſan. ec. l. fi. lȝ poſt hāc legem ſit correctu; q̄ ad eccleſiam. vt. j. de ec. ti. § pro temporalibus.
t ¶ Quando. pro quia.
v ¶ Compenſantes. ſ. eccleſia ꝛ imperator.
x ¶ Aliam. ſo. q̄ȝ ſupradictā pmutationē in q̄ tria fuerūt neceſſaria: ꝛ q̄ ſeruaret illeſa eccleſia: ꝛ q̄ eſſet publica vtilitas: et fieret pragmatica forma. vt. s. proxi.
y ¶ Perpetuam. j. de ali. et emphi. § licentiam. contra. Sol. vt dixi. s. eo. § alienationis.
z ¶ Cuiuſdam pignoris. j. de ali. et emphi. § hoc etiam inſuper. in prin. col. ix. contra. Solu. vt diximus. s. eo. § nos igitur. in fine. Accurſius.
a ¶ Actio pia. i. intentio. vel dic. i. actus pius.
b ¶ Horū. ſ. emptorū ab eccleſia vel donatorū ꝛ ſimilium.
c ¶ Ab eis. ſ. locis venerabilibus.
d ¶ Conſtitutione. cuius memoriā fecit. s. eo. § ab anaſtaſio. et § anaſtaſius.
e ¶ Principia. ſic. ff. de aq̄ plu. arcē. l. ſed interdum. ſic. ff. quod vi aut clā. l. nam origo.

Filijs dãtur q̃ non dã- tur extraneis.

Emphiteoſim aũt ſiue in ſanctiſſima maiore eccleſia ſiue in oĩbus reliquis adorãdis domib[9] fieri ſinimus: z in accipiẽtis pſona z in duobus[a] eiuſdẽ pſone heredib[9] deinceps filijs[b] tãtũ ſolis maſculis aut feminis aut nepotibus vtriuſqȝ nature aut vxore ãt viro: ſi hoc de vxore aut viro videlicet expreſſim noĩetur. alioquin non tranſire ad aliquẽ alterũ heredẽ: ſed vſqȝ ad ſolã vitã percipiẽtiũ ſtandũ: niſi filios aut nepotes habuerit aliter[c]: aut penitus emphiteoſim agi eccleſiaſtice cuiuſdaȝ aut pthochij rei imobilis aut mãcipij ruſtici z ciuilis annone nullo pmittim[9] modo: neqȝ qd ſit habere aliqd penitus robur ſinimus.

Eccliarũ res penſionẽ eandẽ reddentes in emphiteoſim dari poſſunt p eadem pẽſione quãta ab initio fuit ſtatuta diminuta ad plus in ſextã partẽ. pẽſione vero ob cladẽ minuta pro extante pẽſione in emphiteoſim dari debent. et ſi res ſit precioſa paruã aut nullã reddẽs penſionẽ/re ſubtiliter eſtimata penſio cõſtitui dȝ que in xx. ãnis faciat eſtimationẽ. B.

Quia vero leonis q̃dẽ pie memorie cõſtitutio ſub nulla[d] penit[9] diminutione dare rẽ eccleſiaſticã ſanciuit: nos aũt in alia cõſtitutione[e] a nobis ſcripta ſextã excipi ſolum ſup emphiteoſim ſancimus. huiuſmodi quendã diminutiõis rei[f] damus ordinem: vt queratur cuȝ omni veritate z ſubtilitate pẽſio eoꝝ que dant tanta[g] quãta ab ĩitio fuit qñ ad ſanctiſſimã venit eccleſiã: z detur emphiteoſis talib[9] pſonis quales dudũ diximus[h]. tunc eñ ſextã[i] ei partẽ[k] cũ ſcrupuloſitate imputandã[l] cõcedimus. Si ꝓo minui ꝯtigerit p quandã cladẽ[m] penſionẽ: aut[n] in toto/tunc conſtantẽ penſitationẽ accipiat[o] q̃ emphiteoſim ſubire vult: aut nec accipiat penitus cũ liceat[p] conducere[q] potius q̃ȝ tales diminutiões in emphiteoſim celebrare. Si ꝓo alicuius eccleſiaſtici p̃dij ſuburbani emphiteoſis detur: qualia plurima maxime in hac nouim[9] feliciſſima conſiſtere ciuitate: multo quidem digna precio[r] paruas vero reddentia penſitationes[ſ]/aut nichil penſionum oĩno: non ex redditibus[t] metiri ẽphiteoſim: ſȝ eſtiari ſuburbanũ ſubtilr[v] et reputari ex p̃cio collecto redditus poſſibiles i xx. an. cõputari[x] z in redditib[9]

a Duob[9]. imo in ppetuũ. ſed dic vt. ŝ. eo. §. alienatiõis
b Filijs. no. filijs dari quedã que nõ dant extneis heredib[9]. Sic in ꝓuilegio hypothecarũ qñ ſuccedunt matri. vt C. q̃ po. in pig. l. fi. ſic in ꝓuilegijs ne dãnet vir inſolidũ. vt ff. ſolu. ma. l. maritũ. z l. etiã. ſic. ff. ad trebel. l. ex facto. §. fi. ſic. C. d io. fi. teſta. l. ſcimus. in fi. l.
c Aliter. q̃ȝ nũc diximus.
d Sub nulla. non ſub vlla: qȝ nichil dixit de hoc. vel dic q̃ eo ipõ q̃ generalr alienare ꝓhibuit q̃ z hanc ꝓhibuit. ſ. emphiteoſim.
e Conſtõne. de qua memoriã habuim[9]. ŝ. eo. §. dudum.
f Rei. i. mercedis. ſ. que põt haberi ex re ſi locaretur annuatim.
g Tanta. forte quando res venit ad eccleſiã reddebat ſingulis ãnis x. et nunc tantũdẽ reddit.
h Diximus. ŝ. eo. §. dudum. et §. proxi.
i Sextam. ad plus.
k parte. accipe ꝓuũ. i. ꝯcedim[9] .i. remittimus.
l Imputandã .i. cõpenſandã cuȝ ſcrupuloſitate. nã qȝ interdũ emphiteota dãnũ ſentit: vel ppter tẽpeſtatẽ. vt. ff. loca. ex cõducto. §. i. vel ppt rei iteriũ particularem. vt. C. de iu. emphi. l. i. dicit fieri q̃dã cõpenſatio: vt h. z. ŝ. eo. §. dudum
m Cladẽ. qȝ fundus pro parte caſmate perijt. vt. ff. de mũno. l. verũ. §. pe. vel qȝ arbores ſunt vẽto dirute: vel domus exuſta. vt inſti. de cõtrahen. emp. §. cum autem.
n Aut. hoc eſt de reſponſione.
o Accipiat. vt ſi noĩe penſionis reddant. v. z nũc. v. reddat z nõ minus: imo potius dimittat vt ſequit. Et vt hec plene intelligant: diſtigue aut res q̃ datur in emphiteo. eſt tãte pẽſionis quãte erat tũc cũ ad eccliaȝ ꝑuenit: aut maioris/aut minoris/aut fere nullius/aut proſſus nullius. Pmo caſu fit diminutio in. vi. partẽ. vt. ŝ. e. §. dudũ. z ŝ. pxi. §. z. j. de alie. z ẽphi. §. i. in pn. z §. quocũqȝ. col. ix. In ſecundo fit diminutio ſilr: vtputa in. vi. partẽ ſed habet reſpectus qñ ad eccleſiã ꝑuenit: ne qd fauore eius inductũ eſt ꝯtra eã interpꝛetemur. vt. ff. de legi. z ſenatuſcõ. l. nulla. et. C. de le. z cõ. l. qd fauore. In tertio qñ eſt minoris nunc q̃ȝ qñ ꝑuenit ad eccleſiã: puta in dimidiã vel circa idẽ tũc accipiat p ea pẽſione q̃ nũc eſt aut dimittat vt h. vbi autẽ parũ min[9] vel etiã eẽt parũ plus: tũc credo idẽ qd in pmo caſu. nã ppt minimã rẽ a iure nõ recedo. vt. ff. de in. ite. reſti. l. ſcio. In q̃rto .ſ. qñ fere nulli[9] ẽ: vt qȝ ruinoſa eſſet tũc aut ſoluet vult ſtati: z tũc fit diminutio in tertiã ptẽ ab ea pẽſione que poterat colligi adhuc re exñte in ſuo ſtatu: aut vult ſoluere demũ re refecta: z tũc nulla fit diminutio pſentis mercedis: imo medietatẽ ei[9] pẽſiõis que adijciet ex rei edificatiõe dȝ adijcere. vt. j. de ali. et ẽphi. §. ſi ꝓo q̃dã. z §. q̃dã. Sȝ q̃dã dixerũt nõ eſſe faciẽdã drĩaȝ iter dicta duo mõ capta: cũ in codẽ caſu itelligerẽt qd hic dr. vt .j. de ali. et ẽphi. §. ſi ꝓo q̃dã. z illũ. §. hũc ſupplere dixerunt: qd nõ credo. In q̃nto caſu dico q̃ ꝓut põt q̃licũqȝ pẽſiõe dȝ locare. ſ. in ẽphiteo. hyconomus. vt. j. d ali. z emphi. §. i. in fi. Addo et ſextũ mẽbrũ qñ tãte eſt nũc quãte ꝓus: ſed parũ eſt reſpectu eſtimatiõis rei vt turris: z tũc dic vt. j. e. §. fi. z hec oĩa eſtimantur p architectos. vt. j. eo. §. qd autem. Accurſius florentinus.
p Cum liceat. i. magis licitum eſt ſic locare ad annos q̃ȝ penſionẽ diminuere: licet ſit ſecurius. licet econtra quãdoqȝ fit quia melius eſt zc. vt. j. de tab. et vt protho. di. §. nos autem. in fi.
q Conducere. i. locare.
r Digna precio. ſ. predia.
ſ Penſitationes. vt ſunt turres.
t Ex redditibus. licet hoc fiat alr. vt. ŝ. §. proxi.
v Subtiliter. p architectos. vt. j. eo. §. qd autem.
x Computari. q. d. talis detur penſio que collata vſqȝ ad. xx. annos cõtineat penſionem vel eſtimatiõem rei. ſic et econtra in venditione rei eccleſiaſtice quandoqȝ ſumitur precium ex penſione. vt. j. de alie. et emphi. §. ex hoc autem concedimus. Accur.

a ¶ Prediximus.vt.ſ.eo.§.emphiteoſim.
b ¶ Faciēdā.imo perpetuo: ſꝫ dicvt.ſ.eo.§.alienatiōis.
c ¶ Canonem.i.ſolitam mercedem.
d ¶ Hoc enim.interpoſitio vſqꝫ illuc fieri.
e ¶ Hoim.nam in priuata emphiteoſi per triēnium ex-pectatur.vt.C.de iure emphi.l.ij.§.fi.ſed in eccleſiaſtica biēnium.vt hic ⁊.j.de ali.⁊ emphi.§.ſi vero quis.Sꝫ in ſimplici colono indiſtincte biēniū expectatur.vt.ff.loca.⁊ conduc.l.quero.§.inter locatorē et.l.cum dñs horreorum.
f ¶ Ad caſum .i. ad remiſſionem.
g ¶ Defendere.ſ.vendicādo vel cōdicendo ex.l.iſta.
h ¶ Melioratio-num.q̄ grece emponemata dicunt.vt.C.de iure emphi.l.ij.et inde dicitur emphiteo-ſis.i.cōtractus meliorationis.
i ¶ Fecerit.ſ.dolo vel culpa lata vł leui que veniūt in oībus contractibꝰ q̄ grauat vtrūqꝫ ptis ſunt.vt.ff.de reg.iu.l.cōtractus.⁊.ff.cōmo.ſi vt certo.§.neceſſe.ad inſtar eni fructuarij bona fide vtetur.vt ff.vſuf.queād.cauel.l.i.
k ¶ Predium.ſcꝫ ruſticum.
l ¶ Ac reſtitutionem.id eſt diligentem reſtitutionem.
m ¶ Omnes redditus.ratione pteriti tpis tantū.vt.j.de ali.et emphi.§.ſi vero quis.ſed ɔtra.j.eo.§.ſi vero etiam perpetuam emphi.Rñ.ibi contractus ab initio nō tenuit.ſꝫ vbi tenuit obtinet quod hic dicitur.vt.j.de alie.et emphi.§.ſi vero preter.Accurſius.
n ¶ Quod autem dictū eſt.vt.ſ.eo.§.nos igitur.
o ¶ Ualere.ſ.alienationē.cōtra ei videbatur ex eo ꝙ iperatori eſt licitū.vt.ſ.eo.§.ſinimꝰ.et ſue familie licitū videt vt iſti.de vſu et ha.§.ij.cū et alꝭ dicat ꝙ ſit pars ſui corporis.vt.C.ad.l.iul.ma.quiſqꝫ.in prin.
p ¶ Qualibet cauſa.vt vetuſtate vel caſmate.vt.ff.de mino.l.verum.§.pe.Accurſius.
q ¶ Sꝫ etiā.q.d.nō ſolū ſup ruinis ſed etiam ⁊c.
r ¶ Jacent.quia totum eſt deſtructū: ſed non eſt exportata ruina.ſed in ſequenti caſu eſt exportata.arg.ff.de dam.infecto.l.pretor.§.fi.et.l.ſequen.

ex hoc ɔputat⁊ agi emphiteoſim nō ꝑpetue ſed in eū q̄ pcipit et duas ex eo ſucceſſiōes ⁊ viro et vxori ſicut prediximꝰ[a] faciendam[b].

¶ Emphiteota ſi canonē non ſoluerit per biēnium cadit a iure ſuo ⁊ reddere rē cōpellitur et penſionē ꝓ tpe p̄terito ſoluere et dānū emēdare: nulla ꝓ melioratione retentione competente.h.d.Bar.

¶ Scire aūt emphiteotas cōuenit q: ſi in biēnio ɔtinuo nō exoluerint emphiteoticū canonē[c] (hoc enīꝰ tpꝰ ꝓ triēnio aliorū hoim[e] ſufficere ad caſum[f]) eccleſiaſticaꝝ aut ptochicarū emphiteoſiū ꝓ nō ſoluto canone ponimꝰ) fieri oīno extranei emphiteomatis: ⁊ volētibꝰ prepoſitis ſacrarū domuum licebit predia aut domos defendere[g] nullam metuētibꝰ meliorationū[h] redditionē. ſed ſiquidē deteriꝰ fecerit[i] p̄diū[k] ſuburbanū aut domū q̄ emphiteoſim percepit: cogi eū de ſuo diligētiā ac reſtitutionē[l] priſci ſtatꝰ facere et obligatū eſſe vſqꝫ ad hoc ipſum et hr̄des ⁊ ſucceſſores eiꝰ etiā res iſup ⁊ debitos oēs redditus[m] ſine dilatiōe exigi

¶ Res imobiles eccl̃iarū alienari ꝓhibent in quācūqꝫ pſonā: ſiue ſint integre ſiue ruinoſe niſi in emphitheoſim a iure ꝑmiſſam rerū eſtiatiōe ſubtiliter facta per architectos reuolutione ſiue machinatione remota.h.d.Bartolus.

¶ Quod autē dictū eſt[n] a nobis vt nulliꝰ imobilis rei eccleſiaſtice/aut ptochie alienatio ſit ꝑmiſſa ad nullā nr̄e reipublice pſonā ſancimꝰ valere[o] nō ſolū ſup cōſtantibꝰ domibꝰ et ſuburbanis et ortis ⁊ agris: ſꝫ etiā ſup ruinis ſiue ex igne ſiue ex terremotu/ſiue ex alia q̄libetꝰ cā ruina ſit: ſꝫ etiā[q] i his q̄ oīno deſtructa ſunt ⁊ i pauimēto iacēt[r]: ſiue etiā puris ruinis nullū edificiū hn̄tibꝰ neqꝫ materiā iacentē.nō eni in illis alienationē fieri ꝑmittimꝰ niſi i ſola emphiteoſi tpali[ſ] ſm qd̄ dudū a nobis dictū eſt[t]: i tribꝰ pſonis talibus equales p̄diximꝰ[t].vt neqꝫ[v] vlla circūſcriptio in rē eccl̃iaſticā in talibus fiat duobꝰ ꝑ tpa primatibꝰ mechanicis[x] aut architect⁊ ſiue[y] i hac regia ⁊ maxia ciuitate vna cuꝫ deo amabilibꝰ hyconomis et quinqꝫ reuerēdiſſimis preſbyteris: ⁊ duobꝰ dyaconibꝰ.p̄ſente quoqꝫ deo amabili ep̄o: ſiue etiā in prouincia duobus inſignibus[z] mechanicis aut architectis: aut etiam vno ſi vnū ſolum ciuitas habeat: iterueniētibꝰ in illis locis ſacroſanctis euangelijs[a] poſitis diffiniatur ab architectis quātū cōpetat pro hoc ſolui ſanctiſſime eccleſie ſm modū emphiteoſis[b] ⁊ i his[c] emphiteoticā[d] cōſcriptionem in eo celebrari ſm figurā prius dictā[e]. Jllum[f] ꝓ eo et edi

ſ ¶ Tpali.imo ꝑpetua hodie: ſed dic vt.ſ.eo.§.alienationis.
t ¶ Prediximus.vt.ſ.eo.§.emphiteoſim.
v ¶ Ut neqꝫ.hic poteſt cē.§.et dic neqꝫ ꝓ et nō: ac ſi dicat ⁊ vt non ⁊c.Accurſius.
x ¶ Mechanicis.ſ.interuenientibus qd̄ verbū eſt īfra. Et nota ꝙ hoc nomē mechanicꝰ generalꝰ nomē ē q̄ architectꝰ.nā mechanica eſt ſciētia adulterina ſiue nō liberalis: vt pelliparioꝝ fabrorum ⁊ ſimiliū.inde mechanici: id eſt magiſtri harum artiū ſed architectꝰ magiſter tectorū vł domuū tn̄ dr̄ et maior ab archos qd̄ eſt princeps et tectum.quaſi dicat pīceps mgr̄orum tectorū vel domuū ꝑ quos iſte ruine eſtimant vt nō decipiat eccleſia. Ars mechanica qd ſit.
y ¶ Siue.hoc ſiue reſpicit.j.aliō ſiue ⁊c.qd̄ eſt remotū: ſicut.ff.de in rē ꝟſo.l.iij.§.ſiue.
z ¶ Jnſignibꝰ.ſ.maximis.
a ¶ Euāgelijs.ſ.corā pſide.ſm.R.qd̄ nichil eſt.imo corā his nō tn̄ tangēt.ſic.C.de iudi.l.rem non nouam.
et.j.de ſan.epiſ.§.nulli vero.
b ¶ Modū emphi.ſ.deſignatū.ſ.eo.§.q: ꝓ eo.et.§.ſi vero.
c ¶ Jn his.ſcilicet domibus.
d ¶ Emphiteoticā.conſcriptionem.ſ.ſcripturam per tabellionē factā.vij.teſtibus adhibitis: vt mō numerauit: ſic et alꝭ eſt neceſſaria ſcriptura.vt.j.de alie.et emphi.§.et hoc etiā.regulariter cōtra.vt.C.de pac.l.pactum.
e ¶ Dictam.vt.ſ.eo.§.q: vero leonis.et.§.ſi vero.
f ¶ Jllum.ſcꝫ emphiteotam.

ficare et vti materieb⁹ ſi materias habeat ⁊ trāſmittere emphiteoſim vſq3 ad duas[a] ſucceſſiones (ſicut dictū eſt[b]) ⁊ ſic reuerti poſt triū pſonarū mortē ad ſanctiſſimā ecc̄liam aut venerabilē domū ex qua facta eſt emphiteoſis. ⁊ ēt valere talē cōtractū vtpote pn̄ti nō repugnātē legi. Neq3 illd qd hacten⁹ cōtra tales ɔtract⁹[c] agebat[d] valere pmittēdū eſt de adiectione: vt vl ſi duorū heredū cōpleat tps licētia[e] ſit eis qui poſt illū[f] ſunt i emphiteoſim dare id vn̄ agit: ⁊ ſemper eos pponi alijs[g]. In hoc[h] enim nichil aliud eſt q̄3 p reuolutionē ⁊ machinationes ppetuas eis emphiteoſis[i] magis aūt priuatiōes ecc̄liaſticarū agi rerum. Sed ⁊ ſi quid factum eſt tale[k] nullā neceſſitatē eē reuerēdiſſimis hyconomis duobus heredib⁹ ceſſātib⁹ ceterz tradere[l]

Res eccleſie cōcedi pōt ad tps accipe volēti ad vſumfructum re alia eiuſdē reddit⁹ in eius ɔpenſationē eccl'e donata: vt tpe finito vtraq3 res pleno iure ad ecc̄liam redeat. B.

Si q̄s autē voluerit accipe ſm rationē vſus: aut q̄ vocatur vſufruct⁹ rē ecc̄liaſticā aut ſāctiſſime maioris eccl'ie aut alteri⁹ cuiuſlibet[m] q̄ in oi n̄ra ditiōe ſūt poſite aut pthochiorū: oino pcipiat hoc. et ſm predictā obſeruationē et ſm formā ɔſtōnis leonis[n] pie memorie: ⁊ iſte locuples exn̄s ⁊ ſubſtātie imobilis dn̄s aliā morē ſm ppuetatz ius[o] cōpenſet[p] ſanctiſſime eccl'ie: aut venerabili domui ex q̄ hic pcepit tantos et tales inferētes reddit⁹ quātos aut q̄les h3 qd dat[q] ita vt poſt ei⁹ obitū ecc̄laſtica aut phtochica res reuertat ad venerabilē domū cū vſu q̄ datus eſt nō tranſcēdēte tps vite pcipiētis. Accipiat[r] aūt ſimiliter etiā rei in cōpenſatione date[s] et[t] vſum: quaten⁹[v] ſit poſt pcipiētis obitū aut tps in quo donatio vſus cōuenit nō trāſcendens: videlicet pcipiētis vitā vtrūq3[x] ex toto et ſm ppuetatem ⁊ ſm vſum apud ſanctiſſimā ecc̄liam[y] remāſurum.

Hyconomi res ecc̄liarū in caſibus phibitis alienātes pena leg3 leonis afficiunt: ⁊ emptor pciū amittit ⁊ rē cū fructib⁹ reddit. Itē donatari⁹ rē donatā cū fructib⁹ reddere cōpellitur. Bar.

Qr vero leonis pie memorie cōſtitutio penas pene[z] ſolū modo invēditiones[a] decreuit: Nos autē interdicim⁹[b] nō venditiōes ſolū: ſed etiā donationes[c] ⁊ pmutatiōes/ ⁊ ppetuas emphiteoſes/ ⁊ pignorū dationes in reb⁹ imobilibus[d]. Videmus aūt quoſdā ſic amatores pículi cōſtitutos vt preſumāt ad ea q̄ interdicta ſunt accedere: et circūuentionē facere legib⁹ ex volūtate ⁊ pſumptiōe quā habēt ⁊ q̄ oib⁹ modis interdicta ſunt: ⁊ forſitan deducunt hoies ad mortē[e] qui hoc agūt. ppterea neceſſariū exiſtimauim⁹ in vnoquoq3 cōtractu etiā certā ſtatuere penam. his quippe penis q̄ poſite ſūt aduerſus hyconomos ex conſtitutione predicta pie memorie leonis: ſimiliter ⁊ nūc imi-

a Duas. immo im perpetuū. vt. j. de ali. et emphi. §. licentiam. ſed dic vt. ſ. eo. §. alienationis.
b Dictum eſt. vt. ſ. eo. §. emphiteoſim.
c Cōtract⁹. al's cōtra tales leges habebant cōtract⁹ ⁊c.
d Agebat. ſ. per pactum.
e Licētia. i. neceſſitas iponat. ſ. ſplatis: ⁊ ita hec dictio iportat neceſſitatē: vt in ſequenti littera patet. ſic ff. de mino. etiā ei. §. ipator. ⁊. ff. d ſolu. ſi quis ſeruo. in verbo ſufficit.
f Illū. i. in his qui ſunt vltra tertiā generationem.
g Alijs. ſ. extraneis. ſic et al's. C. de contrahen. emptio. dudum.
h In hoc. ſ. pacto vel tali facto pmiſſo.
i Emphiteoſis. accuſatiu⁹ eſt pluralis numeri.
k Tale. ſc3 pactum: vt eis et non alijs detur.
l Tradere. cu3 enī ſit cōtra legem iſtam non valet. vt C. de pac. l. pacta. ſed cum hodie fiat ppetua ⁊ hoc pactū credo valere. vt. j. de alie. et emphi. §. iniam. niſi i maiori eccl'ia conſtanti. ciuitatis et quibuſdam eccleſijs ſub ea poſitis. vt. j. de alie. et emphi. §. i.
m Cuiuſlibet. domus venerabilis. Accur.
n Leōis. vt. C. de ſacroſāc. eccle. l. iubemus. §. fi.
o Ius. ſ. vſufructū remanēte apd eum.
p Compenſet. improprie ponit ſm al. q2 inter ſpecies fieri non poteſt compenſatio. vt inſti. de ac. §. in bonefidei. nec ob. C. de cōpen. l. fi. in prin. quia actiones reales tunc cōpenſant cum rebus perēptis: vt veniatur ad eſtimationē. qd fit quandoq3. vt. ff. de rei vendi. qui reſtituere.

Cōpēſatio inter ſpēs fieri non pōt.

q Quod datur. ſ. ab eccleſia modo: et improprie ponitur verbū dare cum dominiū nō trāſeat. vt hic. et. ſ. eo. §. hoc igit. et. j. de alie. et emphi. §. ſi vero q̄s. al's proprie accipit cum dominiū trāſit. vt inſti. de actio. §. ſic itaq3. vel dic pprie q2 vſufruct⁹ tranſit et ei⁹ poſſeſſio. vt. ff. d acquir. poſ. l. naturaliter. ⁊ put de facto res tranſit vel de iure quo ad vſufru. eatenus poſtea ad eccleſiam redit vt ſequitur.
r Accipiat. ſ. venerabilis dom⁹.
s Date. ſ. a fructuario eccleſie ab initio cui⁹ etiā medio tempore hab3 vſumfructū.
t Et. pro etiam
v Quatenus. i. inſtum.
x Utrūq3. ſ. qd datū fuit fructuario: ⁊ quod ipe dedit eccleſie.
y Eccleſiam remanſurum. defectiua eſt. et iō ſubaudi decurreret.
z Pene. id eſt fere. Accur.
a Invēditiōe. quod nomē nō ad omnē a[illegible]enationē ptinet. vt. ff. de ſta. lib. l. ſtatuliberi. in fi. vn̄ nō ɔtinet emphiteoſim nec etiā pignoris dationē. ſed hec cōſti. ſic. q2 non pcul ab alienatione cōſiſtit. vt. ſ. eo. §. alienatiōis propter hoc dixit hic pene.

Uēditionis nomen alias alienatiōis ſpēs nō ɔplecat.

b Interdicim⁹. vt. ſ. eo. §. nos igit
c Donatiōes. de his pmus dixit etiā leo: ſed de duob⁹ ſequētib⁹ non.
d Immobilibus. ſ. prohiberi.
e Ad mortē. ſ. ciuilē ad quā ɔducunt tabelliōes q̄ ɔportāt: q̄ ē mors ciuilis. vt. ſ. eo. §. ad hec. ⁊. ff. de 3tab. l. i. §. filiū. Itē hyconomi ⁊ magiſtri et magni iudices penā patiunt: l3 nō mortē. vt. ſ. eo. §. hyco-

nẽtibus hyconomis aut zeno dochio aut noſochomio aut bephotrophio aut abbati aut abbatiſſe monaſterij aut aſſiſterij ſm qḋ pri⁹ diſpoſitũ ẽ[a]. ¶ Si qs igiẗ emere pſumpſerit rẽ eccliaſticã aut ptochicã / cadat qḋẽ mox[b] pcio: exigaẗ aũt res quã accepit cũ oi medij tpis incremẽto. ⁊ cõtra ſanctiſſimã ecclĩaꝫ qḋẽ aut venerabilẽ domũ nullã oino habeat actionẽ. ꝯtra venerabiles vo hyconomos[c] aut q̃ oino vẽdiderũt in ꝓprijs eorũ[d] ſubſtãtijs ex cõtractu[e] habeat actionẽ: vt metu ſue ſubſtantie ⁊ ſi[f] nõ ꝓpter dei timorẽ: tñ ſegniores circa vẽditionẽ fiãt. ¶ Si qs autẽ per donationẽ accipe pſumpſerit rẽ eccliaſticã aut ptochicã / ⁊ ipſo qḋ datũ eſt oino cadat: ⁊ aliud tantũdẽ ex ſua ſubſtãtia repẽſet[g] ſanctiſſime eccleſie aut venerabili domui ex q̃ hoc ſuſcepit. vt quã niſus eſt agere cõtra eã nouitatẽ hãc / ſibimet in ꝓprijs eccleſijs exhibẽs ſuã ſentiat malignitatẽ. ¶ Si aũt ꝑmutatio in quibuſdã pſonis fiat preter ſolũ iperiũ (ſicut pdixim⁹[h]) ⁊ q̃ ꝑmutationẽ accepit ſubiaceat pene: ⁊ datã ſibi rẽ amittat[i] et recurrat rurſus hec ad venerabilẽ domũ vñ ꝓgreſſa eſt: et qḋ ꝓ compẽſatione dedit maneat apud venerabilẽ domũ. ⁊ q̃ acceſſerit ad cãm legi ꝯtrariã cadat vtroqꝫ iuſte. ⁊ ſꝫ hoc pene ſubdaẗ ſm qḋ ⁊ proprijs cadet: ⁊ qḋ ſpauit non acquiſiuit etiã hac actione ei ſuata in ꝓpria ſubſtãtia eoꝝ[k] q̃ contractum cum eo celebrauerunt.

¶ Cõtẽr⁹ dꝫ eẽ creditor gñali hipotheca ĩ re eccliaſtica: ⁊ nullũ ſpãle pign⁹ accipere. Aug.

¶ Si autẽ creditor in pignore corpali[l] elegerit accipe rem ĩmobilẽ eccliaſticã aut ptochicã ĩ domib⁹ forſan / aut suburbanis[m] / aut agris / aut hortis / aut ciuilib⁹ panib⁹: aut ruſticis mancipijs: ⁊ dederit aurũ[n] ab hoc[o] cadat creditor: et habeat lucrũ[p] que mutuũ accepit ſanctiſſima eccliã aut venerabilis domus qḋ mutuatũ eſt aurũ. ẽt hic cõtra celebrãtẽ mutuũ ⁊ hyconomũ aut xenodochiũ aut bephotrophium aut pſulẽ monaſterij[q] aut aſſiſterij / aut aliorũ venerabiliũ collegiorũ creditori actiõe manẽte: his oib⁹ etiã ĩ abbatiſſis muliebriũ aſſiſteriorũ aut monaſteriorũ valẽtib⁹. Si eni[r] oino ſanctiſſimis eccliĳs aut alijs venerabilib⁹ domib⁹ crediti opus fiat: aut[s] ĩ ſolã neceſſariã videlicet et ĩeuitabilẽ occaſionẽ[t]: ⁊ ꝓpt quã nõ poterit qḋ imminet adĩpleri: aut ĩ aliã cãm vtiliſſimã ſctiſſime eccle ꝯſiſtẽtẽ[v]: licebit ꝓpoſitꝭ eaꝝ[x] vſqꝫ ad gñalẽ[y] hypothecã ſtare ⁊ nullũ ſpãle[z] pignus creditoribus prebere.

¶ Suſcipiẽs ab eccliã ĩ ẽphiteoſim ꝑpetuã vł tpalẽ ꝯ huiꝰ legꝭ diſpoñẽ cadit ab ẽphiteoſi: ⁊ teneẗ ad canõis pſtationẽ ac ſi ẽphiteoſis teneret: ⁊ datũ ꝑ eũ remanet eccleſie. Aug.

nomum. et. §. ipſos. nam et hic dicit forſan.
a ¶ Diſpoſitũ eſt. vt. s̃. eo. §. vult. Accur.
b ¶ Mox. i. ſtati. c ¶ hyconomos. ſic. ff. ſi cer. peta. ciuitas.
d ¶ Eorũ. ſ. hyconomorum.
e ¶ Cõtractu. ſꝫ qualr ex iuſtũ ꝯtcu agiẗ. vt. C. de le. ⁊ cõ. l. nõ dubiũ. Rñ. iuſtius ẽ i fauorẽ eccliẽ vt poſſit vẽdicare. ſꝫ ĩ odiũ hyconomi valet vt teneaẗ. Vel dic ex iuſti ꝯtcu agi. vt al's ff. de ac. emp. l. ex empto. §. his q̃. et de ꝯhẽ. emp. ſꝫ celſus. ⁊ de pig. act. l. ſolutũ. §. i. Itẽ nõne hyconom⁹ poterit agẽtẽ exceptiõe excludere. vt. C. de li. cã. ſi ıs. et. ff. ſo. ma. l. viro. et. l. cuꝫ mulier. ⁊ qꝛ potior ẽ ꝯditio poſſidẽtis i talib⁹: vt. ff. de cõdi. ob tur. l. ij. ⁊. l. ſi ob turpẽ. Rñ. dic emptorẽ bona fide emiſſe: nec ſibi nocet iurꝭ ignorãtia i dãno vitãdo. vt ff. de iur. ⁊ fac. ig. l. error. i fi. Vł dic ꝙ hyconomus tanqꝫ ſuã vẽdebat vt iueniret emptorẽ. vt C. de bo. ma. l. i.

Poſſidentis plerũqꝫ melior ẽ ꝯditio.

f ¶ Si. i. quãuis.
g ¶ Repẽſet. vt C. d. do. l. nec ignorãs. ꝯ. ff. de reg. iu. l. donari. Sed hoc eſt ſpãle. ꝓpter delictũ ſuũ. vel al's in odium malefidei poſſeſſoris. vt. ff. ad. l. aquil. ſi ſeru⁹ ſer. §. ſi oliuam. et inſti. de rerum di. §. ex diuerſo.
h ¶ Predixim⁹. vt. s̃. eo. §. ſinim⁹.
i ¶ Amittat. im proprie tñ: cũ non trãſierit dñiũ. vt. ff. de re. iu. non videẗ rẽ amittere. ſm al.
k ¶ Subſtãtia eorũ. ſ. hyconomorũ et ſimiliũ. arg. s̃. pri. et. §. ſi quis igiẗ. et hoc erat dictum in. l. leonis de ꝑmutatione.
l ¶ Corporali. i. ſpeciali.
m ¶ Suburbanis. id eſt hortis iuxta vrbanum.
n ¶ Aurum. vel etiã aliud. vt. s̃. de fideiuſ. §. i.
o ¶ Ab hoc. ſ. auro qḋ mutuauerat eccleſie.

p ¶ habeat lucrum. ſed quomodo ecclĩa locupletaẗ cum alieua iactura in omnibus his caſibus. vt. ff. de cõdi. i. de. l. nam natura. hic rñ. nõ fit cum iniuria: imo iure et ex culpa eius qui accipit. vt. ff. de reg. iur. quod quis.
q ¶ Preſulẽ monaſterij. ſed quomodo teneẗ cũ nichil habeãt. vt. s̃. d mo. §. illḋ. nã lanis ẽ actio ⁊c. vt. ff. d do. l. nã is. Rñ. q̃dã. qꝛ affines ⁊ ꝯſanguinei eorũ teneẗ ꝓ eis qḋ nichil ẽ: cũ ali⁹ ꝓ eo nõ dꝫ exigi. vt. j. vt ñ fiãt pigno. §. i. col. v. ⁊. C. de pe. l. ſancim⁹. Vł dic ꝙ ꝭ loquiẗ qñ ꝭ hẽbat adhuc bona qꝛ nõ diuiſerat inter filios. vt. j. de ſan. epi. §. ſi q̃ mulier. Vł dic tertio ꝙ hec ꝯſti. loqẗ d his monachis vł abbatib⁹ q̃ añ ꝯſti. illã. de mona. intrabãt mõaſteriũ q̃ ñ pdebãt ꝓpterea reꝝ ſuarũ dñiũ. vt. j. ꝭ cõ. ſeno. cõ. d his q̃ igre. mo. col. vi. al. dicit ꝙ de eo qḋ acq̃ſiuit ex gñe ꝯiuncto vſqꝫ ad q̃rtũ gdũ. vt. j. de ec. ti. §. iterdicim⁹. col. ix. et. j. de ſan. epi. §. ſi q̃s ꝯ aliquã. ſꝫ hec in epo nõ monacho poſſet hẽre locũ. alij dicũt ꝙ q̃dã ſũt abbates laici nõ monachi. vt petragoricẽn. ⁊ ſcti frõtõis q̃ hñt ꝓpa. Sꝫ tertia opi. verior eſt.
r ¶ Si eni. ſ. re nõ dꝫ rẽ immobilẽ pignori dare.
ſ ¶ Aut op⁹ dico aut ⁊c.
t ¶ Occaſionem. puta vt ſoluat debitum vſurarum.
v ¶ Conſiſtentẽ. vt in emendis bonis⁹ pro laborerio terre ecclie vel alia iuſta cauſa.
x ¶ Earum. eccleſiarum.
y ¶ Ad generalem. ſic dicendo oĩa bona eccleſie tibi obligo. Sed nunq̃d eſt plus q̃ ſpeciale? Rñ. non vt dixim⁹. s̃. eo. non igitur. in fi.
z ¶ Speciale. ſed hodie cõtra. vt. j. de ali. et emphi. §. hoc etiam. col. ix. ſed dic vt. s̃. eo. §. alienationis.

a ¶ Obſeruationē. quam habuimus.ſ.eo.§.emphiteoſim.⁊.§.quia vero.⁊.§.ſi vero.
b ¶ Futurus.etiam pro futuro tēpore quia contractus non valuit.qđ dic vt.ſ.co.§.ſcire autem.
c ¶ Pauperū.i.ex reb⁹ ipſius eccľie.⁊ no.res eccleſiarum pauperum eſſe.

Eccľie res pauperum ſunt.

ſi acquiratur ꝓhibemus vti eo vt ſequit̄ ⁊ ſancimus ⁊c̄.
y ¶ Quēpiam.i.talem aliquem.
z ¶ Proferre.Sed nunqđ tenet̄.l.corne.de fal.ex eo capite ſi q̄s ſciēter vtit̄ illicito inſtrō.vt.C.ſi reus vel accu.l.iij.⁊.ff.ad le.cor.de fal.l.falſi.§.i.Rñ.nō duab⁹ rōnibus.et q: pene ſunt minuende in dubijs:vnde ſufficit pena hui⁹ legis.vt.ff.de pe.l.interp̄tatione:⁊ q: nō videt̄ falſuz qđ ꝯtrat ꝑmordio adiuuat̄.vt.ff.de le.ij.l.cū filı⁹.§.heres.vbi autem eēt falſum reſcriptuz locū hƀet pena.l.cor.argu.C.ad.l.cor.đ fal.l.maiorē.⁊.ff.đ fal.l.fi.que pēa eſt ff.ad le.cor.de fal.l.i.§.fi.

Pene ſunt minuende ī dubijs

d ¶ Predictis.vt ſ.co.§.vult em̄. cū ſeq. vſq ad.§.hoc igit̄.⁊.ſ.co.§.quia vero.vſq huc.
e ¶ Sacrā.i.conceſſio facta a principe.ſic.j.§.q: vero veriſimile.
f ¶ Judicib⁹.ſic C.de decu.l.oēs.
g ¶ Suſtineant.vt.ſ.co.§.ipſos.
h ¶ Eos.ſ.hyconomos.
i ¶ Legē.vt.C.de ſacroſan.eccľe.l.ſancimus.
k ¶ Cōflant.i.cōquaſſant ⁊ liqueſaciunt.
l ¶ Haud.cū aſpiratione haud ponitur ꝓ nō.ſi autē eſt ſine aſpiratiōe dʒ ſubijci maiori.
m ¶ Sacras,ſic.j.de ali.⁊ emphi.§.de ſacrı̄s.⁊.§.ſanctiſſimas.
n ¶ Diximus.ſ.co.⁊.C.de ſa.ſanc.ec.l.ſancimus.⁊ legitur iſti.de re.di.§.nullus.⁊.§.ſacre.Accur.
o ¶ Anime.i.oīa corpa.⁊ ſic ponitur contentū ꝓ cōtinente.
p ¶ Hoim.ſic.j.đ ec.ti.§.ſi aūt ꝓ redemptione.col.ix.
q ¶ Poſſeſſio.id eſt ex qua p̄ſtaret̄ ciuilis panis.vel dic ipa poſſeſſio talis preſtatiōis annue.
r ¶ Lex.ſ.leonis vt.ſ.eo.§.vult em̄.
ſ ¶ Pragmaticas formas.i.noſtrum reſcriptum cum conſilio procerum factum.Accurſius.
t ¶ Aliquid.i.emere rem eccleſie.
v ¶ Permittentes.pragmaticas formas.
x ¶ Prohibemus,ſ.tēptare acq̄rere tale reſcriptū.⁊ etiā

Pragmatica forma.

¶ Si vero in perpetuam quiſpiā emphiteoſim accipere p̄ſumpſerit qđ non licet: aut tēporalē quidē:non tñ ſꝫm huius noſtre legis obſeruationem[a]: etiā ſic cadat quidē de emphiteoſi: et quod datū eſt maneat apđ venerabilē domū. Debet autē ꝯtinuo et poſt caſum emphiteomatis quantū futurus[b] erat ſoluere ſi ſꝫ legē ſubijſſet emphiteoſim: nichil apđ eum manente ex rebus pauperū[c] q̄ fruſtra per emphiteoſim date ſūt. ¶ Hec igit̄ oīa cuſtodiāt̄ predictis[d] ſubiecta penis:neqȝ tabellionib⁹ preſumētib⁹ iſtrumētis talib⁹ miniſtrare: ſꝫ metuentibus vſqȝ ad exilium:⁊ vt nunqȝ reuertātur: nec ſi ſacra[e] hoc p̄beat forma: neqȝ iudicibus[f] vel dictare talia inſtra p̄ſumentib⁹/vel facta ſuſcipe: ⁊ geſtis munimētorū ea firmare ne etiam ipſi ⁊ cinguli ⁊ dignitatis ⁊ ſubſtātie caſum ſꝫm leonis ꝯſtōeȝ ſuſtineāt[g]. hiſdē penis ſeruādis ēt aduerſus eos[h] q̇ ſacrata vaſa ꝯtra nr̄am legē[i] aut pignori dant/aut vendunt aut cōflāt[k] ꝓpter alienationē. nā et illos equa haud[l] maiori pena dignos eē ſancim⁹: q̄ꝫto etiā circa ſacras[m] res ⁊ deo dicatas p̄ſumpſerūt ipſe agere: niſi tñ aliquid tale fiat qđ diximus[n] circa redēptionē captiuoꝝ:vbi anime[o] hoim[p] liberantur a mortib⁹ ⁊ vinculis inanimatoꝝ vēditione vaſoꝝ. ¶ Similı quippe obſeruatione ⁊ ſuper alienatiōe ciuiliū panū cuſtodienda ſicut ſepe diximus: eo q̄ tales eſſe panes nō ſoluȝ in hac feliciſſima ciuitate: ſed etiā in magna alexandria et in theopoli eſſe didicimus. forſitan autē tale aliqđ in alijs ꝓuincijs quibuſdā eſt. Si em̄ etiā alibi huiuſmodi quedā ſit poſſeſſio[q]:⁊ in illa lex[r] ſeruet̄ ⁊ ſuā obſeruationem extendat.

¶ Regularit̄ res imobiles eccleſiaꝝ alienari ꝓhibentur omni priuilegio ceſſante:omni cōpulſione ⁊ violentia ꝓhibitis. Itē eccleſiarū ⁊ monaſterioꝝ penit⁹ alienatio interdicit̄. B.

¶ Quia v̄o veriſimile eſt quēpiā etiā in circūuentionē hui⁹ legis tēptare pragmaticas noſtras formas[ſ] accipere/tale aliquid[t] eis agere ꝑmittentes[v]: ⁊ hoc ꝓhibemus[x] in oīni ꝑſona maiore vel minore/ſiue in cingulū ꝯſtituta/ ſiue hoꝝ q̄ circa nos ſunt/ ſiue alioꝝ q̄ſpiā iter populos habitantiū. et ſancimus nulli penit⁹ licētiā eſſe talem quēpiā[y] pragmaticā ꝓferre[z] typum[a]. neqȝ ex hoc accipe aliqđ de ſctiſſimis eccleſijs cōpēdium[b]/ aut de monaſterijs[c] aut pthochijs aut alijs venerabilib⁹ collegijs imobiliū rerū. ſed ⁊ glorioſiſſimo q̄ſtori[d] penā iminere centū librarū auri ſi quid tale dictauerit[e] ſimul ⁊ ſuſcipiētib⁹ inſinuationē talis cuiuſpiā ſacre forme:glorioſiſſimis iudicibus[f] aut alijs quibuſdā eandē[g] iminere penā:et tabelliōes ſuccumbere leonis pie memorie conſtitutioni[h] ſi egerit tale aliqđ inſtrumentū: et deo amabiles ep̄os aut venerabiles hyconomos ſine periculo refutare huiuſmodi ſacrum [...]

a ¶ Typū.id eſt reſcriptum tale.
b ¶ Cōpendiū.i.non poterit ꝯhere etiam ſi habeat reſcriptum.
c ¶ Mōaſterijs.ad oēs hos ablatiuos repete qđ eſt ſupra.
d ¶ Queſtori.nā ſine iſto q̄ſtore nullū reſcriptū pōt elici ſeu ip̄etrari. vt.j.vt diuine iuſſio.ſubſcriptionē ha.glioſiſſi.queſto.in pun.col.viij.
e ¶ Dictauerit.nota puniri illicite dictantē:vt hic.et ff.de iniur.l.lex corne.§.ſi quis libum.et iſti.de iniur.§.i.

Dictās illicite puniri debet.

f ¶ Judicibus.alijs a q̄ſtore.ſꝫ eſt cōtra.j.de mā.pn.§.deīde.in fi.col.iij.Solu.ibi nō ſuſcepit ꝑma viccīō non punitur ſicut et hic nō punire t̄: ſed poſtq̄ȝ imperator ibi ſecunda vice precepit ſꝫm Al. vnde bene fecit ſi tertium non expectauit preceptum:quia tunc vt inobediens puniretur.vt ff.de re iudi.l.contumacia.§.contumax.

Tertiū expectās p̄ceptum punitur vt inobediens.

ctauit preceptum
g ¶ Eandem.i.ſimilem.vt.c.libras auri.
h ¶ Cōſtitutiōi.vt.C.de ſacroſan.ec.l.iubem⁹.§.ad hec.

cras pragmaticas formas: magis aũt cũ periculo[a] ſuſcipere ꝛ agnoſcere q: circa ip̃m ſacerdotiũ periculũ ſuſtinebũt ſi negligẽtes has leges[b] que ita fiunt pragmaticas ſequant̃ formas. Oportet em̃ ea que cõit̃ et gñaliter in oi vtilitate[c] ſanciũtur potius valere[d] q̃ ea que cõtra aliquos[e] ſtudent̃ agi ad corruptionẽ cõmuniũ legum.

¶ His ſolis videlʒ ꝯducẽdis: ꝛ emphiteoſi[f] dãdis reb⁹ quaſcũq; putat tale aliquid agere[g] Si tñ voluerint quedã ſub ꝓpria gubernatiõe habere deo amabiles hyconomi/aut aliorũ preſules collegioꝝ: nulli eorũ q in potẽtatu[h] ſunt: neq; ſm ſacrã pragmaticã formã licentiã eſſe cogere eos/aut p cõductionẽ aut p emphiteoſim hec tradere ei qui hoc agit: ꝛ ſacrilegij ſubiacere pene[i]: et omib⁹ mulctis[k] que hac[l] nr̃a lege ſacra ꝯtinent̃ ꝛ ſupplicijs. ¶ Quoſdo cognouim⁹ aliqđ peſſimũ delictũ factũ ꝛ apud alexãdrinos ꝛ egyptios: iam autẽ et in alijs quibuſdam imperij locis quoſdã[m] preſumere ꝛ ipſa venerabilia monaſteria[n] vẽdere/aut ꝑmutare/aut donare in q̃bus ꝛ altare collatũ eſt: ꝛ ſacrũ exhibitũ miniſteriũ: quale moris eſt in ſctiſſimis eccl'ijs celebrari: ſacris quippe lectis ſcripturis ꝛ ſacroſancta ꝛ ineffabili cõmunione tradita/ꝛ monaſtica illic facta habitatione: ita vt hec mutarentur ex ſacro et deo amabili ſcemate ad priuatã[o] manſionẽ ꝛ ſtatũ. hec oĩno decetero fieri ꝓhibemus[p]. nulli[q] hominũ ꝑmittentes hec delinquere: ſed etiã factum[r] infirmũ oĩbus declaramus modis et precioꝝ caſum[s] imponimus accipiẽtibus. vẽditorẽ[t] quoq; dãnificamus ꝛ rei caſu et p̃cij amiſſione: ſctiſſime eccl'ie eius loci ꝛ venerabilibus monaſterijs hoc tribuẽtes: quaten⁹ ipſi prouideat: vt qđ male alienatũ[v] eſt rurſus ad monaſticã reuocent figurã. neq; hypoteca ſuper his valente: ſed etiã ipſa infirmanda[x] et rurſus ſacro monaſterio aſſignanda.

¶ Sicut damnoſa rei eccleſiaſtice imobilis alienatio ꝓhibetur: ita ꝛ poſſeſſionis inutilis ꝛ damnoſe eccleſie inhibita eſt conceſſio. Ange.

¶ Sicut autẽ dãnoſas alienationes prohibemus: ſic ꝛ damnoſas poſſeſſiones interdicimus[y]. multe em̃ apud nos mote ſunt queſtiões: vbi quidam minus[z] idonea[a] predia donauerunt ſanctiſſimis eccleſijs/aut venerabilib⁹ domibus/aut etiam vendiderunt tanq̃ idonea: cum vtiq; ſterilia a principio eẽnt ꝛ ex hoc venerabilib⁹ domibus nocuerunt[b]. ¶ Interdicimus igitur rectorib⁹ venerabilium domorum tale aliquid agere/aut certe cognoſcere[c]: quia ſi non cum omni ſubtilitate fecerint contractus: ſed fenea[d] quedã poſſeſſio aut dãnoſa[e] detur eccleſijs/aut mõaſterijs/aut xenodochijs/aut noſochomijs/aut alijs venerabilibus collegijs: cõtractus quidem pro non facto erit. et recipiet omnino qui dat qđ p cir-

a ¶ Periculo. ſ. amiſſionis ſacerdotij vt ſequitur.
b ¶ Has leges. que ita fiunt. ſ. vt ꝓhibeãt alienationẽ rerũ eccleſiaſticarũ. vt. ſ. eo. §. nos. ꝛ vt. C. de ſacroſan. ec. l. iubem⁹. §. ad hec. ꝛ facit ad hũc. §. i. in medio lit. nõ fieri ſa. for. i ꝑn. col. viij. ꝛ. C. ð p̃ci. ipe. offe. l. reſcripta. ꝛ. C. q̃ mili. nõ poſ. l. eis. ꝛ. C. ð pe. bono. ſub. l. i. et ij. ꝛ. C. ſi nup. ex re. pe. l. i. ꝛ. C. ſi ꝯ ius vel vti. pub. l. fi.
c ¶ Utilitate. nã cõiter intereſt eccleſias eſſe vt in eis petam⁹ veniã peccatorum. vt. i. vt li. ma. ꝛ auie. §. quia vero.
d ¶ Ualere. ſ. no. publicã ꝛ cõem vtilitatẽ ꝑferri priuate. ſic. ff. ꝓ ſo. l. actione. §. labeo. ꝛ. C. de cadu. tol. §. fi.
Cõis vtilitas priuate ꝑponit.
e ¶ Aliquos. hyconomos.
f ¶ Emphiteoſi. al's emphiteoſis: ꝛ tunc ſubaudi nomine.
g ¶ Tale aliqđ agere. ſ. ẽ in lr̃a tali aliq̃ egere. ſ. vt det in ẽphiteoſim plana eſt: ſi eſt tale aliqđ agere. et tũc dic. i. quas putant ſcilicet ꝑlati. i. agẽtes tale aliquid in emphiteoſim.
h ¶ In potẽtatu. maxie. idẽ eſt em̃ in quolibʒ alio. vt C. de acti. ꝛ ob. l. ſi cut. ſed de his maior erat timor: cũ pares potẽtiorib⁹ eſſe nõ poſſum⁹. vt ff. de ali. iu. l. iij. et iſti volebãt ſine reſcripto cogere eccleſiã vt differat a ſuperiori.
i ¶ Pene. q̃ q̃nq; capitalis eſt ꝓ q̃litate ſacrilegij. vt ff. ad le. iu. pec. l. ſacrilegij. ꝛ l. ſacrilegi. Accur.
k ¶ Mulct'. i. penis. nã certe ſunt: ſed mulcta dicitur icerta pena pro motu iudicis. vt. ff. de verbo. ſigni. l. qua pena.
l ¶ Hac nr̃a. vt. ſ. eo. §. vult. ꝛ. §. ſeq. vſq; ad. §. hoc igit̃.
m ¶ Quoſdam. ſubaudi. ſ.
n ¶ Monaſteria. i. ipſam eccleſiã vt ſequitur. vt. i. de ali. et emphi. §. quoniam. col. ix.
o ¶ Ad priuatam. i. ad formã non ſacrã. vere tñ ſemꝑ remanet ſacra. vt. ff. de re. diui. l. in tm̃. §. ſacre. ꝛ illi. de re. di. §. ſacre. niſi in caſu. vt. ff. de reli. cum loca.
p ¶ Prohibem⁹. ſic. ſ. ti. i. §. ſemel.
q ¶ Nulli. ſʒ nũquid ſit ꝯtract⁹ taliũ inter ignorãtes. vt. ff. de ꝯhẽ. emp. l. liberti. ꝛ. l. celſus Rñ. ſic. vt obligentur ꝯhẽtes: non vt dñium transferat̃. vt. ff. de ꝯhẽ. emp. l. ſi i emptiõe. §. i. ꝛ inſti. de inuti. ſtip. §. i. ꝛ. ff. de ꝟ. ob. l. inter ſtipulantẽ. §. ſacram.
r ¶ Factũ. i. quatenus de facto ꝓceſſit. nã fieri non poteſt cũ effectu vt diximus.
ſ ¶ Caſum. id eſt amiſſionem.
t ¶ Uenditorẽ. i. ẽptorẽ. vt. ff. de ac. emp. veteres. al's venditionẽ: ꝛ tunc planum eſt.
v ¶ Alienatũ eſt. de ſolo facto.
x ¶ Infirmãda. ſic. C. de legi. ꝛ cõſti. l. non dubiũ.
y ¶ Interdicim⁹ ſcʒ eccleſie acquiri a principio.
z ¶ Minus. id eſt parum.
a ¶ Idonea. qđ ſi nõ ſint idonea? Dic q nõ prodeſt donãti eccleſie. vt ſ. eo. §. q: vero leonis. Accur.
b ¶ Nocuerunt. ꝓpt on⁹ fiſcaliũ vt publicas functiones vel angarias ip̃is ꝑdijs impoſitas ſm Al.
c ¶ Cogſcere. i. recipere a donatoribus/vel vẽdẽtib⁹/vel legãtibus. vel dic aut cognoſcere/id eſt cognoſcant quia ſubibunt penas.
d ¶ Fenea. i. ſteril'. vt dicũt q̃dã. Uel dic q tm̃ herbã fert ꝛ illã malã. vt q̃dã agri faciũt. vt. ff. ð edil. edic. l. Letiã. ꝛ. C. de edil. edic. l. prediũ.
Fenea poſſeſſio.
e ¶ Dãnoſa. ſ. noie fiſcalium.

a ⁋ De ſuo. Sed qualiter cū nichil habeat? Dic vt. ſ. e. ꝟ. ſi aūt creditor.
b ⁋ Pro hoc. i. ꝑ hac ſterili poſ. qꝛ forte nō fuit poſſeſſio data eccłie: ſed aurum vt eam colerent.
c ⁋ Detur. eccleſie ab eo q̄ dat ſterilē poſſeſſionē: cū eccleſia alr̄ nollet recipere. Uel dic ꝙ ali⁹ mādato hyconomi dedit illi q̄ dedit illā ſterilem poſſeſſionē eccłie.
d ⁋ Cōtra eū. ſcꝫ ꝯtra hyconomum
e ⁋ Prediximus vt. ſ. e. ꝟ. ſi q̄s. ⁊ facit ad hunc. ꝟ. ī. de ali. et ēphi. ꝟ. ſi vero quedam. col. ix.
f ⁋ Et nō aliud. hoc dicit ꝑpť ana ſtaſium qui hec facit. vt. ſ. eo. ꝟ. i.
g ⁋ Geronthoconijs. hec ꝟba expone vt. ſ. eo. ꝟ. hec ꝟ.
h ⁋ Denunciare ſcꝫ ꝑncipi. vt i nouel. co. ti. vel ꝑſidi ꝑuīcie vel epo. vt C. de epiſ. ⁊ cleri. l. nulli.
i ⁋ Laudabilis. no. laudabile ⁊ vtile accuſare. ſic. C. de epiſ. ⁊ cle. l. ſi q̄s in hoc. ⁊ l. nulli. in fi. ⁊ C. loca. ⁊ cō. l. fi. ⁊ C. de male. et ma. l. iij. ⁊ C. ad. l. iul. repe. l. iubem⁹ ⁊ C. ď his q̄ ſe defe. l. i. ar. ꝯ. ff. de iure fiſ. l. ij. ꝟ. i. rñ. i. (Accuſare ē laudabile.)
k ⁋ Calūniatorꝫ no. quē ſine metu calūniatorem accuſare. ſic. C. ď adul. l. ꝯſuis. ſꝫ gñaliter ꝯ. vt. C. de accu. l. fi. ⁊. ſ. quō opor. e. ꝟ. ſi quis autem.
l ⁋ Seruabūt autē eā. ſ. ꝯſtōnē iſtā.
m ⁋ Et. pro etiā.
n ⁋ Medias. hic nota de ordie ma-

cunuentionē ⁊ fallaciā datum eſt. hyconom⁹ autē qui tale aliquid egerit/ aut abbas/ aut xenodochus/ aut noſochomus/ aut ꝑthocotroph⁹/ aut orphanotrophus/ aut gerontho con⁹ de ſuo[a] ei qui dedit ſaluabit ex hoc dānū. ⁋ Si ꝟo ſic cā figuretur vt etiam aliquod aurum pro hoc[b] detur[c]: ⁊ hoc lucrabiť quidē venerabilis domus que ſeneum aliqđ acceperit. qui vero aurum dedit habebit cōtra eum[d] qui contractū celebrauit ex hoc actionē ſicut ꝑdixim⁹[e]. ⁋ Hec oīa a nobis ſuꝑ eccłiaſticarū aut oīno ꝑthochicarꝫ rerū alienatione poſita ſit lex: leonis quidē pie memorie ſequens cōſtitutionē ⁊ nō aliud[f] quidē curans/ aliud autē incuratū relinquens: ſed in omnī terra quam romanoꝝ ꝑtinet lex ⁊ catholice eccleſie ſanctio hec extendať: et determiet que ſua ſunt ⁊ valeat ꝑpetua ⁊ cuſtodita et a ſctiſſimus patriarchis vniuſcuiuſqꝫ dyoceſis: ⁊ a deo amabilibus metropolitis ⁊ ab alijs epis/ ⁊ clericis/ ⁊ hyconomis/ et abbatibus/ et xenodochis/ ⁊ noſochomis/ ⁊ bephotrophis/ ⁊ geronthocomis[g]/ ⁊ orphanotrophis: ⁊ omibus ſimiliter rectorib⁹ aliquoꝝ ſanctorum collegioꝝ: oībus imponens ꝑpriū robur: ⁊ licentiam prebēs volēti denūciare[h] que delinquuntur. laudabilis[i] eñ hmōi eſt: ⁊ calumniatoris[k] effugiet nomē qui cauſam ꝯtra leges factā redarguit/ auctor pietatis ⁊ vtilitatis ſacris domibus fact⁹. Seruabūt autē eā[l] nichilominus et[m] nr̄e reipub. iudices maiores ⁊ minores ciuiles ⁊ militares ⁊ precipue ꝑ oēs dioceſes cōſtituti ⁊ glorioſiſſimi prefecti ſacroꝝ ꝑtectoꝝ pretorioꝝ: ⁊ medias[n] habētes adminiſtratiōes quos ſpectabiles vocāt. Dicimus autē augustalē et procōſulares ⁊ ſpectabiles comites ⁊ alios orētis: et qui poſt illos ſunt magiſtratus hoc eſt prouinciarū cōſulares ſiue ꝑſides conſtituti/ atqꝫ defenſores ciuitatū: ⁊ ſiīr omne ciuile militare ⁊ publicū auxiliū hanc noſtrā legē tanqꝫ in cōi vtilitate ⁊ pro toti⁹ terre pietate poſitā ſeruet: ⁊ ꝑuaricatores[o] ſubdat[p] penis quas primitus dixim⁹. ⁋ Si qđ autē de cōductionib⁹ eccleſiaſticarū rerū/ aut i alijs capitulis ſanciuimus/ aut a priorib⁹ noſtris ſancitum eſt: maneat hoc in propria firmitate neqꝫ ex ꝑſenti ſacra noſtra cōſtitutione nouādum. alia eñ oīa manere in ꝑprijs terminis ſinimus: niſi tamē[q] aliquid de his habeat que hic cōſtituimus: cum ſufficiat ꝑ oībus hec lex ſuꝑ id qđ a leone pie memorie factū eſt omnem aduerſus ꝑthochicas res auferre alienationis occaſionē. ⁋ Tua[r] igitur beatitudo ⁊ qui poſt illā[ſ] in pōtificalibus ſedibus fuerint q̄ a nobis diſpoſita ſunt operi effectuiqꝫ tradere feſtinet. Dat. xviij. kal' Maij. Biliſario vicecō.

⁋ Ut iudices[t] ſine quoquo ſuffragio[v] fiant. C. 8

⁋ Dignitates ⁊ adminiſtrationes gratis cōferri debent nichilo ſuffragioꝝ noīe dato: alr̄ oīa mala ſequuntur cum a radice ꝑcedat auaricie que mať eſt oīm maloꝝ: antiquo iure penitus ſublato. h. d. Barto.

Impa. iuſti. aug. Johan. pre. ꝑ. ſecundo.

Omnes nobis dies ac noctes contingit cum omni lugubratione[x] ⁊ cogitatione degere: ſemper volentibus vt aliquid vtile et placens deo a nobis collatoribus prebeatur. et non in vano vigilias ducimus: ſed i huiuſmodi[y] eas[z] expendimus conſilia pernoctantes et noctibus ſub equalitate dierum vtentes[a]: vt noſtri ſubiecti ſub omni quiete conſiſtant ſollicitudine liberati. nobis in noſmetipos pro omnibus[b] cogita-

giſtratuum. qđ dic vt. ī. vt ab illuſt. et qui ſu. eos ſunt dicemus.
o ⁋ Preuaricatores. i. qui ꝯtra hoc faciunt.
p ⁋ Subdat. ſ. ciuile auxiliū.
q ⁋ Niſi tñ. nota nil corrigi niſi expreſſe ueniať correctū. ſic. C. de appel. l. ꝑcipim⁹. ⁊. ī. qb. mo. na. effi. ſui. ꝟ. tribus. col. vij.
r ⁋ Tua. loquitur archiepo. vt. ſ. eo. in prin.
ſ ⁋ Illā. ſ. tuam beatitudinē.
⁋ Ut iudices ſine quoquo ſuffra.
t ⁋ Ut iudices. i. ꝑſides: alr̄ ꝑcōſules vel rectores ꝑuinciarum.
v ⁋ Suffragio. i. ſine aliq̄ dato nomine ſuffragij. vt. ī. ꝟ. hec oīa. (Suffragium.)
x Omēs lugubratione. i. nocturna vigila. vñ dr̄ ꝙ luna hꝫ radios lugubres: ſicut ꝑbū ſſn. de le. ꝟ. ij.
y ⁋ hmōi. Utilitatib⁹ collatoꝝ.
z ⁋ Eas. ſ. vigilias noſtras.
a ⁋ Utētes. mirabile hic colligiť ꝙ qñ magni dies ſūt nō debem⁹ tātū vigilare de nocte ꝗ̄tum qñ ſunt parui dies. quod ego male ſeruo. (Vigilare nō debem⁹ nocte i magnis diebus.)
b ⁋ Pro omīb⁹.

ſcilicet ſubiectis.ſic.j.eo.§.fi.in ff.
a ¶Citra publicum.ſic.j.de man.prin.§.ij.
b ¶Cauſis.ſ.electionum iudicum.
c ¶Fluctuarentur.i.fluendo ſiue facile venire cogerent.
d ¶Pro veritate pias.huius pietatis rõ eſt.j.eo.§.oportet.
e ¶Neceſſitate.

f ¶Manib⁹.ſ.q nichil pperã vel p pecuniã faciãt.ſic.j.de man.prin.§.i.col.ix.
t ¶Qđ nõ aliter.ſ.q ipi puris vtantur manibus.
v ¶Cingula.i.dignitatẽ illã vel adminiſtrationẽ ſic dictam:qꝛ forte aliqđ ei cingebať cũ eligeretur.ſic.ff.de teſta.mili.l.vlti.

tionem ſuſcipiẽtibus.p omnẽ nãqꝫ curioſitatem ꝛ inquiſitionẽ ſubtilẽ diſcurrim⁹ illa agere querentes que vtilitatẽ nr̃is ſubiectis introducendo oĩ eos onere liberẽt/ꝛ omni dãno extrinſecus illato citra[a] publicũ cenſum ꝛ iuſtã legitimãqꝫ collationẽ. Inuenimus eñ plurimã ingreſſam cauſis[b] iniuſticiã et hanc nõ olim ſed ex quibuſdã tẽporibus violenter acceſſiſſe: et oẽs noſtros ſubiectos ad inopiam cõpuliſſe vt ad nouiſſimã ipſi penuriã deuenire fluctuarẽtur[c]:ꝛ neqꝫ cõſueta ꝛ legitima tributa ꝛ proveritate pias[d] functiões ſm publicum cenſum poſſint ſine maxia neceſſitate[e] pſoluere. quomodo[f] enim valerẽt collatores[g] cũ ex aliquo tẽpore[h] impatores ſemper aliqđ lucrari ex puentu iudicũ cogitarent[i]:ꝛ merito hos ſequerenť etiã glorioſiſſimi pfecti ex hac iniuſticia ꝛ damnis extriſecus[k] illatis ꝛ ſolẽnibus[l] pijs collatiõib⁹ ſufficere[m]:ꝛ Cogitatio igitur nobis facta eſt q agentes[n] oĩa quecũqꝫ in noſtris prouĩcijs ſunt:vno actu[o] cõi ad meliora migraremus[p]. Hoc enim oĩno euẽturũ credimus[q] ſi preſides[r] gentiũ quicũqꝫ ciuiles adminiſtrationes prouinciarũ habẽt puris pcuraremus vti manibus[s]:ꝛ ab oĩ abſtinere acceptione p illis ſolis contentos eos que a fiſco dantur.quod non aliter[t] fiet niſi et ipi cingula[v] ſine mercede percipiant nichil omnino dantes nec occaſione ſuffragiorũ[x]: neqꝫ his qui cingula habent[y]: nec alij hominum vlli. ¶Conſiderauimus enim quia licet queſtus immodicus[z] imminuitur imperio: attamen noſtris ſubiectꝫ incremẽtum maximũ percipiẽtib⁹ ſi idẽnes a iudicibus conſeruẽtur:et imperium et fiſcus abundabit vtens ſubiectis locupletib⁹[a]:et vno hoc introducto ordine plurima rerum et innumerata erit vbertas. ¶An certe nõ omnibus manifeſtum eſt quoniã qui aurum dat ꝛ ita adminiſtrationẽ emit:tamen non dat hoc ſolũ[c] quantum occaſione adinuentum[b] eſt ſuffragiorũ:ſed ꝛ aliud extrinſecus addit amplius occaſione cõmodi adminiſtrationem aut dantibus aut ſpondentibus:et ſic vno principio illicito[d] dato plurimas neceſſe eſt man⁹ circuire eum qui donationem facit. et hoc non de ſuo forte prebere:licet mutuatum et vt mutuare[e] poſſit damnificatum[f]:ꝛ computare apud ſe quia conuenit eum tñ ex puincia pcipere quantũ liberet quidem ei debita ſortis ꝛ vſuras ꝛ dãna pro ipſo mutuo.cõputabit autem et in medio expenſas largiores[g] iam et iudicem[h] vel qui circa ipſum ſunt degẽtes[i] ꝛ quẽdã etiã ſibimet recõdere qñtũ in tpe ſequenti

id eſt difficultate.
f ¶Quomodo. hanc litterã interrogatiue lege vſqꝫ illud cogitatio ꝛc. et ex hac admiratione vel iterrogatione infertur ſequens illatio igitur ꝛc.
g ¶Collatores. illi dicuntur collatores qui conferũt annalia tributa:ꝛ ita in toto hoc titulo accipitur.ꝛ.j.de collato.col.ix.

Collatores qui ſint.

h ¶Ex aliquo tẽpore. quia.ſ.nup hoc fuit inchoatũ vt.ſ.in pñ.hui⁹.§.
i ¶Cogitarent. hoc eſt dicere quãdo impatores aliquem iudicem pponebãt in aliquo loco:aliquid ab eo ſperabant ꝛ habebant:et idẽ faciebãt prefecti quod erat damnũ ſubiectorũ:licet videať extrinſec⁹ vel a remotis eſſe:vt ſeqꝫ.tur.qꝛ a collatoribus qđ ſic dabať poſtea extorquebatur.vt.j.e.§.an certe.Accur.
k ¶Extrinſecus que habebit p iudicem recuperare volentem que dedit.Accur.
l ¶Et ſolẽnib⁹. ſcilꝫ fiſcalibus.
m ¶Sufficere. nã nichil eſt adeo magnum q ſi per plures diuidatur partes non fiat quaſi nichil.vt.j.de naru.feu.in curiã.depu.i.reſpon.
n ¶Agentes.ſ.nos.
o ¶Uno actu.i.hac.l.que erit cõmunis.
p ¶Migraremus.i.aliqđ qđ eẽt cõiter vtile faceremus p.l.iſtã cũ talib⁹ marie intẽdam⁹. vt.ſ.de here.ꝛ fal.§.i.ꝛ.C. de ca.tol.§.fi.
q ¶Credim⁹.q hic act⁹ cõis vtilis erit.
r ¶Preſides. gñaliter hic accipe.vt.j.eo.§.hec omnia. et.ff.de offi.preſi.l.i.Accurſius florentinus.

x ¶Suffragiorũ. et ſubaudi nichil debent dare:neqꝫ his ꝛc.Azo.
y ¶Habent.i.debent dare dignitatem.Azo.
z ¶Immodic⁹. .i.non modicus ſꝫ magn⁹ ppter depauperationẽ collectarum:niſi hec lex fieret.vnde ob hoc ipm facere debemus legez iſtã: attñ ꝛ alia vtilitas eſt ꝛ ſic due vtilitates pueniũt:qꝛ et imperiũ abundabit ꝛc.vt ſtati dicit ꝛ collatores nõ vexabuntur. Uel dic iminuũtur ex hac conſtõne:qꝛ nil dabunt ammõ iudices impatori p adminiſtrationib⁹.
a ¶Locupletib⁹ no.hic q impator ſtudet vt ſubiecti ſint locupletes:ſicut ꝛ alis itereſt reipub.ꝛc.vt inſti.de his q ſunt ſui vel alie.iu.§.pe.Item aliud no.q iudex dꝫ curare vt ſit rerũ vbertas.ſic.ff.đ offi.pre.vr.l.i.§.cura carnis.ar.j.C.de iude.nemo.

Subditos ſuos locupletes eſſe vult imperator.

b ¶Adinuẽtũ.de iure.vt.j.ti.proxi.
c ¶Solũ.i.tantã quantitatem.
d ¶Illicito.nota q pcedẽte vno malo ſequũť alia.ſic ff.de rei vẽ.l.ex diuerſo.§.i.Sic puerbiũ:cui aduenit vnũ nõ aduenit ſolũ.vñ ꝛ canõ.q malo ichoata ſũt pncipio vix ẽ vt bono pagãť exitu.vt.i.q.i.c.pncipat⁹.
e ¶Mutuare.i.vt poſſit hr̃e mutuũ.
f ¶Dãnificatũ.ſup.in vſuris ꝛ expẽſis.Ac.
g ¶Largiores.nã largius expẽdit q ſpat ſibi aliquã dignitatẽ euenire:vt h.ꝛ.ff.de pe.here.l.ſꝫ ꝛ ſi.§.ſi q re ſua.
h ¶Iudicẽ.i.aſſeſſorẽ quẽ ſecũ hꝫ vt iudicet.vt h.ꝛ.j.đ iudi.§.i.quẽ pcib⁹ ꝛ pcio dꝫ allicere vt h.ꝛ.C.de aſſeſſo.l.i.
i ¶Degẽtes.vt p milite quẽ ſecũ ducit vel alia familia

a ¶ Ad propriā. quod non debet eſſe vt priuata vtilitas publice preferatur. vt. ſ. ti. i. §. quia vero veriſimilē. Azo.
b ¶ Illius. ſ. collatoris.
c ¶ Que. ſ. inopia.
d ¶ Ipſum. ſ. preſidem.

ti. ſtipula. §. i. Accurſius.
a ¶ Omnibus. delinquentibus.
b ¶ Mancipiorum. q. d. ſicut ſeruus vel alia res eſt vendibilis. ſic pene delictorum.
c ¶ Nullo eos. preſides.

in quo forte nō adminiſtrabit. Quapropter ei⁹ qđ ab eo datū eſt triplū magis aūt ſi oportet veri⁹ dici decuplū erit qđ a ſubiectis nr̄is exigiť: ⁊ ex hoc etiā fiſc⁹ iminuiť. nā ea q̄ oportebat in fiſcū iferri eo ꝙ adminiſtrationē hȝ puris vtētē manib⁹ hoc ad ꝓpriā[a] vtilitatē redigēs q̄ adminiſtrationē hȝ et inopē faciens nobis collatorē inopiā illi⁹[b] q̄[c] ꝑ ipſum[d] agitur nobis[e] reputat[f]: et ꝯtra[g] ipie talia fiunt ad horū furtorū merito relata occaſionē. Adminiſtratiōes nāq; habētes ꝓuinciales ad hanc acceptionē[h] reſpiciētes multos q̄dē reorū dimittūt: vēdētes eis delictum[i] plurimos autē innoxiorū ꝯdēnant vt noxijs ꝑſtent. ⁊ hoc nō ſolū i pecuniarijs cauſis agiť ſȝ et in criminalib⁹ vbi de aīa[k] eſt ꝑiculū. fugiūt eq̄[l] ex ꝓuincijs et cōfluūt huc[m] oēs ingemiſcētes ſacerdotes[n] / et curiales / ⁊ officiales / ⁊ poſſeſſores / et populi / et agricole / iudicum furta merito et iniuſticias accuſantes. et hec nō fiunt ſola: ſed etiā ciuitatū ſeditiones[o] et publice[p] turbe plerunq; fiunt atq; ſedanť[q]. et oīno vna q̄dā eſt hec oīm occaſio malorū. ⁊ accipere ſuffragiū a iudicib⁹ totī⁹ nequitie eſt principiū et terminus. eſt quoq; hoc ſacrorū eloquiorū[r] mirabile et verū ꝙ auaricia oīm ſit mater malorum. maxime q̄n nō priuatorū ſed iudicū inheret aīabus. q̄s enī ſine ꝑiculo nō fureť? q̄s nō latrocinabiť ſine reatu ad adminiſtratorē[ſ] reſpiciēs? illum

nāq; vidēs[t] oīa auro vēdētē[v] ⁊ ꝑſumēs[x] q: q̄cq̄d egerit illicitum / hoc pecunias dādo redimet. hinc[y] homicidiū / et adulteriū / et inuaſiones / ⁊ vulnera / et raptus ꝟginū / ⁊ ꝯmerciorū[z] cōfuſio / et cōtēpt⁹ legū ⁊ iudicū oīb⁹[a] hec venalia propoſita eē putātib⁹ tanq; aliqđ optimorū mancipiorū[b]. Sed neq; ſufficiem⁹ ꝯſiderare ⁊ exponere quāta ex furto prouincialiū iudicū fiūt peſſima: nllo eos[c] preſumente[d] cū fiducia redarguere: cū illi[e] repēte[f] ſe emiſſe cingula[g] pronūcient[h]. ¶ Hec[i] autem omnia apud nos cogitātes et hec[k] quoq; ꝑcipē cōſilij ſumentes: eā q̄ a deo data eſt nobis reuerendiſſimā coniugē[l] et tue[m] celſitudinis cauſam cōmunicātes: et quedam etiā a tuo ſumētes cōſilio[n]: ad hanc ſacrā venimus legē per quā ſancimus neq; procōſularia[o] vllā: neq; hacten⁹ vocatā vicariā: neq; comitē orīētis / neq; aliā quālibet adminiſtrationē / neq; procōſularē / neq; preſidalē (quas conſiliarias ⁊ correctiuas[p] vocāt) quarū expreſſim meminit ſubiecta huic ſacre legi noſtre deſcriptio[q]: q̄ſq;[r] ſolas[ſ] ſub hac lege dicim⁹ dare aliquod ſuffragium: neq; pro adminiſtratione quālibet donationem[t]: neq; iudici vlli neq; horum qui circa adminiſtrationem ſunt alicui: neq; alteri per occaſionē patrocinij ſed gratis q̄dē ſumere adminiſtratiōes. pauca vero prebere[v] occaſione eorū que pro cingulis dātur ſingulis codicillis[x]

e ¶ Nobis. eo ꝙ accipimus preciū ab eis. Accur.
f ¶ Reputat. preſes.
g ¶ Et ꝯtra. q. d. dinumerari non poſſunt.
h ¶ Acceptionē. al's exceptionē al's acceptionem.
i ¶ Delictū. i. penam delicti.
k ¶ De aīa. i. de animato corpore. ſic. ſ. ti. pri. §. hiſdem penis.
l ¶ Eq̄. i. equaliť.
m ¶ Huc. ſ. conſtātinopoli.
Sacerdotiū ē dignitas. n ¶ Sacerdotes. al's ꝑſbyteros accipe. vł nomen dignitatis eſt. vt. C. de nat. li. l. i. vel vtrūq; qđ ē verius.
o ¶ Seditiones. q̄. ſ. ſeditiones vt nō fiāt iudices debent ꝓuidere. vt. ī. de man. prin. §. de inde. col. ix.
p ¶ Publice. non ꝙ publica fiāt auctoritate: ſed quia publice patent.
q ¶ Sedantur. id eſt ad cōcordiā reducuntur dicte turbe propter timorē mali iudicis.
Auctoritates diuine ꝓ legibus in cauſis pñt allegari. r ¶ Eloquiorū. no. ar. ꝙ poſſūt diuine auctoritates in cauſis allegari tanq̄ leges. ſic. ſ. quō opor. epi. §. quāta. circa principium.
☞ ſ ¶ Adminiſtratorē. ſ. malū. nam mal⁹ iudex abſoluit oēs ꝑ pecuniā.
t ¶ Vidēs. i. delinquens.

d ¶ Preſumēte. ſ. vel ꝓuato vel ꝑfecto vel etiā imperatore. vt. ī. e. §. itaq;. in fine.
e ¶ Illi. ſ. ꝑſides.
f ¶ Repente. id ē redarguent.
g ¶ Cingula. id ē dignitates.
h ¶ Pronūcient. loco exceptiōis.
i ¶ Hec. ſ. maleficia. Accur.
k ¶ Hec. id ē ad. l. iſtam faciētia hec omnia.
l ¶ Reuerendiſſimā ꝯiugē. theodorā noīe. vt. ī. iuſiurādū qđ pre. ⁊ no. cōſiliū ab vxore ſumēdū. vñ Cato dixit a ſeruis conſilium exigendum. Cōſiliū ab vxore nonnūq̄ ſumi dȝ.
m ¶ Tue. Iohanni ꝑfecto ꝑtorio loquiť. vt. ſ. in ꝑn.
n ¶ Cōſilio. q: tiā nobis circa hec aliqua cōſuluiſti.
o ¶ Proconſulariā. ꝓcōſules ſūt q̄ longe a rōa aliquā ꝓuinciam regūt. et erat de ꝯſulib⁹ romanis electus q̄ſi ꝯſul ꝓcul miſſus vt patet ex ſignificatiōe vocabli cui eſt ſeruiendū. vt in ſti. de dona. §. eſt ⁊ aliud. Azo.
p ¶ Correctiuas. iſti fūt in italia. vt ff. de offi. pre. l. ex omnibus.
q ¶ Deſcriptio. vt. ī. prime cōſcriptum eſt.
r ¶ Quaſq;. ſ. adminiſtrationes.
ſ ¶ Solas. i. eas ſolas cōprehendimus q̄ in proxi. §. cōnumerantur.

v ¶ Vendētem. ſ. iudicem.
x ¶ Preſumens. ſ. delinquens.
y ¶ Hinc. id eſt occaſione accepta ex iſtis.
z ¶ Commerciorum. id eſt contractuum. vt inſti. de inu

t ¶ Donationem. ſcilicet dare.
v ¶ Prebere. ſ. ſancimus.
x ¶ Codicillis. quedam parue expenſe ſunt que tabellionibus pro ſcripturis et ſimilibus danť. et hec declaranť

.ſ.titu. pri. vt hic ſequitur.
a ¶Chartis.ſcilicet dantur.
b ¶Laterculo.i. in camera vel ſcrinio.
c ¶Tue. o prefecte pretorio.
d ¶Ne.dare dicone ꝛc̃.
e ¶Illi.ſcilꝫ adminiſtrationẽ ſuſcipienti.
f ¶Illud.hic.§. ꝛ.§.ſeq.hoc autẽ.ꝛ alius.§.hoc autẽ. qui poſtea ſequitur: ad eandẽ ſunt ſententiam:vt due ꝓuincie habẽtes ꝑ ius duas conſularias ammõ vnam habeãt: vt fecerũt bononienſes quãdo elegerunt poteſtates per villas.
g ¶Ita nũcupari.ſ.vicariũ aſiane prouincie.
h ¶Annonarũ. vt pro fundis collatorum.
i ¶Capitũ.vt.p bobus et alijs animalibus.argu.ſ.d mã.prin.§.coges. col.ix.Uel dic ꝙ capitatio dicit a capite militũ quib⁹ dat. vt.C.de ero. mi.an.l.fi.lib.xij.ꝛ C.de exac.ꝛ tranſ. mi.an.l.fi.e.li.
k ¶Officijs.ſ.vicarij ꝛ iudicis. ar. ſic.C.de proxi.ſa. ſcri.l.hac parte.in fine lib.xij.et.ff.de pac.l.ſi plures.
l ¶Comitianũ. a comite ſic dictũ.
m ¶Nominãdo. hoc comite.i.eligẽdo vt hic.
n ¶Oibus.q ſecũ ſut. vt.ſ.§.hoc autem.in fi.
o ¶Imminẽte. ſic.ſ.pri.§.
p ¶M.pro ſed
q ¶Periculũ.fore ꝛ pro fiſcaliũ ex

et chartis[a].nam ꝛ ſubiecimus deſcriptionẽ huic ſacre nr̃e legi declarantẽ q̃d cõpetat vnã quãq; adminiſtrationẽ noſtrã prebere i ſacro nr̃o laterculo[b] aut in foro tue[c] celſitudinis occaſione codicillorum aut ꝑceptorũ:vnde et illud abbreuiatũ eſt ne⁹ preſtet illi[e] maximũ dannum.

¶Duabus prouincijs et ſub vno comite ꝛ vno diſtrictu cõſtitutis ideꝫ ſalariũ debetur ꝑ vna quod olim preſtabatur ꝑ vtraq; cum periculo functionum publicarũ:vno tñ noĩe comitis nuncupando. h.d.Bar.

¶Illud[f] tñ decernimus oportere vicariũ aſiane q̃ eſt quoq; iudex pacaſiane frigie nõ vlterius quidẽ ita nuncupari[g]:ſed decetero comitem frigie pacaſiane noĭari:ꝛ ꝑcipere de fiſco que nunc etiã occaſione annonarũ[h] ꝛ capitũ[i] pro vtraq; adminiſtratiõe ꝑcipiebãt nichil hoꝝ iminuto. Non aũt duob⁹ officijs[k] vti ſꝫ ꝑmixtũ ꝛ iudicis et vicarij vnũ eſſe comitianũ[l] exiſtens ꝛ nominãdo[m] periculo functionũ publicarũ et ei et oĭbus[n] ſimilit̃ iminente[o]:vtpote vno officio ꝯſtituto nõ diuidendo penitus ſed ꝑ vnã cõtinuationẽ militãtib⁹ vniuerſis q[p] accipiet tñ propter duplex periculũ[q] annonas ꝛ capita q̃ vtrũq; pridẽ percipiebat officiũ[r]: nõ tñ in altera quadã adminiſtratione pridẽ quidẽ vicariũ:nunc aũt ſpectabilẽ comitẽ quem i pacaſiana[ſ] frigie nõ habentẽ penitus vllũ participiũ ꝛ in alijs aſiane ꝓuincie dyoceſibus: ſed habentẽ quidẽ ſpectabilis comitꝭ pacaſiane frigie cognominationẽ:contentum vero in ſola pacaſiana (ſicut ꝑdiximus) frigia. ¶Hoc autẽ ipm ꝛ in alterutro[t] pridẽ vicario diffiniuim⁹. dicimus autẽ eũ q̃ eſt in põtica dioceſi vt nõ duo ꝯſiſtãt de cetero:ſꝫ vn⁹ comes q̃dẽ galatie prime nominandus ꝛ habiturus etiam ſup milites poteſtatẽ ſicut hꝫ et nunc:ꝛ vtriuſq; cinguli ꝑceptorum annonas non tñ foris primã galatiam(nullã etenĩ ei aliã penit⁹ damus) habere poteſtatẽ in nulla pontica regione ſed in ſola galatia prima officio quidẽ miſcẽdo ꝛ ſm̃ vnã (ſicut dictum eſt)intelligẽdo ꝛ numerãdo cõiunctionẽ comitiano exiſtente ꝛ noĭando:nulloq; penit⁹ eoꝝ ad alios habẽte aliquã differẽtiã: ſed vnum eſſe officiũ ſub vno iudice vni⁹ prouincie preſule oĭ ſimili officio vna cũ ſuo iudice circa fiſcalia periculum ſuſtinente.

¶Regulariter nulli iudici licet per prouincias loci ſeruatores mittere. Barto.

¶Nulli quoq; iudici penitus cõcedimus neq; ciuili neq; militari mittere ꝑ ciuitates ꝓuincie quibus ꝑſidet eos q̃ vocantur loci ſeruatores[v]. ſciẽtibus q; ſi quid tale fecerint ipſi cadent adminiſtratione ꝑſumentes alios in ſuũ officium eleuare. ¶Hoc autẽ ipm[x] dicim⁹ ꝛ in clariſſimo comite orientis ꝛ clariſſimo iudice. illic eñ vnã adminiſtrationem vtraq; facimus/habentẽ quidẽ ꝛ ſpectabilis comitis orientis nomen. offõ vero vno ꝑſidẽte comitiano[y] exiſtẽti ꝛ noĭando ꝛ prime ſolius ſirie ꝛ cirenenſi preſidẽte ꝛ vtriuſq; adminiſtrationis annonas habẽte. equalẽ nãq; vicarijs illum ponimus. vt et ipſe cum ſubiecto ſibi officio periculum habeat ꝛ pro fiſcaliũ exactione:ꝛ pro ciuili ꝛ publica diſciplina.

¶Iudices qui prouincias regunt iuriſditionem a lege habẽt in priuatos in pecuniarijs et in criminalibus cauſis omnibus:et in milites in fiſcalib⁹ et criminalibus cauſis:et etiã in officiales et iudices qui de

actione.et pro ciuili ſiue publica diſciplina.vt.ſ.§.h⁹ autẽ ipſum.vel ꝑpter duas ſollicitudies.ſ. vtriuſq; ꝓuincie:vt vbi eſt onus ibi ſit emolumentum. vt in.ſti.d le.pa.tu.§.fi. Ubi on⁹ ibi emolumẽtũ.
r ¶Officium.i. vteriq; officialiũ:alterum eorum dico pridem ꝛc̃.
ſ ¶In pacaſiana.quantũ ad nomẽ:ſꝫ vtrũq; ſimul gereret officiuꝫ. Uel certe poſſunt intelligi iſti tres.§. vt vnã tñ de duobuſ debeãt habere adminiſtrationem:licet ſalariũ ſuſcipiant tantũ quãtũ ꝑ vtraq; prius percipiebant.lꝫ aliter dixerim in princi. huius.§.
t ¶In alterutro. id eſt altero vicario.nã.ſ.pri.§.dicit de vno et h vocabat vicari⁹ tñ. erat tñ ꝛ comes vt ſequitur:ſic ponit hoc verbum.ff.de pac.l.reſcriptum. .§.ſi pacto.
v ¶Loci ſeruatores.id eſt vicarios vt in nouellis co. titu.ꝛ probatur generalius.ſ.vt nulli iudi.in prin.ſed videtur cum abſit ꝙ poſſit delegare. vt.ff.de offi.ei⁹ cui mã.eſt iur.l.i.ꝛ ñ. et.ij.ꝛñ.contra. Sꝫ ſol.vt.ſ.de mã.ꝑn. .§.eos.
x ¶Hoc autẽ ipſum.ſcilꝫ quod diximus.in.§.illud. et.§.hoc autem.et qui modo fuit prepoſit⁹ ſcilicet nulli meli⁹ poſtea ſte tiſſet.
y ¶Comitiano. a comite ſic deriuatum.ꝛc.

principis curia emanant: ⁊ poteſtatē habent de eis ad principem referendi. h. d. Bar.

¶ Volumus autem omnibus iudicibus noſtrarum prouinciarum om̄es ſubdi priuatos[a] quidem ſm̄ ꝙ cinguli propriũ premium[b] eſt in omnibus cauſis et vniuerſis pecuniarijs et criminalibus occaſionibus[c]. Qui vero in militijs conſtituti ſunt etiã iſtos nichilominus occaſione fiſcalium[d] et criminalium[e] ſubdi omnibus et[f] modis. Sed etiam eos qui hinc[g] deſcendunt et ex quolibet foro[h] qui quaſcũq; exequuntur[i] ſententias licet[k] prouiciarum iudicibus[l] non ſinere amplius aliquid ꝙ̄ ſacra[m] noſtra conſtitutiõe diſpoſitum eſt percipere ſportularum. ſcientibus q̄a ſi hoc neglexerint: omne damnũ ex hoc noſtris collatoribus illatum ipſi[n] perſoluent. Damus autem licentiam eis[o] ⁊ referre de eo non ſolum ad iudices in quib9 ſunt miſſi: ſed etiã ad noſmetipſos[p]: vt nos hãc agnoſcentes cauſam competenter exequamur. ¶ Si autē ipſi aliquos[q] inuenerit propter dignitatis et cinguli ſupercilium in noſtris collatoribus violentias irrogantes: licentiam eis damus etiam examinare[r] violentias et reos inuentos priuare cingulo: ⁊ noſtrum ordinem in prouincijs adimplere: hoc qđ etiam veteribus dictum eſt legibus. ſicut enim eos omni iniuſto[s] lucro prohibemus: ita etiã pure cingulis vtentes omni honore[t] et reuerentia ⁊ honeſtate frui ſancimus.

¶ Adminiſtratores iuſiurandum preſtare debēt vt in littera dicitur: ⁊ maxime iudices ⁊ eorum officiales ſi deliquerint pena hac lege ſtatuta puniuntur. hoc dicit Barto.

¶ Sic igitur a nobis ſingulis diſcretis conuenit eum qui ſic acceperit adminiſtrationē cũ dei[v] memoria corã nobis: aut ſi non vacat[x] coram tua[y] celſitudine qui tuam rexerint ſedē et qui ſemper fuerit glorioſiſſimo comite ſacrarum noſtrarũ largitionum: et glorioſiſſimo queſtore ſacri noſtri palacij: et glorioſiſſimo comite vbiq; ſacrarum noſtrarum priuatarum rerum. preſente quoq; ⁊ per tēpora magnificentiſſimo chartulario ſacrorum noſtrorũ cubiculorum q̄ codicillis his apud nos miniſtrat iuſiurandum dare[z] nichil penitus nec quodlibet ſe prebere[a] neq; occaſione ſuffragij neq; p̄ocinij: et neq; promittere: et neq; de prouincia ꝓfiteri dirigere / neq; glorioſiſſimis prefectis neq; alijs cingula habentibus: neq; eis qui circa eos conſtituti ſunt: nec alteri cuilibet per occaſionem patrocinij: ſed ſicut[b] ſine ſuffragio accepit adminiſtrationem a publico percepturus annonas (has enim[c] ſolas accipere eum ſinimus) ſic eã puris cuſtodire manibus[d] deo et nobis pro ea redditurus rationem. Sciat enim tua celſitudo et qui poſt te eaſdem conſcenderint ſedes[e]: quia ſiue ipſi p̄ſumpſerit accipere quicq; ab his qui ad predictas adminiſtrationes accedunt / ſiue ꝓceres ipſi / ſiue etiam officium tuũ vltra ea que occaſione cõſuetudinum[f] a nobis eis diffinita ſunt que ſcȝ et ſufficere ſola putãtes dari decreuimus[g]: non in paruis[h] pena fiet: ſȝ maximi quidem iudices accipere aliquid preſumentes ab his q̄ ad adminiſtrationes accedũt / aut etiam permittentes ſuum

a ¶ Priuatos. i. omnes priuatos homines. idem in militibus et alijs. vt. j. §. qđ autē. ⁊ j. proxi. §. ⁊ facit ad hunc. §. C. in qui. cau. mi. fo. pre. vti non poſ. l. i. ⁊ C. vbi q̄s decu. vel co. l. i. ⁊ C. vbi ſe. vel cla. l. i.
b ¶ Premiũ. no. premium dignitatis vt habeat ſubditos.
c ¶ Occaſionib9. i. accuſationib9.
d ¶ Fiſcaliũ. cauſarum.
e ¶ Criminaliũ. cauſarum.
f ¶ Et. ſ. iudici.
g ¶ Hinc. i a noſtra curia.
h ¶ Foro. cũ multiplex ſit ibi forũ. vt. j. de man. prī. §. ſed neq; ex magiſtris. ⁊ §. deide cõpetens.
i ¶ Exequũtur. id eſt ferunt.
k ¶ Licet. i. licitũ eſt iudices prouincie nõ ſinere ꝑcipere eos q̄ hinc deſcendunt.
l ¶ Iudicibus. delegantib9 vt ſubijcit a quibus ⁊c̄.
m ¶ Sacra. ſcilicet greca. nec em̃ dicit de illa. j. de iudi. §. ne autē. lȝ forte cautũ fuerit vt ibi dicitur.
n ¶ Ipſi. ſ. preſides vel proconſules.
o ¶ Eis. ſ. collatoribus.
p ¶ Ad noſmetipſos. hic no. ſpeciale ꝙ directo poteſt recurri ad prīcipē: alˀs contra. vt. j. de mã. pri. §. ſit tibi. col. iij. ⁊ ff. de appel. l. iperator. i. reſpon. — Princeps q̄ſi ꝙ directo adiri debet
q ¶ Aliquos iudices. ſ. hinc deſcēdētes: vl̕ alios habētes dignitatem aliquam.
r ¶ Examinare. no. ꝙ durante officio hi miores magiſtratus cõueniũtur. vt. ff. de iniur. l. nã magiſtratus. aliud in ordinarijs. vt. ff. de iudi. l. pars et de in ius vocã. l. ij. Accur. — Miores mg̃rat9 ꝯueniũt durãte officio.
ſ ¶ Iniuſto. i. turpibus exactionibus.
t ¶ Honore. ſic. j. eo. §. illud. in fi.
v ¶ Cum dei. nota per deum debere iurari non alˀs. vt hic. ⁊ j. iuſiu. qđ pre. col. ij. interdũ tamen ⁊ aliter iurat ſi hoc placeat partibus. vt. ff. de iureiurã. l. iij. in fi. ⁊ l. iiij. ⁊ v. — Per deum iurari dȝ.
x ¶ Vacat. ſ. nr̃a preſentia: q: alijs occupatur. vt. j. de ap. §. ij. col. iiij. ⁊ j. de here. ⁊ fal. i. rn̄.
y ¶ Tua. o ꝑfec. cui hec conſtitutio dirigitur. vt. j. ti. ꝓxi. et repete hic coram. Azo.
z ¶ Dare. i. iurare hec que ſequuntur ſtatī et alia q̄dam. vt. j. iuſiurã. qđ pre. Accur.
a ¶ Prebere. i. ꝑbuiſſe vel prebiturum: cõfuſum em̃ tēpus eſt / ⁊ vtrũq; ſignificat. ſic et in eo qui de calũ. iurat. vt. j. vt li. iur. in prin. co͞l. ſ.
b ¶ Sed ſicut. vñ illud qđ gratis accepiſtis grat. date
c ¶ Has em̃. interpoſitio eſt. Accur.
d ¶ Manib9. facit ad hũc. §. C. ad le. iul. repe. l. fi. ſic. j. de mã. prin. §. i.
e ¶ Sedes. i. qui fuerunt poſtea in ea dignitate.
f ¶ Conſuetudinum. ſic. j. de ſanc. epiſ. ꝑ conſuetudinibus. col. v.
g ¶ Decreuim9. vt. j. titu. proxi.
h ¶ Non in paruis. i. nõ imponetur parua pena ſȝ magna. vel dic nõ ſolum paruis hominibus erit pe̅a delinquētibus. vt. j. eo. §. ſi quis au=

officiū tale aliqd agere ⁊ nun-
ciatum nō emendantes[a]: nō ſo-
lum quadruplū reddēt totius
quantū pceperunt[b]: ſed etiam
magnam indignationē ſuſtine-
bunt[c]/⁊ cinguli periculum for-
midabūt/et qui circa eos ſunt
et obediens eis officium ſi am-
plius aliquid q̄ʒ a nobis cōceſ-
ſum eſt[d] tēptauerint accipere.
Ipſi quoqʒ ſubijciētur dānis
quadruple redditiōis: ⁊ cadēt
etiam ſubſtantia et cingulo/in-
ſuper ⁊ ſupplicijs ſubiacebūt
que cōgruant[e] delictis eorū.

*¶ Adminiſtratores prouincia-
rum ipſi ⁊ eoꝝ aſſeſſores ⁊ qui
circa eos ſunt iuſticiā in publi-
cis ⁊ priuatis cauſis debēt ſer-
uare: ⁊ deuotos fraṫne tracta-
re/⁊ indeuotos punire. Bar.*

¶ Eos autē qui ita ſine mer-
cede ſumūt adminiſtrationes
pre oibus ſtudium habere de-
cet fiſcalia vigilanter inſpice-
re: et indeuotos quidē ⁊ egen-
tes[f] neceſſitate cū omni exige-
re fortitudine: et ī nullo flexos
neqʒ pro hocipſo lucrū aliqd
oino ɔſiderātes: deuotis autē
paterne[g] exhibere ſe: deide no-
ſtros ſubiectos reſeruare vn-
diqʒ ſine violentia nichil ab vl-
lo eoꝝ pcipiētes: ſed equi ſint
in iudicijs: equi vero in publi-
cis diſciplinis/exequentes q̄ʒ
delicta innoxios quidē vndiqʒ
cuſtodiētes eos qui puri ſunt:
reis aūt penā imponētes[h] ſm
legē: ⁊ ita preſidētes collatori-
bus tanq̄ʒ patres filijs: diligē-
tes quidē eos qui ſunt inocen-
tes. qui ꝓ rei mōſtrantur ca-
ſtigātes ac puniētes: omnēqʒ
iuſticiā in publicis ⁊ in priua-
tis documētis eis ſeruantes:
et nō ipſi ſoli hoc agentes: ſed
etiā ſemp cōſiliariū talē ſumē-
tes et qui circa eos ſunt omēs
vt nō videant illi[i] quidē velut
innoxij eſſe: p alios autē delin-
quant atqʒ furent: hoc qd ma-
gis[k] turpi⁹ eſt vt ⁊ participes
in iuſticiā ſumāt[l]. Ideoqʒ[m] li-
cebit tue celſitudini honeſtio-
rū quoſdā ad adminiſtrationes
dirigere et ſcientiū tributa fi-
ſcalia. curialiū[n] quippe ⁊ alia-
rum pſonarū experimentū ſui
dantiū bonum ⁊ ad magiſtra-
tus oportunoꝝ. quis eñ nō di-
ligat eum ⁊ honeſtate cōpleri
magna putet ſi nr̄o decreto iu-
diciōqʒ tui culminis ad cingu-
lum veniat: teſtimoniū habēs
quidem q: ſit optimus/gratis
vero eum ſuſcipiēs/nō vacās
oino p puincias populi priua-
ti: nec quē admodum qd dedit
cōgreget nec vnde colligat au-
rū. ſed vt hoc ſolū habeat ſtu-
diū deo nobiſqʒ ſemetipſum
cōmendare: et gloria frui opti-
ma: ⁊ recompenſationem ſpe-
rare precipuam[o].

*¶ Adminiſtratores in officio
vel actione eius delinquentes
etiā officio durante pena a le-
ge ſtatuta puniēdi ſunt: licētia
data prouincialibus eoꝝ deli-
cta epo vel archiepo nunciā-
di: vt p eos relatione ad princi-
pem facta in locis vbi fecerūt
iniuſticiā puniātur: vt eoꝝ pe-
ne ſint alijs in exemplū. Bar.*

¶ Si q̄s aūt preter hoc aliqd
egerit ⁊ donec ī adminiſtrati-
one in q̄ eſt iudex furti reus ap-
pareat: et ſi ꝓbet aut aurū dās
aut accipiat adminiſtrationeʒ
aut accipiēs ex admiſtratione
(vtrūqʒ eñ ſilr̄[p] noriū eſt) ſciat
q: ⁊ cōfiſcationē ⁊ exiliū ſuſti-
nebit: ⁊ ī corp⁹ v̄bera atqʒ ſup-
pliciū. ipm q̄ʒ q̄ accepit ab eo
ſicut p̄dixim⁹[q] malis ſubijcie-
mus maximis. puras ei exigi-
mus eſſe prouincialibus iudi-
cibus manus/vt collatores cu-
ſtodiamus. et iſte quidē tā ex
legibus q̄ʒ ex adminiſtratiōi-
bus[r] imminebunt pene his qui in predictis ad-
miniſtrationib⁹ ſunt ſi tale aliquid egerint. Da-
mus autem et prouincialibus licentiam ſi quid
apud prouiciam iniuſtum qui adminiſtrationē
habet egerit. vel ſi dānis aliquibus aut calum-
nijs ſubdat noſtros collatores/vt deo amabiles
epiſcopi[ſ] et prouincie primates preces ad nos

t m. ſed etiam iſti
magni puniunt: li-
cet nō in tm̄. qd eſt
generale vt ſemp
minores ampli⁹ ī
ſimili delicto pu-
niantur. vt. ff. de i-
cen. rui. naufra. l.
pedius. et hoc col-
ligitur ex hoc. §. et
prefato. §. ſi q̄s au-
tem. ī. eo. niſi in ca-
ſu. vt. ff. de pe. l. q̄-
dam. Sed quidaʒ
dicūt q etiam iſti
verberantur ſicut
et minores. vt. ī. e.
§. ſi quis autem. ⁊
ſupplēt hunc. §. p
illum. quod nō cre-
do.

Miores magis puniuntur q̄ʒ maiores.

a ¶ Non emēdā-
tes. Sʒ quomodo
pōt penitere cum
iam ad actū perue-
nerit: Dic hoc ſpe-
ciale: al's cōiter di-
ſtingueretur: aut p-
ueniſſet ad actum
aut non. in primo
ſi fuit cōſummatū
nō licet penitere. ſi
nō fuit/lʒ. vt. ff. de
fal. l. q̄ falſam. niſi
in caſu leſe maie-
ſtatis. vt. C. ad le.
iul. maie. l. q̄ſquis
Si vero ad nullū
actum peruenerit
tunc non punit. vt
ff. de pen. l. cogita-
tionis.

b ¶ Perceperūt.
prefecti.

c ¶ Suſtinebūt.
ſcilʒ prefecti.

d ¶ Cōceſſum ē.
vt. ī. titu. proxi.

e ¶ Congruant.
forte in exiliū dan-
tur. vt. C. ſi cer. pe.
l. quiſquis. vel dic
pro motu iudicis
vt hic dicitur.

f ¶ Egētes. egēt
eñ vt eis neceſſi-
tas iponat adeo
ſunt deſides. et ſic
ponitur. ī. ti. i. iuſ-
iuran. qd pre. §. i.

g ¶ Paterne. fa-
cit ad hec. ī. e. §. ex
diuerſo. ⁊ ī. de mā-
da. pn̄. §. q ſi delin-
quētes. in fi. col. iij
⁊ ī. iuſiuran. quod
pre. §. pe. col. ij. ⁊ ī.
de defen. ci. §. ſi q̄.
ea. col.

h ¶ Imponētes.
ſubaudi ſupplici-
um. Ac.

i ¶ Illi. ſcʒ iudi-
ces.

k ¶ Qd magis.
no. maius eē deli-
crū delinq̄re ī aliū
q̄ʒ in ſe vt h. ⁊ colli-
git ex duab⁹ legi-
bus. ff. d his q̄ no.
infa. l. athletas. §.
pōponi⁹. ⁊ l. impa-
tor. et eſt verū: q: ⁊
ip̄e peccat ⁊ alium
facit deliquere. vñ
verſus. Peccando
peccare docēs hic
peccat ⁊ in ſe. Qui
re⁹ eſt ⁊ in hos q̄s
facit eſſe reos.

Delictū eſt maius deliquere in alium q̄ʒ in ſe.

l ¶ Sumāt. in lo-
co aſſeſſorū ⁊ ſocio-
rum.

m ¶ Ideoqʒ. q̄a
tot bona habet fa-
cere preſes.

n ¶ Curialiū. q̄ſi
dicat iſti ⁊ illi qui
eligunt erūt de cu-
ria et ideo magis
experti.

o ¶ Precipuā. in-
terrogatiue lege.

p ¶ Silr. i. vtrūqʒ
ſilr eſt delictum. er-
go pari pena pu-
niūt. vt. C. de epiſ.
⁊ cle. l. ſi quēq̄ʒ. ī fi.

q ¶ Predixim⁹.
ſʒ nō tātis vt dixi-
mus. ē. §. ſic igit. ī
fi. §. ⁊ de illo fit mē-
tio hic.

r ¶ Ex adminiſtra-
tiōib⁹. i. adminiſtra-
torib⁹ ſupiorib⁹.

ſ ¶ Epiſcopi. fa-
cit ad hoc. ī. vt dif.
iudi. col. ix.

a ¶ Habentis.ergo durãte officio cõuenit hic ordinari⁹ in his caſib⁹:nec mirũ q2 corã ꝑncipe hoc fit.vnde nõ eſt cõtra.ff.de in ius vo.l.ij.ꝛ.ff.de iudi.ꝑs.eſt et alia ratio q2 ille ll.loquũtur qñ ex alia cã cõuenit non rõne officij.nã de eo etiã durãte officio poſſet cõueniri.vt.C.ad.l.iul.repe.l.iubem⁹.

ꝑri.§.et ſic intelligit ꝑri.§.ſed finito officio de oib⁹ delictis poterit cognoſcere etiã eṗs.vt in hoc.§.qδ intelligo idẽ ꝛ ſi nõ fugerit.et hoc ꝑ ꝯſtõnẽ iſtã.per aliã vero etiam durãte officio ꝛ de oibus cognoſcit eṗs.vt.j.vt dif.iu.§.ſi tñ.et ſic not.eṗm cognoſcere vt hic.et.j.vt cle.apud ꝑ.epi.§.i.nec mirũ quia ordinari⁹eſt.vt.C.de epi.au.l.eṗale.

Eṗs cognoſcit de cauſis crialibus.

dirigant:exponẽtes cingulum hñtis⁹delicta.nos ei hec agnoſcẽtes dirigim⁹ᵇ in ꝓuinciam hoc examiaturũ q̃ten⁹ ipſe vbi iniuſticiã fecit:illic^c quoq; penas ſubeat δlictorũ.vt neq; alter quiſpiã tale aliquid agere ꝑſumat ad exẽplũ^d reſpiciens.

¶ Adminiſtrator i prouincia officio finito.l.dieb⁹ dz cõmorari/redditur⁹ oib⁹ rationẽ.ꝛ ſi ante fugerit ab oib⁹ capi põt:eṗo cauſas ex nõ ſcripto examinandi neceſſitate imminente.h.d.Bar.

¶ Neceſſitatẽ habẽte eo q̃ adminiſtrationem rexit ſm priores cõſtitutiones^e dũ depoſuerit faſces^f ꝑ dies quinquaginta in prouincia commorari publice ſe monſtrantẽ ꝛ ab oib⁹ ſuſcipientẽ cõuẽtiões.ſi tñ anteq; ꝯpleant quinq̃ginta dies fugiens capiat velut aliquod inhoneſtiſſimorũ mancipiorũ dam⁹nãiam collatorib⁹ detinere^g eũ in ꝓuicia:et omne quod dederit ei occaſione furti^h hoc exigere:ꝑſentẽ^i tñ deo amabili epiſcopo:et cãm ex non ſcripto^k examinãte donec reddat oẽ q̃cq̃d furat⁹ oſtẽdit^l:ſ3 ẽt^m ipſos ꝓuinciales (ſi ſenſerint adminiſtratorũ furtũ) nãiam habere/magis autẽ neceſſitatẽ hec referre nob:vt cognoſcẽtes q2 oĩno auro vẽdidit iuſticiã:ꝑdictis eũ ſubijciam⁹ penis.ſup qδ etiã celeſtibus ſupplicijs re⁹ erit trãſcẽdẽs iuſiurandũ^n in quo accepit adminiſtrationẽ.Si autem valuerit ex q̃cũq; cã nõ cõpletis quinquaginta dieb⁹ ex ꝓuincia fugere:tũc cõphẽſus vbicũq; degere videt reuocabit q̃dẽ i ꝓuinciã in qua adminiſtrabat.omne vero qδ inuẽt⁹ fuerit accepiſſe reſtituat in quadruplũ.

¶ Subditi iudicib⁹ nullã debẽt inferre iniuriã ſed fauorẽ:niſi in eorũ deliquerint officio pena mortis iminente:et iudices iuſticiã oib⁹ debẽt ſeruare et ſuperior inferiorib⁹ oppſſionẽ inferre nõ dz.h.d.Bar.

¶ Illud videlicet obſeruãdũ nullã eſſe nr̃is ſubiectis licentiã in alio quodã ꝑter furtum^o hoc circa iudices agere:nõ ei ſi videat vehemẽtiſſim⁹ in deuotis ꝑpter fiſcaliũ exactionẽ aut ꝑpter delictorũ executionẽ:dabim⁹ ſubiectis agere aliq̃d aduerſus eũ.Ex diuerſo ãt etiam penis eos oĩm amariſſimis^p ſubiugam⁹:ſi eos qui puris vſi ſunt manib⁹ et fiſcaliũ exactionẽ cũ oĩ detulerint ſubtilitate:poſtea^q deponẽtes adminiſtrationẽ iniuriari ꝑſumpſerint et nõ cum omni fauore poſt legitimũ tṗs ꝓuincias relinquẽtes deduxerint.Oportet eni eos q̃ poſt hãc legẽ noſtrã faciendi ſunt clariſſimos

b ¶ Dirigim⁹.ſ.nuper.

Punit q̃s vbi deliquit

c ¶ Illic.vbi no.que puniri vbi deliquit.ſic.j.vt oẽs obe.iu.prouin.§.hec igit.col.v.ꝛ.ff.de re mili.l.neq;.i.rñ.et.ff.de ac.ſi cui.§.idẽ imperator.et.l.fi.

d ¶ Exẽplum.ſic.C.ad.l.iul.repe.l.i.et.C.de furtis.l.ſi quis.

e ¶ Priores conſtitutiones.C.vt oẽs tam ciuiles q̃3 mili.iudi.l.i.facit ad hoc.j.e.§.oportebit.et.j.de collato.col.ix.§.ſuper hoc.et.j.de admi.§.i.i.rñ.et.§.ſancimus.col.ix.

f ¶ Faſces.id eſt dignitates.

Fugientẽ debitorẽ capere l3.

g ¶ Detinere.hic collige q̃ licet alicui capere debitorem fugientẽ.facit ad hoc.C.vbi de cri.agi opor.l.i.ſic.j.vt nulli iudi.§.ſi vero q̃s.col.ix.et.ff.q̃ in frau.cre.ait ꝑtor.§.ſi debitorẽ.ꝛ.C.vt nemini li.ſine iudi.l.ij.ar.cõtra.C.de iudi.l.nullus.

h ¶ Furti.i.tãq; ſit manifeſti⁹ i quadruplũ teneat ꝛ in quinquaginta lib.auri dãnetur ipſi principi.Itẽ tempus auget q2 ꝑ ſex mẽſes ammodo ſtabit:vt hic.et.C.vt oẽs tã ciui.q̃3 mili.l.i.§.q̃ ſi q̃s.et.§.ipſe autẽ.Itẽ ꝛ alias tres patit penas.ſ.eo.§.ſi q̃s autẽ.in prin.ſi autẽ durante adminiſtratione fugeret crimine leſe maieſtatis tenetur preter ſupradicta.vt.j.de admi.§.ij.

i ¶ Preſente.ſed nunq̃d ſolus eṗs hic cognoſcit:Rñ.quidã nõ.ſed ꝑnceps vel ab eo delegat⁹ ſ3 eṗs erit ſecũ.vt.ſ.ꝑri.§.vel meli⁹ dic q̃ durãte officio etiã poſſunt collatores q̃relã deferre de his trib⁹:de furto.ſ.de accepto:ꝛ data occaſione adminiſtratiõis:ꝛ tũc ſolus ꝑnceps vel eius delegat⁹ põt cognoſcere ad inſtantiã eṗi et collatorũ.vt.ſ.

interdũ tñ vna cũ preſide.vt ſi crimẽ canonicũ laico inferat.vt.j.de man.ꝑn.§.oportet.col.iij.Itẽ qñ ꝑſes ſuſpectus habet.vt.j.vt dif.iu.§.ſi vero.col.ix.

k ¶ Ex nõ ſcṗto.i.ſine libello ſ3 al.et ſine actis.Itẽ ꝛ ſnĩa lata ſine ſcriptis qδ eſt ſpãle.ſicut ſunt et alij q̃tuor caſus.vt.j.de man.ꝑn.§.ſit tibi.vbi ſunt duo.q̃rt⁹ ẽ.j.vt cle.apud proꝑri.epi.circa prin.vt qñ eṗs iter clericos cogſcit.Itẽ qñ inter laicũ conuenientẽm clericũ et ipſum clericum.vt.j.vt cle.apud ꝑ.ꝑri.epi.circa prin.col.vi.et qñ eſt cã vilis ꝛ parua.Itẽ quãdo vilium pſonarũ.vt.j.δ mã.ꝑn.§.ſit tibi.ſed iure cõmuni libell⁹ eſt neceſſarius in ſcriptis.vt.j.δ exhi.§.ſancimus.col.v.ꝛ ſententia in ſcṗtis danda eſt.vt.C.de ſen.ex pe.reci.l.fi.

Snĩa ſine ſcriptis q̃bus caſib⁹ valet.

l ¶ Oſtendit.vel ꝑ teſtes vel etiã ꝑ ſolũ ſacramẽtum agẽtis:ſm Az.l.vt.j.de collato.§.ſuper hoc.col.ix.

m ¶ Sed etiam.nõ ſolum apud epiſcopum.

n ¶ Iuſiurandũ.facit ad hoc.C.de iureiu.l.ij.

o ¶ Preter furtum.et preterq̃3 ſi aliquid accipiat vel det pro adminiſtratione.vt.ſ.eo.§.ſi quis autem.et intellige hunc.§.durante officio.vt.ſ.proxi.§.diximus.ꝛ manifeſte ex ipſa littera colligitur.

p ¶ Amariſſimis.mortis ergo.vel dic q̃ pena parricidij et quia in loco filiorũ ſunt collatores quos quaſi occidit.vt.ſ.eo.§.eos.et quia illa eſt omniũ penarum maior.vt inſti.de publi.iudi.§.itẽ lex põ.et.§.alia deinum.

q ¶ Poſtea.collige hunc.§.loqui durãte officio.

ſubiectaꝝ ꝓuīciaꝝ iudices cō ſiderare q̄ꝫta q̄dē ꝑfruanť glia tales apparētes[a]. q̄ꝫtꝫ āt ſint i=curſuri difficultatib9 legē hāc ſoluē q̄ꝫtū ad ſe[b] ꝯſumētes: erit eni abſurdū ſi eos q̄dē q̄ invili bus capiunť furtis ipi[c] torque bunt et nō primit9 q̄eſcāt do=nec reddāt furta: ipſi aūt inno xij[d] manſerint in maximis cō ſtituti furtis ⁊ neqꝫ apd ſubie=ctos erubeſcētes exēplū[e]: cū li ceat eis honeſtis et liberis[f] et vndiqꝫ laudādis oſ̄di[g] ⁊ a no=bis hr̄e teſtioniū et ſpē[h]. nō ſi=nimus autē nec ſpectabilibus iudicib9 nec alteri alicui quāli bet eis oppreſſionē aut iniuſti ciā inferre/ aut ciuilibus[i] oīno cauſis cōicare/ vt et nos eis[k] honeſtatē ꝓuem9 / ⁊ illi[l] puri=tatē nobis deuotionēqꝫ reſti=tuāt. Sciāt eni oēs ſubiecti q2 ꝓpter eoꝝ vtilitatē et vndiqꝫ eoꝝ idēnitatē ⁊ vt ꝑ oēm agā tur quietē ⁊ non coganť ꝓuin cias relinquere et in ꝑegrinis affligi. ꝓpterea ꝑſētē legē ſcri pſim9 deo eā vouētes: et ꝑſen=tib9 ⁊ venerabilib9[m] maxie ei9[n] cōionis q̄[o] feſtiuis dieb9[p] vt oi bus liceat ꝑres[q] ſuſcipe magꝫ iudices q̄ꝫ fures et ſollicitato=res et eoꝝ ſubſtātijs inſidiā=tes. ¶ Oportet q̄ꝫ vos nr̄os ſubiectos ſciētes quātā veſtri poſuim9 ꝓuidentiā cū oi deuo tione publica ſine iminutione tributa ꝑſoluere: ⁊ neqꝫ admi=niſtratoꝝ egere neceſſitate[r]. Sꝫ ita deuotos noſmetipſos ꝑberevt vobiſmetipſis oſ̄dať opibus: q2 et ipis[ſ] ꝑ hmōi cle mētia[t] ꝓpriā nobis deuotionē reſtituetꝫ/ ⁊ merito habebitis oēm a iudicib9 occaſionē deuo tionis/ fauorē ⁊ ꝓuidētiā: illud ſciētes vt q2 iudicibus iminet vndiqꝫ fiſcaliū ꝑiculū[v] ⁊ mani feſtū eſt q2 in ꝓprio ſuo ꝑiculo admiſtratiōes aſſumūt: ⁊ nos hec agnoſcētes ex oi mō ⁊ vite indeuotionem[x]. et nolite. vr̄as volūtates ita ꝑbere inobediē=tes: q̄ꝫten9 eoꝝ ꝑſidū egeatꝫ ve=hemētia: quā neceſſariū ē eos aſſumere ꝓpter ineuitabilē fi=ſcalium exactionē: ſciētib9 vo=bis nr̄is ſubiectꝫ q2 militares expenſe et hoſtiū incurſiones multa egēt diligētia[y]: ⁊ nō ꝑñt citra pecunias hec agi/ cā vi=delicꝫ nullā recipiēte dilatio=nē/ neqꝫ nobis ꝯcedētib9 diſpi ci romanoꝝ terrā diminutā q̄ et libiā oēm repauim9[z] ⁊ vuan dalos in ſuitutē redegimus: ⁊ plurima adhuc et maioꝛa ho=rū ſperam9 Deo ꝑcipe ⁊ age re ꝑ q̄b9 cōpetēs eſt fiſcalia tri buta ſine iminutiōe/ ⁊ deuote/ et ſm definita exigi tpa. Qua propter ſi vos q̄dē deuote oc=curretis iudicib9: illi ꝓ vo facilē et preparatā fiſcaliū illationē in vos exhibuerint: ⁊ iudicum laudabim9 ſtudiū/ et vr̄am ap=probabim9 volūtatē: ⁊ vndiqꝫ[a] vna q̄dā erit optima ꝯſonaqꝫ ꝑſidētiū et quib9 ꝑſident con=gruētia magna. ¶ Itaqꝫ deo ⁊ ſaluatoꝛi nr̄o ieſu xp̄o oīnes ſilr offerāt hymnos[b] ꝑ hac le=ge q̄ eis dabit et ꝑrias habita re caute/ ⁊ ꝓprias facultates hr̄e firmiſſime: ⁊ iudicū frui iu ſticia. Nā ⁊ nos ꝓptea eā po=ſuim9 vt ⁊ iuſticiā q̄ i lege ēva leam9 dn̄o deo vouē: ⁊ noſmet ipſos ⁊ nr̄m ꝯmēdare iperiū/ ⁊ nō videamur dſpicē hoīes op ꝓreſſos q̄s nobis tradidit de9 vt eis ꝑ oia ꝑcam9 ei9 ſeq̄ntes benignitatē[c]. Ideoqꝫ q̄ꝫtū ad nos[d] ꝯſecreť hec lex deo: eo q̄ nichil i mētē nr̄am veniēs boī ꝓ tuitiōe ſubiectoꝝ relinq̄m9. volētes ei ihoneſta hec ⁊ ſui=lia furta ꝑimere: ⁊ nr̄os ſubie=ctos q̄ete a ꝓuincialib9 iudicib9 ꝯſuare. ꝓptea feſtinauim9 gratꝫ admiſtratiōes eis[e] dare: vt nec ipis liceat delinq̄re ⁊ abrupe ſubiectꝫ q̄rū cā oēꝫ ꝑferim9 laboꝛē: dedignātes[f] imitari eos q̄ añ nos iꝑauerūt q̄[g] pecunijs oꝛdinabāt admiſtratiōes. ſibimetipis auferētes iniam admiſtratoꝛib9 no cētib9 icrepādi iuſte: ⁊ ipi[h] ea q̄ ꝑcipiebāt celan=do iuſti putati: ⁊ ꝓprios collatoꝛes ꝓpter hoc[i] abrupere a malis iudicibus nō valētes. vnde nec

a ¶ Apparētes. ſ. innocentes.
b ¶ Ad ſe. ſic. s. quomo. opoꝛ. epi. §. igiť. ⁊. ff. de do=na. inter vi. et vxo. l. ſi ſocer.
c ¶ Ipſi. iudices
d ¶ Innoxij. i. ſi=ne pena.
e ¶ Exemplū. vñ Cato. Turpe ē do ctoꝛi cum culpa re darguit ipm. facit ad hoc. i. de ſanc. epi. in ꝑn. col. ix. et ff. de edē. l. ſi q̄s ex. §. fina.
f ¶ Et liberis. ſ. a furto.
g ¶ Oſ̄dēdi. apud epm vel ꝑncipem vt ſequiť. Uel dic ipſis collatoꝛibus finito officio. vt. s. §. neceſſitatem.
h ¶ Spē. ꝑcipiē=di aliquā dignita=tē. vt inſti. in ꝓhe. in fi. ſm Azo.
i ¶ Ciuilib9 cau=ſis. i. in aliq̄ ciuili cā cōtra eos iudi=ces agere durante adminiſtratione: vt. s. in ꝑn. hui9. §. ſed ꝯtra. i. vt dif. iu di. §. ſi vero. col. ix. Solue vt di.
k ¶ Eis. ſ. iudici=bus.
l ¶ Illi. iudices.
m ¶ Uenerabili=b9. ſ. epiſcopis: de q̄b9 eſt habita mē tio. s. eo. §. neceſſi=tatem.
n ¶ Eius. ſ. dei.
o ¶ Que. ſ. lex.
p ¶ Feſtiuis die=b9. ſubaudi ⁊ po=terit exerceri. q2 cō tra peſſimos latro nes exerceť vt mō dixi. et. C. de fer. l. ꝓuinciarū. vel q2 celeritatem deſide rat. vt. ff. de dā. in fec. l. iij.
q ¶ Patres. ſic. s. §. eos. ſic. i. iuſiur. q̄ꝺ ꝑſta. col. ij.
r ¶ Neceſſitate. q. d. ſponte agatis q̄ꝺ tādē ex neceſſi tate faceretꝫ. ſic. s. de fideiuſ. §. quod autem. col. i.
ſ ¶ Ipſis. ſ. operi bus.
t ¶ Clementia. i. per hoc q̄ fecim9 l. iſtam.
v ¶ Periculū. q2 de hoc iuratoꝛiaꝫ ꝑſtat cautionē. vt. i. e. §. tua quippe. et. i. iuſiur. q̄ꝺ ꝑre. §. i.
x ¶ Indeuotio=nē. nolite prebere vt ſubijcit.
y ¶ Diligētia. vt inſti. in ꝓhemio circa prin.
z ¶ Repauim9. i. recuperauimus.
a ¶ Undiqꝫ. ſic. s. quomodo opoꝛtet epi. i. rñ.
b ¶ Hymnos. i. gratias. ſic. i. titu. pꝛoxi.
c ¶ Benignitatē. q2 in ſola clemen=tia poſſum9 eē pa=res deo. vt. C. de nup. l. imꝑiales.
d ¶ Quātum ad nos. nā vere cōſe=crare nō pōt cū nō ſit ſacerdos. vt in=ſti. de re. diui. §. ſa=cre. Accurſius.
e ¶ Eis. al's eas.
f ¶ Dedignātes. ſcꝫ in hoc. in alijs aūt imitať. vt. C. de le. et con. digna. ſic inſti. de here. q̄. et dif. §. pe.
g ¶ Qui. ſcꝫ impe ratoꝛes.
h ¶ Et ipſi. ſcili=cet collatoꝛes.
i ¶ Propter hoc. q̄ acceperit aliq̄d

Conſe crare nō pōt q̄ nō eſt ſacer dos.

ipſis iudicibꝰ increpare poterãt et agere caſte occaſiõe predicte cauſe. Nos autẽ ſufficiẽtẽ impio q̃ſtũ[a] eſſe putamꝰ: vt collatores ſola fiſcalia conferant tributa/ ⁊ nichil aliud extrinſecꝰ q̃rãt qd ſubiectis oẽm cõmoueat vitã.

¶ Iudices iuriſditionẽ hñt aduerſus oẽs: oi priuilegio ceſſante. h. d. Barto.

¶ Quod aũt primit[a] a nobis dictũ eſt[b] adhuc maiori opere ⁊ ſubtiliori compleri eſtimauimus legiſlatione[c] q̃tenꝰ nr̃a intentio oibꝰ fiat appta. Sancimus eni clariſſimos ſubiectarũ ꝓuinciarũ admiſtratores/ citra[d] oi pacto pecuniarũ ſuffragio et ab his dato iureiurãdo memores habere et hãc a nobis licẽtiã[e] vt nulla ſit vlli apd eos[f] penitꝰ fori pſcriptio[g] neqꝫ in his q̃ ꝯmittunt ab aliquibꝰ violẽtijs neqꝫ i criminib[h] et q̃ hinc oriunt leſionibꝰ/ neqꝫ i ſeditionibꝰ publicis/ neqꝫ in publicorũ tributorũ exactiõibus ſed oẽs ſitr ſubiacere horũ[i] iuriſditioni nõ expectãtiũ neqꝫ precepta ſuſcipere a iudicib[k] quibus ſubiecti[l] ſunt/ neqꝫ nũciare ad eos[m]: ſed contẽtos eſſe hac noſtra lege ꝑ quã[n] omnem eis poteſtatẽ prebemꝰ[o]. et ipi omnem[p] licentiã habentes[q] penitꝰ in predictis cauſis[r] neqꝫ priuilegio[s] vti q̃libet/ neqꝫ ex hoc[t] ſibimet ipare vt delinquant innoxie. Nõ eni[v] q̃ oi abſtinẽt acceptiõe iudices aliud quoddã dei et legis nr̃oqꝫ ꝓponũt timori: ſꝫ ad illũ reſpiciẽtes ſuabũt ſubiect[x] iuſticiã oia ſꝫm nr̃as iudicãtes ⁊ agentes leges. Qꝛ ei milites hmõi i ꝓuicijs[y] cõſtitutos eis ſubijcimus: neqꝫ in hoc egebũt pce pro cuiuſpiã[z] ꝓprio aut a nobis aut a nr̃is iudicibꝰ/ ſꝫ pſenti lege vtent. et hãc[a] eis oſtendunt[b] vt auxiliet[c] eis vtentibꝰ iudiciali fiducia. ſciẽtibꝰ qꝛ niſi hec egerint et emolumẽtorꝫ et militie ſubſtinebũt caſum. et in corpꝰ periculũ patient[d] vt nobis[e] in nullo alio penitꝰ opꝰ ſit iudice: ⁊ aut[f] latronũ inſecutores/ aut appellatos violẽtiarũ inhibitores/ magis autẽ fures/ aut violẽtos mittere occaſione q̃dẽ q̃ſi rõnabili vtẽtes/ ipſos aũt oim peſſima facientes. Cũ eni iudices ꝓuinciarũ vniuſcuiuſqꝫ maximorũ iudicũ ꝯpleãt offm[g] et ꝓ oi alio cingulo ꝓuincijs ſufficiãt ⁊ ad ea q̃ ex nr̃is legibus ſupra eis decreta ſunt: q̃s pſumat aut fori preſcriptiõe aut hmõi aliquo apud eos vti[h]?

¶ Nemini licet loci ſuatores vel ſimiles in ꝓuinciã deſtinare vl ob hoc habere. ⁊ iudices iuſiurandũ ⁊ cautionẽ debent preſtare. h. d. Bar.

¶ Interdicimus autẽ et glorioſiſſimo mgr̃o militũ oriẽtis et oibus noſtris iudicibus aut latronũ inſectatores[i]/ aut vio-

vt.S.eo.§.cogitatio.in fi.et qꝛ erant pticipes in ſimili delicto.vt.S.eo.§.ſi q̃s autẽ.vnde nil poterãt adiuuicẽ opponere.vt.C.de lib.cau.ſi filium.

a ¶ Queſtũ.qꝛ ſibi pl'a dedit deꝰ.vt.S.de nõ ali.§.ſinimꝰ.

b ¶ Dictũ eſt.vt.S.eo.§.volumus.

c ¶ Legiſlationẽ .ſ.iſtiꝰ vt ſubijcit.

d ¶ Citra.i.ſi nõ al's eſſet mala grãmatica.al's eſt i litera circa oẽ ſuffragium.

e ¶ Licentiã.ſ.q̃ ſequitur.

f ¶ Eos.mgr̃os militum puta.

g ¶ Preſcriptio.in ſequẽtibus.

h ¶ In criminibus.ſꝫ nõne violẽtia eſt crimẽ publicũ ſiue ſit publica ſiue priuata.vt.ff.de publi.iudi.l.i. Rñ.eſt.ſed crimen hic pro maiori crimine ponit.vt.C.de cuſto.reo l.ij.et ff.de re mili.l.ij.i.rñſo.

i ¶ Horũ.ſ.preſidũ.preſidum dico non expectantiũ.

k ¶ A iudicibꝰ.puta a mgr̃o militũ ſi forte erãt milites iſti q̃ deliquerunt.

l ¶ Subiecti.ſ.illi qui delinquunt.

m ¶ Ad eos.magiſtros militũ puta.Accurſius.

n ¶ Per quã.ſcꝫ hanc.l.noſtram.vt ſequitur.

o ¶ Prebemꝰ.ergo nõ poterit alteri ꝺlegare.vt.ff.de offi.eiꝰ cui.l.i.i.rñ.Accurſius.

p ¶ Omnẽ.niſi in caſu.vt.j.eo.§.interdicimus.

q ¶ Habẽtes.preſides.

r ¶ Cauſis.proxime nominatis.

ſ ¶ Priuilegio.ſ.a lege indulto: vt quia ſit ſcholaris qui habet priuilegiũ magiſtri.vt in prohe.ff.forum.in fi.vl' clericus qui habet epiſcopi.vt.C.de epi.et cle.l.omnes.vel militis qui corã magiſtro militũ cõuenitur.vt.C.de iuriſdi.omniũ iudi.l.magiſterie.Sed nunquid a principe poteſt habere? Rñ.ſic ſi dicatur non obſtante hac.l.vt.ff.de le.iij.ſi quis in prin.et non al's.vt.C.de preci.impe.offe.l.reſcripta.et.S.de non ali.§.quia vero veriſimile.in fi.et hic ſubijcit. Alij tamen intelligunt hunc.§.in priuilegijs que iuris corpore non ſunt clauſa: vt in reſcripto et in ſimilibus.nam ſi eſt a lege indultum non tollitur ꝑ hũc eos. Et eſt preceptor meus in hac ſententia.ſed.B.fuit in prima quod plene diximus.j.vt omnes obe.iu.§.ſi q̃s ſigitur.col.v.

t ¶ Neqꝫ ex hoc.ſ.priuil.ſi enim priuilegium ſibi valeret: ſecure delinqueret.et inde naſceretur malũ vnde bona oriri deberent: quod non eſſe debet.vt.C.vnde vi.meminerint.et de iudi.l.ij.

v ¶ Nõ enim ſic C.de iura.cal.l.ij.in fi.§.ſin autẽ reꝰ.

x ¶ Prouincijs.al's in prouincijs.al's prouincie.

y ¶ Cuiuſpiam.magiſtri militum forte vel alterius: de quo videtur.

z ¶ Et hanc.ſcꝫ legem.

a ¶ Eis.ſubiectꝫ

b ¶ Oſtendũt.ſcꝫ preſides.

c ¶ Auxilietur.ſ.l.iſta.ſic.j.de man.ꝑn.§.patrocinia.col.iij.

d ¶ Patient.ſic S.eo.§.ſi quis aũt

e ¶ Ut nobis.bene dico vt vtiliter ibi maneãt: vt per hec non egeamus dare eis aliquẽ adiutorẽ qui non iuuaret: imo impediret eum iuuando malos homines.vt dum haberent nomen adiutoris: ipi magis eſſent fures et mali.vt.j.§.pri.⁊.§.interdicimus.

f ¶ Et aut.et repete opus ſit et accipe verbum mittere.quod eſt infra.

g ¶ Officium.i.omnia poteſt preſes per hanc.l.que poſſunt varij magiſtratus rome.vt.ff.de offi.preſi.illicitas.§.qui vniuerſas.et.l.ex omnibus.et.l.ſed licet.

h ¶ Uti.q.d.nullus.

i ¶ Inſectatores.i.q̃ ita nominarentur: magis autẽ eſſent fures.vt.S.dixi.

a ¶ Inhibitores.quia et ipſi forte pecuniam acciperent pro ſceleribus occultandis.
b ¶ Tales.qui bona preſumptione mitterentur.
c ¶ Preſumpſerint.ſ.illuc ire vel mittere.
d ¶ Capti.i.miſſi.
e ¶ Nūciata.ꝑmittit ꝙ relatio in iſtis miſſis a magiſtro militum vel alio:al's cōtra.vt.ī.vt iudi.non expec.ſa.ſuſ.§.i.col.ix.
f ¶ Promeritos.ꝗ meruerit hāc dignitatē habere.
g ¶ Metuēdi.ſic ff.de.of.ꝓcon.l.obſeruare.
h ¶ Adminiſtratione.ablatiui abſoluti.
i ¶ Abutant.no.priuilegiū dꝫ ꝑdere qui abutitur eo vt hic.et.C.de iude.l.iudeos. (margin: Priuilegiū pdit qui eo abutit.)
k ¶ Punitius.vt ī.eo.§.ſiquis aūt.
l ¶ Hec.i.has penas.
m ¶ Hec ꝑferentes.ſ.in tribus caſibus.vt diximus ī.eo.§.neceſſitatē.
n ¶ Maiori.ī.de admi.§.ij.col.vij.ī.Solu.ibi ī fuga loquitur:vbi magis punit durāte adminiſtratiōe ꝙ ſi poſtea fugiat:ꝗ aūt ex delicto pri9 ꝯmiſſo punitur:et poſtea plus poterit puniri cū ſit dignitate exutus.vt ff.de incē.rui.nau.pedi9.et de pe.l.in ſeruorum.
o ¶ Experientur.i.experiri poterit ſi accuſentur.ſic ff.de ſtatulibe.l.labeo.et.ff.ad.l.iul.repe.l.antepe.
p ¶ Non eni.bene dico eū poſſe puniri poſtea:non enim ꝛc.
q ¶ Reuocatorie.i.reuocationis:et ita adiectiuum reſoluitur in ſubſtantiuum.Azo.quia dicit ſe reuocatum a ſuis.
r ¶ Fuge.quam nō exprimit licet in corde gerat.

lētiarū inhibitores^a/aut armatos/ aut aliq̄s tales^b deſtinare in ꝓuincijs.ſciāt eni q̇ ad hoc iſtituti poſt hāc noſtram legē ꝑſūpſerit^c qm capti^d ab his noſtris iudicib9 ꝓuiciarū et ivincula redigent/ ꝛ ad nos cā nūciata^e a nobis ſūmū ꝑiculū ſuſtinebūt:et q̇ hmōi eis ꝑcepta tradiderit triginta librarū auri ſuſtinebūt penā. ꝛ maiorē inſup ac vehemētiorē nr̄am idignationē experient. ¶ Oportebit igit iudices ꝓuinciarum tanq̄ꝫ ꝓmeritos^f a nobis ptātē ſic cauſis vti vt iuſte ꝛ legitie ſint oib9 metuēdi^g ſciētes q: ſi data a nobis adminiſtratōe^h male et indigne abutant^i a nobis ꝯceſſa ſibi lnia:ſubiacebūt ſupplicijs q̄ punit^k diximꝰ. ꝛ donec adminiſtratiōes hn̄t hec^l ꝑferētes^m ꝛ dū eas depoſuerint maiori^n adhuc expient^o ꝑiculo Nō eni^p dam9 lniam eis anq̄ꝫ legitimū q̄nquaginta dierū cōpleat tp̄s a ꝓuincijs in qb9 adminiſtrauerit diſcedere:aut ꝑ occaſionē reuocatorie^q aut per occaſiōez fuge^r:aut ꝑ aliā quālibet cām^s.ſciētib9 (ſicut ꝑdiximus)ſiue ad hāc veniāt feliciſſimā ciuitatē/ ſiue in quācūq̄ꝫ regionē aut ꝓuinciā denuo reuocati cui prefuerūt:penas ſuſtinebūt oēs q̄s pri9 diximus^t. Iuſiurandū vero dabūt hoc q̄dē qd ſupi9 dixim9^v. ¶ Si ꝟo aliqb9 in ꝓuicijs^x exiſtētibus mittant cinguli codicilli^y ꝛ corā deo amabili ep̄o metropolitano et q̇ in eis primates ſunt iuſiurandum ſubibūt:ꝛ ita ſinguli ſuſcipient actiōes^z. Tua quippe celſitudine prouidente ſiue in hac maxima ciuitate perceperit aliquis adminiſtrationem:ſiue in ꝓuincia ei codicilli^a ei9 tranſmittāt a tua^b celſitudie vt ip̄e^c q̇ accepit^d cautionem^e faciat fiſco de tributorū inculpabili exactione ſicut ipſe pure probauerit. ¶ Poſita ſit autem lex hec a nobis ī oibus adminiſtrationibus a nobis noiandis^f et ex preſenti tēpore ſine ſuffragio percipiendis. nam que preceſſerunt pridem poſitis ſubiaceant legib9 nulla pena horū que in hac noſtra lege determinata ſunt imminente hacten9 adminiſtrationes habētibus. niſi tn̄ et ipſi poſt inſinuationē hui9 legis noſtre furari^g capiant. ¶ Hec igit tua celſitudo vniuerſa cognoſcens in omnib9 gentibus ſub ſe cōſtitutꝭ fieri manifeſta procuret ſolēniter preceptis vtens apud omnes prouinciarum preſides: vt ipi cognoſcētes noſtrū circa ſubiectos ſtudium:et quantā habemus circa ordinationem iudicum voluntatem/ conſiderēt q̄ꝫta eis bona participantur: neq̄ꝫ imperij medele pro eorum^h felicitate parcentes. Datum biliſario prefecto.xvj. kal̄.maij.

¶ Noticiam horum q̄ ab vna quaq̄ꝫ adminiſtratione debēt preberi demonſtrat hec lex penā contrafacientibus ſtatuēs. hoc dicit Barto.

Scriptum^i eſt exemplar edicti conſtantinopolitani habens ita.

Quantā^k ſubiectorū poſſumus ꝓuidentiā oſtēdit a nobis nuꝑ poſita lex quā

ſ ¶ Cauſam..vt occaſione rei familiaris.
t ¶ Diximus.vt.ī.eo.§.neceſſitatem.
v ¶ Diximus.vt.ī.eo.§.ſic igit.quod iuramentū dabit rome vel cōſtantinopoli ſi ibi fuerit elect9:al's iurabit in ꝓuincia in qua eſt.et hec ſunt vera ſm̄ id tp̄s qn̄ ꝑnceps eligebat hmōi poteſtates.Sꝫ nūq̄d cū iurent hodie in ſuis ciuitatib9.l.ibi his vn̄ debent eſſe ptātes hēbit locū hec ꝯſtō:Rn̄.ſic.vt ar.ff.de pub.iudi.l.ordo.et.ff.de ne.ge.l.actio.
x ¶ In ꝓuicijs.aliquibus.
y ¶ Codicilli.i.littere continētes preſidatus illi9 ꝓuincie.
z ¶ Actiones.i.actus.ſic.ī.de nō ali.§.ſinimus.in fine.
a ¶ Codicilli.expone vt.ī.ꝓxi.
b ¶ Tua.o prefecte.
c ¶ Ipſe.tu ſubaudi.
d ¶ Accepit.ſ.adminiſtrationem.
e ¶ Cautionē.nūquid ſine fideiuſſore:videtur ꝙ ſic vt C.de ꝟbo.ſig.l.ſācimus.ſed tn̄ ꝯdicim9.nā dari dꝫ fideiuſſor de fideli exactiōe tributorū vt.ī.tit.iuſiurā.qd pre.et.ff.ad munici.l.quotiēs.§.pe.ꝛ.l.libertis.§.fi.et ī.eo.§.oportet.
f ¶ Nominādis.vt.ī.ti.ꝓx.et.ī.eo.§.hec aūt oia.Ut dic noiandis.i.eligendis.ſic accipit verbū.C.de decu.nominationum.
g ¶ Furari.ſic.ī.de inceſt.nup.§.ij.et.§.iij.
h ¶ Eorum.ſ.ſubditorum.

Scriptū.inuit cōſtō.hac cōſtitutione declaratur q̄d debeat dare ex conſuetudine q̄libet elect9 ſicut et promiſerat dicere.ī.ti.i.§.hec omnia.nec eſt legēda.
k ¶ Quantam.verba edicti ſunt iſta.

ad glorioſiſſimos noſtros prefectos ſcripſimus Sed cõpetens eſt ⁊ voſipſos ſcire noſtrã ꝓuidẽtiã quã circa oẽs hoies habemus: ⁊ ꝓpterea legẽ ipſam et in edictis propoſuimus figuratã: vt et vos dño deo ac ſaluatori nr̃o ieſu xp̃o iuſte referatis hymnos ex nr̃o imperio: qꝛ omnẽ pro veſtra vtilitate ꝑferim⁹ laborẽ noticia eoꝝ que ab vnaquaqꝫ ſubditoꝝ adminiſtratiõe debet p̃beri circa ꝯſuetudinẽ quãtitatis ab his qui adminiſtrationes habẽt nullo preſumẽte extra ea q̃ ſupraſcripta ſunt requirere nequaqꝫ ampli⁹ aliq̃d. A ſpectabili comite oriẽtꝫ in ſacro cubiculo ſolidos. lxiij. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notariorũ cũ quatuor ſcriniarijs ſacri laterculi: ſo. nume. l. eius adiutori ſolidos. iij. officio clariſſimorum prefectoꝝ p̃torioꝝ ſoli. lxxx. a ꝓconſule aſie ita in ſacro nr̃o cubiculo ſol. numero. xiij. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ cũ quatuor ſcriniarijs ſacri laterculi ſo. nume. xl. ei⁹ adiutori ſoli. nume. iij. officio glorioſiſſimoꝝ prefectoꝝ p̃torioꝝ ſol. nũe. lxxx. a ſpectabili comite frigie pacaſiane ⁊ a chartularijs tribus ſacri cubiculi nr̃i ſol. nume. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunorum notarioꝝ ſoli. nũe. xxiiij. ei⁹ adiutori ſol. nũero. iij. officio glorioſiſſimoꝝ p̃fectoꝝ ſoli. nume. l. a ſpectabili comite galatie prime ⁊ a ſpectabilibus chartularijs tribus ſacri cubiculi ſolidos nũe. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notariorũ ſoli. nũe. xxxiij. eius adiutori ſol. nu. iij. officio gl̃ioſiſſimoꝝ p̃fectoꝝ p̃torioꝝ ſol. nũero. l. A vicario longi muri chartularijs trib⁹ ſacri cubiculi ſolidos nũero. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ ſoli. nũero. xxiiij. ei⁹ adiutori ſolidos nũero. iij. offõ clariſſimoꝝ p̃fectoꝝ p̃toriorũ ſoli nũero. xl. ⁊ quecũqꝫ adminiſtratiões cõſulariſve ſunt. ix. primicerio viroꝝ clariſſimoꝝ tribunorũ notarioꝝ ſol. xl. A iudice paleſtine ⁊ a ſpectabilib⁹ chartularijs trib⁹ ſacri cubiculi ſoli. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notariorũ ſoli. xxiiij. eius adiutori ſoli. iij. officio gl̃ioſiſſimorũ p̃fectoꝝ p̃torioꝝ ſoli. nũero. xl. A iudice ſcđe ſyrie ⁊ a ſpectabilibus chartularijs trib⁹ ſacri cubiculi ſol. nume. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunorũ notarioꝝ ſoli. nũe. xxiiij. ei⁹ adiutori ſol. nume. iij. offõ gl̃ioſiſſimoꝝ p̃fectoꝝ p̃torioꝝ ſol. nume. xl. A iudice cypri ⁊ a ſpectabilib⁹ chartularijs trib⁹ ſacri cubiculi ſol. nũe. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notarioꝝ ſol. nũe. xxiiij. ei⁹ adiutori ſol. nũe. iij. officio gl̃ioſiſſimoꝝ p̃fectoꝝ p̃toriorũ ſol. xl. A iudice pãphilie ⁊ a ſpectabilib⁹ chartularijs trib⁹ ſacri cubiculi ſoli. nũe. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunorum notariorũ ſoli. nume. xxiiij. eius adiutori ſoli nũe. iij. officio glorioſiſſimorum prefectoꝝ pretorioꝝ ſoli. nũe. xl. A iudice armenie maioris ⁊ a ſpectabilib⁹ chartularijs tribus ſacri cubiculi ſol. nume. xx. primicerio clariſſimoꝝ tribunorum notarioꝝ ſol. nũe. xx. eius adiutori ſoli. nume. iij. officio glorioſiſſimorum prefectoꝝ pretorioꝝ ſol. nume. xl. A iudice armenie minoris ita vt ſupra. A iudice capadocie prime: ita vt ſupra. A iudice capadocie ſecunde: ita vt ſupra. A iudice helleſponti: ita vt ſupra. A iudice thracie: ita vt ſupra. A iudice europe: ita vt ſupra. A iudice carie: ita vt ſupra. A iudice licie. A iudice anguſtiane: ita vt ſupra. et quecunqꝫ adminiſtrationes preſidales ſiue correctiue ſunt. A iu. libie ſuperioris ⁊ a ſpectabilibus chartularijs trib⁹ ſacri cubicularij ſol. nũe. ix. primicerio clariſſimoꝝ tribunoꝝ notariorum ſol. nume. xxxvj. A iu. egypti prime: ita vt ſupra A iu. egypti ſecunde: ita vt ſupra. A iu. nicie ſecunde: ita vt ſupra. A iu. paleſtine tertie: ita vt ſupra. A iu. arabie ita vt ſupra. A iu. eufratis ita vt ſupra. A iu. meſopotamie ita vt ſupra. A iu. cilitie ſecunde ita vt ſupra. A iu. armenie prime ita vt ſupra. A iu. galatie ſecũde ita vt ſupra. A iu. onoriadis: ita vt ſupra. A iudice inſularum: ita vt ſupra. A iudice miſie ſcđe ita vt ſupra. A iu. ſcithie ita vt ſupra: pro vniuſcuiuſqꝫ ciuitatꝫ defenſore: ſiquidem ſit metropolis pro metropoli[a] a pretore glorioſiſſimoꝝ p̃fectoꝝ pretorioꝝ dandis ſoli. nũe. iiij. ſi vero alterius ciuitatis ſoli. iij. et vltra hec nichil. Nec eñ defenſores vel dare iudicibus nec alteri cuiq̃ꝫ nec accipe volumus: niſi quedam ſint: cũ ab his volo[b] preſideant conſuetudines ſciẽtibus eis/ qꝛ ſi nuncientur noſtre poteſtati de aliquo eoꝝ quia preuaricatur que a nobis ſancita ſunt/ ⁊ quod receperit quadruplũ reddãt: ⁊ officio ſoluto exilium habitabunt cõtinuũ. cum etiã prouiciarum iudices ſi hoc neglexerint ⁊ defenſores ſinant rapere: nõ modicam et ipſi ſuſtinebunt penam.

¶ Judices ⁊ ciuitatum defenſores pro adminiſtratione nec dare nec recipere licet a ſubditis ex adminiſtratione niſi in defectum ſui ſalarij iureiurando ab eis preſtando pena contrafacientibus imminẽte. hoc dicit Barto.

Scriptum[c] eſt exemplar huius dominico glorioſiſſimo prefecto apđ illiricũ p̃torioꝝ:

a ¶ Pro metropoli. ptãs archiepal̃ ciuitatꝫ, vt eſt ciuitas beritho ⁊ tyro vt. C. de metropo. beritho. l. i. lib. xi. ar. ꝗ. i. de defen. ciui. §. denuo. col. ij.

b ¶ Uolo. i. qñ volam dabit michi.

Scriptũ. ꝯſtõ inutilis. hec ꝯſtitutio exemplũ q̃dã eſt cõtinẽs q̃ fuerũt in illa vt iudi. ſine quoq̃ ſuf. ⁊ quedã ꝯtinet plus de admonitionib⁹ quas facere debẽt epi ⁊ p̃fecti ⁊ preſides poſtq̃ iurauerũt. vt. i. e. ſicut eñi ſi q̃s mitteret epiſtolã ſecretã ⁊ quãdã apertã: ita hec eſt apta reſpectu ſuperioris.

ſed ita quidē adiectionibus iuſiurandū ſubeant
ſm ꝓprium de hoc facto inditum ſacramētum
cui⁹ exemplar etiā directum eſt tue celſitudini.
Qui vero adminiſtratiões ſuſcipiunt a tua celſi
tudie directos hinc ei a nobis codicillos ſuſci=
piant preſente deo amabili ciuitatꝫ in q̄ degunt
ep̄o/⁊ alijs q̄ in ciuitate ſunt in iudicio tue celſi=
tudinis ꝯgregatꝫ offō oi tuo corā q̄b⁹ ēt codicil
los accipiāt ⁊ iurēt p̄dictū iuſiurādū. ⁊ maxime
hoc p̄cipim⁹ corā curialibus agi quos cōpetēs
eſt magna frui ⁊ a tua celſitudine: ⁊ q̄ eis eundē
cingulū optia erit ꝓuidētia et ſtudiū: ⁊ vt nichil
ab eis tu lucreris oino neqꝫ ꝑmittas eos ab vllo
ledi. eos eni q̄ hāc nitūt̄ iiqtatē q̄ten⁹ et feliciſſi=
mo nr̄o vtāt̄ exercitu ⁊ reliq̄s curiales adipleāt
functiões: q2 nō opꝫ talia attēptari ſolatia vt poſ
ſit referri ad tātā tarditatē. nichil eni nobis cō=
mēdat tuā celſitudinē quō circa curiales vniuſ=
cuiuſqꝫ ciuitatꝫ ꝓuincie quā p̄beri volum⁹ iſtis
⁊ a tua celſitudine ac cinguli ſemꝑ ſucceſſorib⁹.
Quapropter dū codicillos d̄deris adminiſtratio
nes accipiētib⁹ a te aut p̄ſente hoc eis tuā denū
ciare volum⁹ ſedē vt curialib⁹ oēm ferat fauorē
nichil penit⁹ ab eis accipiēs. ꝓhibeat̄ aūt ⁊ ab
alijs eis afferri dāna ⁊ agnoſcāt ꝑ te q2 ſi preter
hoc aliq̄d egerint penis ſubiacebūt grauiſſimis
ſicut eni curialib⁹ ꝑcere te volum⁹: ita et defenſo
rū caſtigare ⁊ retinere auariciā[a] facim⁹: ⁊ ab eis
p̄ſumē accipe a nr̄is ſubiectꝫ niſi ſm qꝫ eis admi
niſtrat reſpublica aut ſi nō eſt aliq̄d eis publicū
ſolatiū quātū inculpabilis āntiq̄tas diffiniuit: vt
a ſpōtaneis ipſis magis q̄ꝫ ab iuitis accipiāt: ⁊
hoc parū et quātū eis ad mediocrē ſufficit vite
gubernationē. Sciāt ei q2 ſi citra hec aliq̄d acce
perit: nō ſolū q̄drupli ſubiacebūt pene ſed etiā
exiliū habitabūt cōtinuū: pri⁹ eis plagis corpo=
reis iſligēdis. ¶ Edictū ſcriptū i oītra deo ama
bilib⁹ archiep̄is et ſanctiſſimis p̄triarchis tradi=
te nobis a deo reipu. curā habētes: et in oi iuſti=
cia viuere nr̄os ſubiectos ſtudētes/ſubiectā le=
gem cōſcripſim⁹: quā et tue ſanctitati ⁊ ꝑ eā oi=
bus q̄ tue ꝓuincie ſunt facere manifeſtā bn̄ ha=
bere putauim⁹. Tue igit̄ ſit reuerētie et ceterorꝫ
hec cuſtodire: et ſi q̄d trāſcendat̄ a iudicibus ad
nos referre: vt nichil cōtēnat̄ horū que ſancte ⁊
iuſte a nobis ſancita ſunt. Sic eni nos q̄dē nr̄orꝫ
ſubiectorū miſerati q̄m ſupra fiſcaliū functionū
exactionē etiā maximas ſuſtinēt ex furto iudicū
violētias ꝓpter factas ꝓuinciarū venditiones
hec auferre ꝑ ſubiectā ſtuduim⁹[b] legē. Vos autē
negligētes nō referatis a nobis q̄dē ꝯſecrata ſit
dn̄o deo. vos autē rōnē reddetꝫ ei apd̄ eū ꝓ alio
rū iniuſticia ſi q̄d nō agnoſcētibus nobis dānū
apud vos hoib⁹ inferat̄: ſed oportet p̄ſentes vos
ꝓuicijs: et ꝓ eis ac reliq̄s de=
teſtātes manifeſtos nobis fa=
cere ⁊ rectos iudices: et trāſcē
dentes hāc legē nr̄am: q̄tenus
vtrūqꝫ cognoſcētes hos q̄dē
puniam⁹: illis aūt repēſemus
Cūqꝫ lex pupblice propoſita
fuerit: ⁊ oibus manifeſta: tunc
ſumpt⁹ int⁹ recōdit⁹ i ſctiſſima
eccl̄ia cū ſacris vaſis: vtpote ⁊
ipſa dedicata deo et ad ſalutē
ab eo factorū hoiꝫ ſcripta. Fa
cietis autē meli⁹ ⁊ illic habitā
tib⁹ vniuerſis hoib⁹ vtili⁹ ſi eā
ſculpētes aut tabulis aut lapi
dib⁹: in porticib⁹ ſanctiſſime
eccleſie deſcribatis penā[c] p̄bē
tes oib⁹ horū q̄ ſancita ſūt le=
ctionē atqꝫ poſſeſſionē. Si ve
ro ꝓ iudicū puritate hāc ha=
buim⁹ ꝓuidētiā: palā eſt quia
multomagis defenſorib⁹ non
ꝑmiſimus nec q̄cq̄ꝫ accipere
nec dare. Dabūt eni conceſſis
ſibi p̄ceptis i foro gl̄ioſiſſimo=
rū p̄fectorū (ſiquidē maiores
ſint ciuitates) ſolidos. iiij. ſi ve
ro miores ſint ſolidos. iij. ⁊ vl=
tra hec nichil. accipiēt aūt ni=
hil ab vllo ſi aliquis ex fiſco ſo
lēnis eis q̄ſt⁹ erit: aut ſi nichil
ex fiſco ꝑcipiūt nichil vltra q̄ꝫ
ſacra noſtra ſtatutū eſt ꝯſtitu=
tiōe ꝑcipiāt: alioq̄n ſi q̄d acci=
pere capiant̄: aut ipi aut q̄vo=
cant̄ eorū chartularij aut alter
q̄ſpiā q̄ circa eos ſūt illi quadruplū reſtituēt q̄d
ecceperūt: ⁊ hac ſollicitudie repellēt̄. inſuꝑ exi
lio ꝑpetuo multabunt̄: ⁊ in corꝑe caſtigati red
dent ꝓuinciā viris bonis ꝓ malis defendendā.
Metiri āt ⁊ i hoc cuſtodes vos ⁊ inhibētes que
p̄ces hoc agūt: ⁊ inſinuātes vt neqꝫ lateat aliq̄d
horꝫ q̄ delinquūt̄: neqꝫ latēdo ſit ipunitū: ſed ois
eq̄tas atqꝫ iuſticia noſtris ſubiectis floreat. ſi vo
etiā hacten⁹ iudices nō poſt inſinuationē huius
legis oi abſtineāt furto: ſciāt et ipſi huius legis
pene ſe eſſe ſubiectos.

a ¶ Auariciā. que eſt radix oim malorū. vt. ſ. vt iudi. ſine quo. ſuffra. §. aut certe. et pōt hic notari vt h̄ lex ſit correcta. vt. ff. de offi. ꝓcō. l. ſolēt. §. fi. nā hic nō ꝑmittit̄ aliquo modo accipere eſculentū dūmō habeat ſalariū ex quo ſibi ſatiſfieri poteſt vt ſtatim ſequit̄: idē dico de illa. ff. de offi. preto. plebiſcito.

b ¶ Studuim⁹ legem. vt. ſ. vt iudi. ſine quoq̄ ſuffra.

c ¶ Penam. al's plenam.

d ¶ Iuſiurādū ⁊c. Hec cōſtitutio adijcit. et diligenter cōprehēdit ſacramētum q̄d debet facere quilibet adminiſtrator. vt. ſ. vt iudi. ſine quoq̄ ſuffra. §. ſic igitur.

e ¶ Adminiſtratione quālibet. vt ſ. vt iudi. ſine quoquo ſuf. §. hec autem omnia.

Iuro ego. H̄ not. p̄ius ſubſtantiā ſacramenti vſqꝫ illuc purā cōſciētiā ⁊c. ibi autē incipi=

¶ Iuſiurandū[d] quod preſtat̄ ab his qui ad miniſtrationem[e] accipiunt.

¶ Sacri ſubſtantiā docet/iuriſqꝫ iu rādi formā demōſtrat: ⁊ penam oſtē dit hec cōſtitutio. hoc dicit Bar.

Iuro ego[f] per deū oipotentem et filiū
eius vnigenitum dn̄m noſtrū ieſum

unt capitula q̄ durant vſqꝫ ad. §. fi. poſtea autem penas dicit quas vult ſubire ſi ꝯfecerit: ꝛ ſic tria cōtinentur in hac conſtitutione. Accurſius.

a ¶ Chriſtū. per hoc verbū et ſequēs ſacramētū qđ dicit de virgine excludit iudeos ab his adminiſtrationib⁹ vel poteſtarijs. ar. C. de ſum. tri. l. i. nā xp̄s vt dꝛ i decre. ꝓpter tria fuit baptizat⁹. ꝓpter exēplū vt nos faceremus idē. Itē propter cōmēdationē ſue humanitatis. Itē ꝓpter vim regeneratiuā cōferēdam aquis. quam nō habēt iudei in ſe vt in decre. dicit de cōſe. di. iiij. ſi baptizata. et. c. nūqꝫ. in hoc eni nomine chriſti tria cōtinētur. ſ. q̄ꝛ a quo ꝛ de quo. i. tres ꝑſone. pater vngens: fili⁹ vnctus ſpūſſanct⁹ vnctio: vt in decre. de conſe. di. iiij. c. a quodam.

b ¶ Quattuor. i. a q̄ttuor euangeliſtis facta et cōpoſita. ſ. Luca Johanne Marco et Mattheo. qui ſuis figuris ꝑigunt. vt hoc ꝟſu ꝯtinet. Eſt hō mattheus mar. qꝫ leo. vitulus lu. pingitur. aquila Jo. hi eni q̄ttuor oīa euāgelia fecerūt: et nō ſunt plura licet diuiſim legātur in eccleſia. Sed q̄d ſi ſup vnū librū tm̄ vel q̄d ſi ſup aliū? Uidet nō valere vt hic. ſed cōtra eſt: q̄ꝛ habet reſpect⁹ ad vera euāgelia. Itē mens deferentis eſt cōſiderāda vbi iurans vellet malignari. vt in decre. xxij. q. v. c. q̄cūqꝫ arte. et facit ad hoc ꝟſus. Fallit iurantē iuratio facta per artē. et repete ſemp ꝑ. ad oēs hos accuſatiuos. Itē ꝯſuetudo ſic interpretat: vt iuramentū factū ſup quolibet libro valeat. vt. ff. de leg. et ſenatuſcō. l. ſi de interpretatione.

c ¶ Teneo. no. q̄ꝛ tāgere dꝫ: et eſt verū niſi in caſib⁹. vt in iudice iudicāte. vt. C. de iudi. rem nō nouā. Itē in ep̄o teſtificāte. vt. ꝟ. de ſan. epiſco. §. nullo. col. ix. Itē i alienāte rē eccleſiaſticā vel dādo eā in emphiteoſim. vt. ſ. de nō ali. §. quod autem a nobis dictum. ibi. ꝛ vt neqꝫ.

d ¶ Germanū. german⁹ frater germana ſoror dicit. quaſi ex eodē germine nat⁹ vł nata. et ſic facit ſe parē: qđ eſt verū quo ad q̄d: cū vterqꝫ ad ſtatū īperij ſtudeat. vt. ſ. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. §. oportet. ſed ſubijcit ſeruitium ꝑ quod reddit ſe ſubijcibilem.

e ¶ Dn̄is. hic no. q̄ꝛ genus maſculinū cōcipit femi. ſic. ff. de le. iij. l. qui duos. et. ff. de pac. tres fratres: ſꝫ nō ecōtra. vt. ff. de lega. ij. l. ſi ita ſcriptum. de quo plene dic vt. ff. de verbo. ſigni. l. i. Accurſius.

f ¶ Et omnem. ſ. iuro me preſtaturū repete.

g ¶ Arte. i. deceptiōe. vñ Cato. Sic ars deludit arte.

h ¶ Catholice. id eſt vniuerſalis.

i ¶ Apoſtolice. i. romane. q̄ fuit ab apoſtolo petro fundata. vt. ꝟ. ii. ꝑ. §. fi.

Criſt⁹ ꝑpter tria fuit baptizat⁹

Euāgeliſte qui bus figuris ꝑigunt

Iurās maligne peierat.

chriſtū[a]/ ꝛ ſpm ſctm̄/ ꝛ ꝑ ſctā̄ glorioſam dei genitricē ꝛ ſp virginē mariā/ ꝛ ꝑ quattuor[b] euāgelia q̄ in manib⁹ meis teneo[c]/ ꝛ ſctōs archāgelos michaelē ꝛ gabrielē/ purā cōſciētiā germanūqꝫ[d] ſeruitiū me ſeruaturū ſacratiſſimis nr̄is dn̄is[e] Iuſtiniano ꝛ theodore cōiugi eius: occaſiōe tradite michi ab eoꝝ pietate admīſtratiōis et oēm[f] laborē ac ſudorē cum fauore ſine dolo ꝛ ſine arte[g] quacūqꝫ ſuſcipio in ꝯmiſſa michi adminiſtratiōe ab eis de eoꝝ imperio atqꝫ repu. ꝛ cōicator ſum ſctiſſime dei catholice[h] ꝛ apl̄ice[i] eccleſie ꝛ nullo mō vel tpe aduerſabor ei: nec aliū quēcūqꝫ permitto[k] quātū poſſibilitatē habeo. Iuro qꝫ idē iuſiurādū[l] q̄ꝛ nulli penit⁹ neqꝫ dedi neqꝫ dabo[m] occaſiōe dati michi cinguli[n]: neqꝫ occaſiōe patrocinij neqꝫ ꝓmiſi neqꝫ ꝓfeſſus ſum de ꝓuīcia mittere/ neqꝫ mittā/ neqꝫ occaſiōe dn̄ici ſuffragij[o] neqꝫ famoſiſſimis[p] ꝓfectis adminiſtrationē habentib⁹/ neqꝫ his q̄ circa eos ſunt/ neqꝫ alij hoim vlli. ſed ſicut ſine ſuffragio ꝑcepi[q] cingulū: ſic ēt pure me exhibebo circa ſubiectos pijſſimoꝝ nr̄oꝝ dn̄oꝝ[r]: cōtentus his q̄ ſtatute ſūt michi de fiſco annonis[ſ]. Et primū oīne habebo ſtudiū vt fiſcalia[t] vigilāter inſpiciā: et indeuotos q̄dē ꝛ indigētes[v] neceſſitate cū oī exigā vehementia: nequaqꝫ ſubinclinatus[x] neqꝫ ob hoc lucrū ipm̄ cōſiderās aut ꝑ grāꝫ[y] vel odiū exigens aliquem citra q̄ꝫ[z] cōpetit: aut concedā alicui. deuotos autē paterne tractabo ꝛ ſubiectos pijſſimorum nr̄oꝝ dn̄oꝝ illeſos vndiqꝫ quātū poſſibilitatē[a] habeo cuſtodiā. Et equus in cauſis vtriqꝫ parti ꝛ in publicis diſciplinis ero. nulliqꝫ parti citra q̄ꝫ iuſtū eſt preſtabo: ſꝫ exequar vniuerſa delicta/ et omnē equitatem ſeruabo ſꝫm qđ michi viſum[b] fuerit iuſtum: ꝛ eos quidē qui innoxij ſunt/ vndiqꝫ innoxios

k ¶ Permitto. i. ꝑmittā. ſic eni ē mod⁹ loq̄ndi theutonicorū. vñ ex tunc ꝓtꝫ q̄ꝛ ex eis theutonicꝫ erat īperator vſqꝫ ad hoc tēpus: quod tn̄ dicemus. ꝟ. vt ꝓpo. no. impera. in ꝑn. col. v. No. tn̄ hic q̄ꝛ poteſtates terrarū debent expellere hereticos de ſuis locis ꝑ. l. iſtam. ꝛ. C. de ſum. trini. l. i. in fi. et in cōſti. Federi. ad decorē. §. ij. q̄ eſt. C. de here. l. gazaros. Accur.

l ¶ Idem iuſiurandū. repete per.

m ¶ Dabo. facit. ꝟ. vt iudi. ſine q̄. ſuff. §. ſicigit. ꝛ. C. ad. l. iul. repetū. l. ſancimus.

n ¶ Cinguli. i. dignitatis.

o ¶ Suffragij. i. pro ſuffragio preſtando grām domino imperatore ꝓ dignitate habēda. Accurſius.

p ¶ Famoſiſſimis. hic in bona parte accipit. alˀs in mala: vt cum dꝛ famoſus latro. vt. ff. de pe. l. capitaliū. §. famoſos. et. §. fi.

q ¶ Percepi. quod conſtat. vt. ſ. vt iudi. ſine quo. ſuffra. §. hec autem omnia.

r ¶ Dominorū. ſ. imꝑatorū ꝛ vxoris: et concipit hic maſculinū femi. vt. ſ. dixi.

ſ ¶ Annonis. vt tn̄ eſculentū ꝛ poculētū poſſit accipe. vt. ff. de offi. ꝓcō. ſolent. §. fi. et de offi. preſi. plebiſcito. Sꝫ ille poſſunt dici correcte quādo habet ſufficiens ſalarium vt diximus. ſ. titu. ꝓxi. circa prin.

t ¶ Fiſcalia. ſcilicet tributa.

v ¶ Indigētes. i. quibus ex neceſſitate īponit neceſſitas vt. ſ. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. §. eos.

x ¶ Subinclinatus. i. flexus in aliquo.

y ¶ Per gratiā. ſic. ꝟ. de ſan. epiſ. in prin. col. ix. ꝛ. C. de bo. auc. iu. poſ. l. fi. i fi. et. ꝟ. de alie. et emphi. §. ſi q̄s autē. col. ix.

z ¶ Citra q̄ꝫ. i. alˀr q̄ꝫ doceat: alˀs vltra q̄ꝫ: ꝛ tūc idē ſonat.

a ¶ Poſſibilitatē. ſed nūq̄d bn̄ ꝑt. vt. ſ. vt iu. ſine quo. ſuf. §. qđ autē. circa fi. §. et. ꝟ. de manda. ꝑn. §. patrocinia. Quare ergo reddit ſe ſuſpectum? Rñ. loquitur hic de potentia tributa a natura. i. a iure. vt. ſ. quomō oportet epi. §. igit

b ¶ Uiſum. excepto defenſore. q̄ iurat oīa ſe acturū ſꝫm le

gem. vt. ī. de defen. ci. §. iuſiurandũ. col. ij. ſm hu. vł quod eſt veriꝰ idẽ in quolibet vt ſm legẽ iudicare debeat. vt. ī. de iu. §. oīs aũt. col. vi. nec ob. qđ hic dr̃ q꞉ ⁊ poſtea ſubdit ſm l. omnẽ. et facit ad. l. iſtam. ī. vt iudi. non expe. ſa. iu. §. i. col. ix. et. C. de iudi. rem nõ nouã. et. ī. vt dif. iu. §. ſi tñ. col. ea. et. C. de iu. placuit

ſtro. §. ſi vero magna. col. v. Regia. vt. ī. qui. mo. na. effi. ſui. §. ſi q̃s igit̃. col. vij. et eſt hoc nomẽ anterior reſpectiuum nã ẽ ſecũda roma. vt cõſtãtinopolis que videt̃ habere eadẽ priuilegia oīa que vetus habet. vt. C. de priui. vr. con. l. i. lib. xi. niſi in quibuſdã. nam vetus hꝫ primã ſedẽ eccleſiarũ. ſecũda hꝫ ſecũdã. vt. ī. de ec. ti. §. i. col. ix. Itẽ originẽ legum habet vetus ⁊ non noua vt hic. Item fontem ſacerdotij habet vetus et non noua vt hic. Item vetꝰ roma caput ẽ orbis terrarum: ⁊ īperator ibi creatur nõ in noua. vt C. de cõſuli. et non ſpar. l. nemini. §. qm̃. lib. xij. et. C. de vete. iu. enu. l. i. §. penul. Item priuilegiũ qđ hꝫ vetus roma in pſcrip. cẽtũ annorũ: nõ habet noua vt patet hic in rubri.

illeſoſq꜓ cõſeruabo: noxijs aũt īponã ſuppliciũ ſꝫ legẽ: ⁊ oẽs iuſticiã (ſicut iã dictũ eſt) ī publicis ⁊ in priuatis cõtractibꝰ eis ſeruabo: ⁊ ſi cõpero fiſcũ ī iuſticiã pati: nõ ego ſoluz hoc agoᵃ quidẽ: ſed etiã michi ſemper aſſidentẽᵇ talẽ ſtudebo aſſumere ⁊ circa me oẽs: vt non ego purus q̃dẽ ſim q̃ vero circa me ſunt furẽtur ⁊ deliquãtᵈ Si quis aũt inueniat̃ circa me talis: ⁊ qđ fit ab eo me ſanareᵉ et eũ expellere. Si ṽo nõ hec oīa ita ſeruauero recipiã hicᶠ ⁊ in futuro ſeculo ī terribili iudicio magni dei dñi ⁊ ſaluatoris nr̃i ieſu xp̃i: ⁊ habeam partẽ cũ iudaᵍ ⁊ lepra giezíʰ ⁊ tremore cayniⁱ inſup et penis q̃ lege eorꝫᵏ pietatis cõtinẽtur ero ſubiectus. Scriptum exẽplar huiꝰ dñico glorioſiſſimo prefecto per illiricũ. Coll. 9

Ut eccl̃ia romana cẽtũ annoꝝ gaudeat preſcriptione

Eccleſia romana cum eccleſijs ſibi ſubiectis centenaria gaudet preſcriptione in contractibus cauſis rebus ⁊ actionibus omnibus. h. d. Bar.

Idem. a. Jo. viro bea. ac ſanctiſ. archi. et patriarche veteris rome.

Ut legũ originemᵐ anteriorⁿ roma ſortita eſt: et ſũmi põtificatꝰ apicez apđ eã eſſe nemoᵒ ẽ q̃ dubitet. vnde ⁊ nos neceſſariũ duximꝰ patriemᵖ legũ fõtẽ ſacerdotij ſpãli nr̃i numinis lege illuſtrare: vt ex hacᑫ in totas catholicas eccleſias q̃vſq꜓ ad oceanũʳ fretũ poſite ſunt ſaluberrime legis vigor extẽdat̃. et ſit totiꝰ occidentis necnõ ⁊ oriẽtis vbi poſſeſſiones ſite inueniunt̃ ad eccleſias nr̃asˢ ſiue nũc ptinẽtes ſeu poſtea eis acq̃rẽde lex propria ad honorẽ dei cõſecrataᵗ. Cũ ei antiq̃ᵛ iura. xxx. an. mert̃ tẽpales exceptiones circũcludebant: et ſi hypotheca fuerat paulo longioraˣ eis ſpacia condonabant: nos ſacroſanctas eccleſias hmõi quidẽ curriculis temporũ nullatenꝰ excludi concedimus: ⁊ maximeʸ

a Ago. i. agam ſ. omnẽ iuſticiam.
b Aſſidentem. ſic. ī. vt nulli iudi. §. quoniã ṽo. col. ix. Azo.
c Et circa me. ſ. ſunt.
d Delinquant. q꞉ turpiꝰ eſt. vt. š. vt iudi. ſine quoq; ſuffra. §. eos.
e Me ſanare. ſ. iuro.
f Hic. ſ. talionẽ in hoc ſeculo propter cupiditatẽ.
g Cum iuda. ſ. in inferno. vt ſicut ille ꝓpter cupiditatem. xxx. argẽteorum fuit dãnatus ſic ⁊ iſte.
h Et lepra giezi. giezi ſuꝰ fuit heliſei ꝓphete. naamã leproſus quidam acceſſit ad ꝓphetã vt liberaret eũ a lepra: qđ fecit gratis: ī receſſu illius liberati ſuus ꝓphete cõtra volũtatem dñi cucurrit poſt eũ vt referret ex. xl. oneribus camelorũ que habebat dño ſuo duo mutatoria veſtimẽtorũ. qđ cũ dñs ſciuit leprã liberati cõuertit in ſuũ giezi toto tpe vite ſue ꝓpt̃ cupiditatẽ. ſic erit de hoc iudice.
i Tremore cayni. vt ſicut ille ſemper tremuit ⁊ timuit poſtq̃ꝫ interfecerat fratrẽ ſuũ: ſic iſte.
k Eorũ. ſ. dñi imperatoris et ſuę vxoris. Accur.

Ut eccleſia romana. ⁊c.

Ut legũ originẽ. verũ eſt apđ latinos ſed non apđ grecos. imo roma ab eis habuit. vt. ff. de ori. iu. l. ij. §. i. et inſti. de iur. na. §. ⁊ nõ ineleganter. Accurſius.

m

n Anterior. roma multa ſortit̃ nomĩa: vt dñs al. hic notauit. nã dicit̃ anterior vt hic. vetus. vt. C. de vete. iur. enu. l. ij. §. pe. ſplẽdidiſſima. vt. C. de vete. iu. enu. l. ij. §. que oīa. Eterna. vt. C. de ſicca. l. i. Regia. vt inſti. de ſatiſda. §. fi. antiqua: inclyta: alma. vt. C. de temp. in integ. re. l. fi. et. C. vbi ſe. vel cla. l. ij. et. iij. Sacratiſſima. vt. C. de dona. l. in hac. Feliciſſima. vt. ī. de leno. col. iij. in prin. ⁊. ī. de tab. et. ī. de ec. re. immo, ali. §. fi. col. iiij. Senior. vt. C. de adop. l. arrogationes. Florẽtiſſima maxima. vt. ī. de ex. et

Roma quot nominibꝰ appellatur.

o Nemo. q ui talibus intendat.
p Patriã. ſ. ipſam romam.
q Ex hac. ſ. roma id ẽ eccleſie romane.
r Ad oceanuꝫ. i. occidentem.
ſ Noſtras. i. in noſtra protectione poſitas ſicut oĩa ſunt. vt. C. d. quadri. pre. l. fi. in pn. Accurſius.
t Cõſecrata. ſic š. vt iudi. ſine quo quo ſuffra. §. itaq꜓.
v Antiqua. ſ. codicis que ſunt antiqua reſpectu iſtarũ legũ. vt. C. de pſcrip. xxx. ãnorũ. ſicut. ⁊. l. oẽs. et. l. cũ notiſſimi. nam iure ſſorum. non inuenitur de hac preſcriptione xxx. vł. xl. anno. ſed pdicta. l. ſicut. primo dicit de iſta materia. nec ob. C. de conſti. pe. l. ij. q꞉ ibi fit mentio de his preſcriptiõibꝰ quia nouior eſt q̃ꝫ illa ſicut in rem. cum ſit iuſtiniani. Accurſius.
x Longiora. ſcilicet. xl. an. ſi contra principalem debitorem intenditur. ſi contra alium ſine titulo poſſidentem xxx. annis. vt. C. de preſcrip. xxx. ãno. cum notiſſimi: ⁊ de anna. excep. l. i. Sed et ſi titulo quis extraneus poſſidet cum mobilis eſt per triẽnium: immobilis per decem vel viginti annos preſcribitur. vt. C. ſi aduer. cre. l. i. et. ij. ⁊ ſic patet q̃ hypothecaria habet quattuor vias.
y Maxime. quare dixit maxime cum nichil habet aliud niſi quod ſuum eſt: et hic ſpecialiter dicit leſionẽ: vel qđ ei debet̃ pſonalis actione. vt hic dicit vel quicq̃ꝫ ⁊c. Rñ. immo vt ſi quã rem imobilem aliene eccleſia non datur

vendicatio hyconomo:ſed hoc vſq ad.c.annos.et ideo dixit maxime vt hic.ꝛ.ſ̄.de non alie.§.vult.
a ¶ Leſionem.i.proprie rei amiſſionem.
b ¶ Debeatur.ſ.actione perſonali.
c ¶ Annoꝝ.ſed hodie videt̃ ꝗ.xl.an.vt.j.de ec.ti.§.ꝑ temporalibus.ꝛ.j.hec cōſti.innouat.§.i.col.vi.que ſunt ſ̄. Sol.dicunt quidā ꝗ hic generaliter loqtur in oi ecclia poſita ſub romana eccleſia.ꝛ prout generaliter dicit ꝛ gnāliter in oib⁹ dinoſcit̃ corrigi ꝑ illas:ꝛ in hac ſententia eſt placē. Jo.ꝛ Azo. ſꝫ Al. dicit ꝗ hec gnāliter loquitur:ꝛ in vna ſpecie aliarū tm̄ derogat̃ ſcꝫ in rebus eccleſiarū aliarū ꝗ̄ romane.ꝛ Jr.dt idē. ꝗ̄ ſnīa nobis placet. nā ꝛ iure canonico cōꝓbat̃. vt ex̄ de preſcrip.c.cū nobis. qđ imitari debem⁹.vt.j.de ec.ti.§.i.colla.ix.ꝛ.ſ̄. quō opor.epiſ.§.fina. Uerū ꝑ nouiſſimas decē.innocentij ois ꝓſcriptō tollit̃. qđ.ſ.ius canonicū iure naturali firmatur. vt.ff.de regu.iur.l.iure nature.
d ¶ Tēporalem. ał's ſpirituale. nā ał's nō habet locū talis ꝓſcriptio niſi quibuſdā priuilegij loco ſit cōceſſum. vt eccleſie nouantulane conceſſum eſt hodie.
e ¶ Plerunq. qꝛ qnq vixit aliqs vltra:vt noe et zozimus abb. vt.ſ̄.de mona.§.hinc nob ver.ſi vero.et facit ad hoc.C.de ſac.ſanc.ec.l.fi.ꝛ.ff.de vſufruc.l.an vſufructu.ꝛ.j.hec cōſti.inno.cōſti.§.fi.col.vi.
f ¶ Donarium.i.donum.
g ¶ Impijs.ał's iniquis.ał's impij.
h ¶ Preſidiū.i.auxiliū.ſ.ꝓſcriptiōis.ꝛ no.ꝓſcriptionē eē odioſam.
i ¶ Innoxi⁹.facit.ſ̄.ti.i.§.ꝛ equ⁹.ꝛ.ſ̄.vt iudi.ſine quoquo ſuf.§.eos.ꝛ.C.de peñ.l.ſancimus.ꝛ.j.de inceſ.nup.in prin.col.iij.

Preſcriptio eſt odioſa.

k ¶ Improba.iure naturali iſpecto.vt.ff.de cōdi.ide.nā hoc natura:ſed iure ciuili cōꝓbatur/licet non hoc caſu ammodo.vt.ff.de vſuca.l.i.ꝛ.ff.pro ſo.l.fi.
l ¶ Tēpus ꝓ puritate.no.h̄ arg.pro.M.vt ꝓſcriptione dn̄ium directū ꝗ̄rat̃.nā ſi nō eſt hic ꝓ veritate ꝛ eſt ſpeciale ał's ꝗ̄ eſt ſic.ꝓ eo.C.de preſcrip.xxx.āno.l.ſi ꝗs emptiōis. in ꝑn.ꝛ.ff.de vſuca.l.eum ꝗ.ſed nos ꝗ̄.vt.C.de pac.traditionib⁹.et no.inſti.de vſucap.§.i.

Dn̄ium querit̃ ꝓſcriptione.

in his rebus in quib⁹ vel leſionē[a] ſuſtinuerint/vel quicq̄ debeatur:ſed centū[b] tantūmodo annoꝝ[c] lapſu temporalē[d] exceptionē eis opponi ſancim⁹: vt maneāt ꝑ totū predictū tp̄s integra iura eccl'iaſtica:ꝛ nō poſſit eis alia preter centū annoꝝ obuiare exceptio:cum hoc tēpus vite lōgeui hois plerūq[e] finis eſſe dinoſcitur. Habeat itaq veſtra ſctitas hāc legem catholicis toti⁹ occidētꝭ eccleſijs ꝓfuturā:ꝛ in orietales partes ꝓpagandā: in quas aliqd ſacroſctē nr̄e eccl'ie poſſidēt vt ſit deo oipotenti dignū donariū[f] diuinarū rerum tuitio:nec iniquis hoibus impijs[g] remaneat ꝓſidiū[h]/et tutus peccādi locus etiā ſcientib⁹ relinquat̃: ſed ille ſeruet̃ innocēs ꝗ̄ vere innoxius[i] ſit:nec iꝓba[k] tēporis allegatiōe ſeſe tueat̃ tp̄s pro puritate[l] ꝓtendēs. ¶ Qđ igit̃ nr̄a eternitas ad oipotentis dei honorē venerande[m] ſedis ſummi apl'i petri[n] dedicauit:hoc habeant oēs terre oēs iſule toti⁹ occidentis ꝗ̄ vſq ad ipos oceani receſſus extēduntur:niſi iperij[o] ꝓuidentiā ꝑ hoc in eternū reminiſcētes[p] hui⁹ legis prerogatiuā(ſicut ſupradictū eſt)non ſolū in occidētalibus partib⁹ romane eccl'ie cōdonamus:ſed etiā in orietalibus partibus in qb⁹ eccl'iaſtice vrbis rome poſſeſſiōes ſunt vel poſtea fuerint.ſ.oibus iudicibus maiorib⁹ ꝛ minoribus ꝗ̄ xp̄iani ꝛ orthodoxi ſunt:vel poſtea fuerint/hanc nr̄am cōſtitutionē ſeruantibus. Nichilominus hmōi legis temeratorib⁹ poſt celeſtes penas etiā legitimū ſemꝑ vigorē ꝑtimeſcentibus:penā quinquaginta librarū auri formidantib⁹: hac lege non ſolū poſtea in emergētib⁹ cauſis ſuū tenorē exercēte:ſed etiā in his que iam ſunt deducte in iudiciū. Sāctitas itaq tua preſentē noſtre māſuetudinis legē piſſimā ſiue ſacroſanctā oblationē quā deo dedicamus accipiēs:intra ſacratiſſima vaſa reponat:ꝛ a nobis ſeruandā et in omnes eccleſiaſticas poſſeſſiones ſeruaturam. dat.xviij.kal.maij capite biliſario viceconſule.

¶ De referendarijs ſacri palacij.

¶ Numerus referēdarioꝛum in octonario nūero debet terminari:alijs vltra hunc numerū iam conſtitutis in ſuo ſtatu manentibus. Barto.

Idem augu.hermoge.magiſtro ſacroꝝ officioꝝ ꝛ pꝛitio.

Cum alijs⁹ oibus ꝗ̄ in ordinē per duxim⁹ cōpetentem: neq ea ꝗ̄ de ſpectabilibus noſtris referendarijs[r] ſunt foras relinquere exiſtimauimus a noſtra prouidentia:ꝛ tanto magis quāto nobis vtiliores[ſ] cōſtituti ſunt. primum[t] quidem eos nō in multitudine

m ¶ Uenerāde.ſ.ēt ad honorē.Azo.
n ¶ Petri.ꝑ hoc dicūt quidā ꝗ hec lex non eſt gnālis qđ falſuꝫ eſt.vt.ſ̄.diximus eo.ti.Sꝫ poſſent ipi rn̄dere vt qđ dicit h̄ ſtati de alijs terris vt habeat locū ſi ſint ſpāliter ſub romana eccle.et de ſuo otto vt ē ferraria et marchia et alie ſiles.nā remotaꝝ eccleſiaꝝ qnq maior ecclia ꝓcuratiōnē ſumit. vt.ſ̄. vt deter.ſit nūe.cle.ꝛ.j.de ali.ꝑemp.§.i.col.ix.q̄ua tn̄ rōne non moueor.
o ¶ Imperij.i.legis huius.
p ¶ Reminiſcentes.i.epilogātes.

¶ De referēdarijs ſacri palacij.

Cum alijs.ſed vbi ſūt hec ꝗ̄ in ordinē cōpetētem ꝓduximus.Rn̄.vt ſ̄.vt deter.ſit nūe.cle.ꝛ.ſ̄.quō opor.epiſ.§.ſed neq.
r ¶ Referēdarijs ſunt aūt referēdarij ꝗ̄ ſunt aduocati in curia ꝓncipis dicti ex eo ꝗ referūt vices hominū coram principe.vt.ſ̄.quō opor.epiſ.§.non aliter.in fi.§.ꝛ.j.ſtatim ſubijcit.ꝛ.j.vt liti.iu.§.penul.col.ix.

Referēdarij ꝗ̄ ſunt.

ſ ¶ Utiliores.ſꝫ in quo.Rn̄.vt cū hōeſtate ꝛ curialit̃ ꝓponāt.vt.ff.d poſtu.l.i.i.rn̄.ꝛ.ſ̄.quō opor.epiſ.§.nō alit̃. in fi.
t ¶ Primū.i.a ꝓncipio.ꝛ breuiter tria no.tꝑa.ꝓmo erāt

cōſtitutos nos vtpote multos ꝑ eos audiuimus ſingulorꝫ facile petitiones dicētes plures eſſe[a] q̄ꝫ dudū fecimus: ſed apparuerūt quidā noſtrā largitatē in imenſum vocātes: ⁊ multos[b] q̄dē nobis ſupplicātes introducentes. multis autē petitionibus vſi ita ſemꝑ adiectiones in imēſum[c] incōpetēs cauſam ſic ꝑduxerunt honeſtā. nil enī̄ petētib⁹ factū ē finituū donec[d] in quatuor ⁊ decē eorꝫ numerus exiret. ❡ Propterea igitur vtpote cū forſan a nobis honorata[e]: deinde in multitudinē effuſa ꝓpria imminuaꝛ honeſtate: preuidim⁹ certa eorū numerū cōprehendere mēſura. nō vt q̄ ſunt auferam⁹ eis cōceſſa (nec enī̄ hoc iperialis eſt maieſtatꝭ propriū[f]) ſed vt oim placentiū nobis ⁊ honeſtatē miniſtrātiū foras aliquos ex his cōſtituamus a nr̄o miniſterio nullo oino cōcedimus mō: ſed manere q̄dē eos ſancimus ſm figurā que ſunt: neminē tn̄ oino adijci donec in octo virorꝫ ꝑueniat numerus / vt hi ꝑpetue octo cōſtituti[g] numero quidē hoc per nullū modum aut tp̄s aucto feſtinātibus aut ipis ꝑpetue iui cē trāſcēdere[h] circa nos: ⁊ iperiū cura ⁊ deuotiōe: nemi licē tiam habēte / neqꝫ petere aliq̄d deinceps tale: ſꝫ ſciēte ꝙ neqꝫ[i] ipetrabit petita: ꝑ eadē aūt petitiōe nō ſolū obligat⁹ erit pene auri lib. decē: ſed etiā ꝓpria ſpoliabiꝛ militia. Volum⁹ enī̄ eos in mēſura q̄dē vſqꝫ ad dictū numerū contineri: iuſticia[k] ꝟo ⁊ alijs virtutibus augeri / ⁊ ad maius apparere[l]. ❡ Multitudo enī̄ nūeroſa nichil habet honeſtū[m]: qm̄ (vt p̄diximus) in paucis[n] ex multꝭ que ſm ꝟtutē eſt vita ſaluaꝛ. Maneāt igiꝛ ſm qd̄ prediximus nunc in eadē figura. Hec autē tua eminētia cognoſcēs cuſtodiat vt nullo tp̄e trāſgrediaꝛ aliqd̄ eorꝫ q̄ a nobis ſancita ſunt: ſed eos q̄ preter hoc aliq̄d agūt itermiatā exigi pe[illegible]ā quam eis ꝓmiſimus[o] quā nec repeti licet neqꝫ reddi poſſibile eſt. ſitqꝫ et hec lex nr̄a multitudinē q̄dē expellēs: introducēs ꝟo virtutē que nō in multis apparet: ⁊ p̄cipue in viris ꝓcedat ex p̄ribus[p] quidē bonis: ſuā autē vitā ↄſtituētes tā in petitionib⁹ indigētiū[q] q̄ꝫ ad noſtrum in eos auxiliū[r]. ❡ Que igiꝛ placuerūt nobis et ꝑ hanc ſacrā legē manifeſta ſunt: tua eminētia operi effectuiqꝫ tradere feſtinet. Datū xviij. kal. maij biliſa. vicecon.

❡ De iceſtis ⁊ nepharijs nuptijs. — C. 12

❡ Maſculi et mulieres illicitas contrahētes nuptias pena hic ſtatuta ſunt puniendi: ſubſtantia eorꝫ liberis extātib⁹ applicāda vel fiſco. h. d. Bar.

Impera. Juſti. a. floren. commen. rei diui. et priuate.

Pro iceſtis dudum nuptijs ſcriptas ab imperatorib⁹ leges[s] non perfecte ſe hr̄e iudicamus. q[t] eos q̄dē qui iceſtis copulanꝛ nuptijs ipunitos ſinūt. ex his aūt ꝓcedentē ſobolē vtiqꝫ inculpabilē exiſtē tē priuāt[v] rebus patris: vt neceſſitas ſit eos quidē q̄ peccāt

octo tm̄ ſed impator ad quorūdā ſupplicationē duos vel tres ↄſtituit: ⁊ ſic dicit. ſ. ꝙ didicit eſſe plres q̄ꝫ prius ↄſtituerit. tertiū eſt q: res iā in infinitū ꝓcedat qn̄ vſqꝫ ad. xiiij. vel plures erant. et hec ſequuntur.

a ❡ Plures eſſe. ſubaudi etiā ⁊ tamē q: nō erant infiniti audiuim⁹ eos vt ꝑ multos et melius etiam ⁊c̄.

b ❡ Multos. ſubaudi per. Accur.

Immēſum incōpetēs eſt.

c ❡ Immēſum. nā oē immēſum incōpetēs eſt. vt. ſ. vt deter. ſit nu. cle. in prin.

d ❡ Donec. i. non ceſſauerūt inſtare dōec ⁊c̄. et facit ad hmōi preces. ſ. vt det. ſit nu. cle. §. i. i fine. ⁊. C. de pe. bo. ſub. l. i.

e ❡ Honorata. puta i duos vel tres. Azo.

f ❡ Propriū q̄nimo vt illeſa bn̄ficia cōſeruenꝛ. vt ſ. cō. q̄ de dig. §. illō. et facit ad hoc. C. de aduo. di. iudi. l. iubem⁹. ⁊. ſ. d mēſura or. cle. col. iij. ⁊ C. d ſa. ſan. ec. l. nō plres. ⁊. ſ. vt det. ſit nu. cle. ⁊. C. de his qui mi. non poſ. l. eis quidem.

g ❡ Cōſtituti. ſcꝫ ſint.

h ❡ Trāſcēdere. q. d. circa q̄litates augmētū recipiāt hoc eſt bonitatē vt dicit non circa numerum. Azo.

i ❡ Neqꝫ. no. intdicti aliq̄d peti. ſic ſ. de nō ali. §. q: ꝟo veriſile. ⁊. C. vt li. pē. l. fi. ⁊. C. de pe. bo. ſub. l. i. ⁊. iij.

k ❡ Juſticia. q̄ ē maior iter ceteras ꝟtutes. vt. ſ. vt oēs obe. iudi. in p̄n. colla. ix.

l ❡ Appere. neutraliꝛ. q. d. ad maioritatē honorꝭ volumus apparere.

Multitudo cōfuſionē parit.

m ❡ Honeſtū. vn̄ dicitur: vbi eſt multitudo ibi eſt confuſio.

n ❡ In paucis. q. d. nolite ↄfidere i multitudine. nā paucī ſunt. ſ. referēdarij: etiā iter multos ꝑ quos vita ſaluaꝛ. i. hoim ſbe ex qb⁹ viuūt ⁊ ipe pſone. vt. ſ. q̄ mo. na. ef. ſui. § q̄ſ q̄s. ⁊. C. de aduo. di. iudi. l. aduocati. ⁊ hoc ſm ꝟtutē: nam clamādo q̄libet eē poſſet bon⁹. vn̄ cato. Sermo daꝛ cūctis animi ſapiētia paucis. q̄ ꝟba lꝫ ad referēdarios aptauerimus: ad q̄ſlibꝫ factū bonuꝫ poſſent aptari. Illud non placet diceꝛ vt hec lr̄a ſm aliam itelligaꝛ: lꝫ ēt tūc eēt verū vn̄ illō multi ſūt vocati / pauci vero electi. nā ſm hoc non ſic bn̄ referreꝛ ad ſupradicta. ⁊ facit ad hunc. §. ſ. vt deter. ſit nu. cle. in p̄n. ⁊. ff. de ↄdi. iſti. fili⁹. ⁊. ff. de ꝟb. ob. l. cōtinuus. §. itē q̄ iſulā. ⁊ i decre. diſ. xxiij. c. tales.

o ❡ Promiſim⁹. i. impoſuimus.

p ❡ Ex p̄rib⁹. no. fili⁹ p̄ſumiꝛ bon⁹ ꝓpter p̄rem qd̄ ē mirū: imo ⁊ rōne nationis p̄ſumiꝛ bonus vl' mal⁹. vt. ff. de edil. edic. l. ꝙ ſi nolit. §. q̄ mācipia

q ❡ In eos. ſ. indigentes.

r ❡ Auxiliū. ſ. implorandū ꝓ indigētib⁹. Et no. h̄ eē laudabile pauperes adiuuare. vt C. qn̄ imper. inter pupil. ⁊ vidu. l. i. et C. de epi. ⁊ cle. l. orphanotrophos.

❡ De inceſtis ⁊ nepharijs nuptijs.

s Pro inceſtis. leges. vt C. de inceſt. nup. l. ſi q̄s inceſti.

t ❡ Que. ſ. leges

v ❡ Priuant. qd̄ ↄtingit ex eo: q: cū oia bona p̄ri auferebanꝛ: magꝭ filio auferri videbanꝛ. cui⁹ quaſi iaꝫ erāt. vt iſti. de here. q̄li. et diffe. §. ſui. ſcilꝫ propter votū patris. vt. ff. de libe. et poſthu. l. in ſuis. ⁊. ff. vnde liberi. l. ſcripto. in fi.

Filio q̄ſi ſpectare videntur bōa paterna.

Nuptie īceſte et nepharie differunt.

ſine reatu[a] eſſe: eos autē qui in noxij ſunt tanq̄ʒ peccantes puniri[b]. ❡ Sancimus igitur de cetero ſi quis illicitas[c] ꝛ ꝯtrarias nature (quas lex īceſtas ꝛ nephādas ꝛ damnatas vocat) cōtraxerit[d] nuptias: ſiquidem nō habuerit filios ex priorib⁹ legitimis ꝛ īculpabilib⁹ ſibi cōtractis nuptijs/mox ei ſuaꝝ rerum caſum iminere[e]: ſimul autem ꝛ eis que noīe dotis[f] data ſunt ei in nullo potiri[g]: ſed omnia erario[h] aſſignari: eo ꝙ dū licuerit[i] nuptias facere legitimas contra leges amauerit: et confuderit quidē ſobolem[k]/nocuerit autē ꝛ generi[l]: egerit vero que impia ſunt ꝛ ſceleſta: et talia concupierit qualia plurima etiam irrationabilia admonēt[m] animalia: ſitq̄ʒ ei pena nō cōfiſcatio ſolū ſed etiā cinguli[n] priuatio et exilium[o]: ꝛ ſi vilis[p] fuerit etiā corporis caſtigatio[q]. quaten⁹ diſcat caſte viuere ꝛ intra naturā ſe continere: non autē delectari ꝛ amare vltra terminū traditū nobis a natura/etiā his legibus repugnare. ❡ Muliere q̄ʒ ſi legem[r] ſciens[ſ] hanc quidē neglexerit: inceſtis autē ſemetipſam tradiderit nuptijs: ſub eadē con-

Nuptie illicite an ꝛ qñ ſint puniende.

a ❡ Reatu. i. ſine pena reatus.
b ❡ Puniri. qḋ non debet eſſe. vt. C. de pe. l. ſancimus. et ſ. vt iudi. ſine quoq̄ ſuffra. § cos. ꝛ ſ. iuſiuran. § ꝛ equus. ꝛ. j. de man. prin. § oportet. in fi.
c ❡ Illicitas. hoc gñale nomē eſt q̄cūq̄ʒ mō ſint nuptie contra legē: lʒ non ſint ꝯtra nature ſʒ iuri. nepharie vō inter aſcēdentes ꝛ deſcēdētes/īceſte autē īter collaterales ꝛ affines. vt in inſti. de nup § ergo. ꝛ. ff. de ritu nup. l. q̄netiā. ꝛ. ff. ꝺ adulte. l. ſi adulteriū. i. rñ. lʒ lex q̄nq̄ʒ ꝯmiſcue vtak. et ꝑ hoc reprobo h̄ opinionē Mar. q̄ dicit ti. iſtum habere locū tm̄ qñ erāt nepharie vel inceſte: ſed hec lr̄a dicit plus ſcʒ quocūq̄ʒ mō illicitas. nec ob. rubrica huius ti. quā ꝓ ſe inducit. nā plerūq̄ʒ generalior eſt textus q̄̄ rubri. vt. ſ. vt eccle. ro. ꝛc. nam de alijs ibi loquik. ꝛ ecōtra rubri. gñalior eſt tex. vt pʒ. C. ꝺ relig. ꝛ ſump. fu. nā lʒ in rubri. dicat de luſu. in tex. tñ non dicit. vñ nō eſt bona ſua argumētatio: lʒ nr̄ fuerit cōciuis ſcʒ florentin⁹. pro nobis aūt hec eſt lr̄a. ſ. illicitas. vt inſti. de nu. § ſi aduerſus. ꝛ. ff. de adul. l. ſi adulteriū. § ſtuprū. in fi. § quocūq̄ʒ igik mō mr̄imoniū illicitū eſt qḋ eſt. xiiij. modis vt diximus inſti. eo. § ſunt ſemp. locū habet h̄ ti.
d ❡ Cōtraxerit. de facto. ſic. C. ad. l. iul. de adul. l. eū. Ac.
e ❡ Imminere. Sʒ nunq̄d ipo iure vel ꝑ ſñiam: Rñ. ſatis credo ipo iure: q: dicit mox. ſñia vō non poſſet ita mox dari ſed tractim/ꝛ cū deliberatione fertur. vt. C. de ſen. ex peri. reci. l. ij. et ideo ſtatim cū erit tale mr̄imoniū cōtractū a ſciētib⁹ ipo iure dominiū ꝑditur rerū. et facit ꝓ hoc. j. de rap. muli. q ꝓpu. rap. nub. § ſancim⁹. col. ix. ꝛ. C. ad. l. iul. maie. l. fi. ꝛ. ff. de publi. l. cōmiſſa. ꝛ. C. loca. l. fi. ꝛ. j. de liti. § ſi vō apud. in fi. col. viij. Sed quidam dicūt ſñiam neceſſariā ꝛ legitime rē ꝓbari debere anteq̄ʒ dñiū rerū ꝑdak. ꝛ eſt pro eis. ff. de iure fiſ. l. eius q̄. i. rñ. ꝛ. C. de here. ꝛ ma. l. quicūq̄ʒ. § ꝙ ſi fecerit. ꝛ. ff. ad ſill. l. ncērios. C. de ap. l. i. ꝛ. j. vt liti. iurent. § illo. col. ix. Sʒ rñderi pōt his. ll. q: nō eſt in eis tam horrendū delictū vt h̄. ꝛ. ſ. ꝓxi. ꝛ. j. ꝓxie dicik. Sed ad q̄d hoc ꝓderit ꝙ bona nō auferank niſi lata ſñia: Rñ. q̄ ad fruct⁹ medij tp̄is. vt. ff. de his qui. v. indig. l. eum q̄. Ac.
f ❡ Dotis nomine. vere autem non eſt dos cum nec ſit matrimoniū. vt inſti. eo. § ſi aduerſus.
g ❡ Potiri. id eſt vti.
h ❡ Erario. i. in camera fiſci. ſed videk etiā ꝙ filijs non extātibus nō ſint dāda fiſco ſed cōſanguineis ei⁹. vt. j. de mā. ꝓn. § opʒ. ꝛ. j. vt nul. iudi. § fi. col. ix. J. So. quidā dicūt hāc corrigi ꝑ illā de man. ꝓn. et illā ꝑ aliam vt nulli iudi. Alij dicunt hoc ſpeciale ſicut in crimine leſe maie. dicit. illa vt nulli iudi. Alij dicunt hoc eſſe intelligendū cū nec filij ſunt nec alij cōſanguinei: ꝛ ita ſm̄ illas. vel dic qḋ eſt verius vt ibi diximus ſcilʒ vt nulli iudicū.
i ❡ Licuerit. ex hoc vbo colligo ꝙ hec auk. loquik de eo q̄ ſciēs tale fecit matrimoniū. ex eo qḋ poſtea dicit de pena exilij que tantū dolo delinquēti imponik: ꝛ ex eo ꝙ poſtea dicit mulierē quoq̄ʒ. et ſi ſciēs ꝛc. Et vt oīa ſint tibi clara diſtingue. aut ille qui dicik puniendus ſciuit factū/ſcʒ cōſanguineā: et ius. ſ. non licere ſibi de iure talē habere: aut ignorauit vtrūq̄ʒ. aut ſciuit ius ſed ignorauit factum: aut ꝯ. primo caſu cōſtat eum puniēdū: vt hic. Itē ſecūdo conſtat ꝙ nō vt hic. Item in tertio cōſtat ſimiliter ꝙ nō niſi ſit ſupinus error. vt. C. co. l. q̄ cōtra. ꝛ. C. de l in teg. reſti. mi. l. tutela. ſʒ in quarto dico quaſi idē ꝯtra ad penā ex hoc ti. cum nō ſit in dolo etiā qui in iure errat. vt. ff. de here. ꝺ. pe. l. ſʒ ꝛ ſi. § ſcire. et in dāno vitādo iuris error non nocet. vt. ff. de iur. et fac. igno. l. error. ꝛ. l. iuris ignorantia. quaſi ideo dixi: quia ſi in iure ciuili errauit: vt q: adoptiuā ſororē accepit: prorſus excuſetur. nec ob. C. de interdic. matri. l. i. q: ibi clam accepit: quare preſumitur ſciēs. vt. ff. de ri. nup. l. fi. Si vō in iure gētiū: rōne etatʒ iuuatur. vel ſi dimiſit eā anteq̄ʒ accuſetur: ꝛ tunc in totū. Si vero nō dimiſit punik: licet parum. vt. ff. ad. l. iul. de adul. l. ſi adulteriū. § ſtuprū. ꝛ. § nōnunq̄ʒ. ꝛ. § fratres. ꝛ. § idē pollioni. ꝛ. § inceſtū autem. Et hec in maſculo: ſed femine ſemper a pena huius tituli excuſantur quacunq̄ʒ iuris ignorantia vt hic. Sed in pena adulterij non excuſatur quacūq̄ʒ iuris ignorātia maſculus vel femina. vt. ff. de adul. l. ſi adulteriū. § fratres. in fi.
k ❡ Sobolē. ſ. natam ex huiuſmodi nup. illicitis. nā nec filius dicitur: nec alēdus eſt a patre: ꝛ omni beneficio excluditur. vt. j. qui. mo. na. effi. ſui. § fi. Accur.
l ❡ Generi. i. ꝯſanguineis ſuis. nā aliquē eſſe malū dedecus eſt parentū: vt h̄. ꝛ. ff. de libe. cau. l. i. § fi. ꝛ. l. ij. ꝛ. l. iij. ꝛ. ff. de appel. l. non tantum.
m ❡ Admonent. i. faciunt.
n ❡ Cinguli. i. dignitatis ſi quam habet. Accur.
o ❡ Exiliū. i. relegatio in inſulā vt puto: lʒ alia duo gña ſint exilij. vt. ff. de īterdic. ꝛ re. l. exiliū. Sed tunc quō poſſet caſte viuere vt ſeqtur: Rñ. q: vxorē primā pōt retinere vl' nouā accipere. vt. ff. de bo. dā. l. iiij.
p ❡ Uilis. no. magis puniri vilem q̄ʒ nobilē. vt. ff. de icē. Uilis rui. nau. l. pedius. ꝛ. ff. de pe. l. capitalium. § venenarij. et l. ſi quis aliquid. § ꝙ vero. quod plene diximus. ſ. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. § ſic igitur. in fi. Et facit etiam ad hoc ff. de iniur. l. fi. ꝛ. C. que res ven. nō poſ. l. fi. ꝛ. C. de pla. l. fi.

Uilis plus nobili punitur.

q ❡ Caſtigatio. al's verberatio.
r ❡ Legem. ſcilicet tale matrimoniū prohibentem.
ſ ❡ Sciens. ſemper tamen preſumo ꝙ ignoret niſi contra probetur. In viro econtra. ff. de iure. et fac. igno. l. regula. quod poteſt vir probare ratione etatis vel ratione ruſticitatis. vt in predicta. l. dicitur. ꝛ. C. de teſtamen. l. fi. Accurſius florentinus legum doctor.

ſtituēda pena[e]. ¶ Si vero cō-
tigerit ex priorib[9] nuptijs in-
culpabilibus filios eſſe ei: aut
nepotes forte/aut vlterius/pa
ternā mor[b] illi accipiāt ſucceſ
ſionē ſue quidē p̄ſtātis patris
ſupplicio[c] facti: paſcentes[d] aūt
eū[e] ⁊ alia[f] neceſſaria prebētes
nam licet legum cōtemptor et
impius ſit: tamen pater eſt.

¶ Pena legis hu[9] in nuptijs
futuris obtinet: ⁊ non in p̄teri-
tis ante hanc legē diſſolutis/
nec etiā in poſtea diſſolutis in
tra bienniū. In nuptijs p̄o vl-
tra bienniū durātibus ſub ea-
dem equalitate ⁊ pena per om
nia locum habet. h.d. Bar.

¶ Et hoc quidē ſequēs tēpus
habeat poſt preſentē noſtram
conſtitutionē currens in nullo
cōtriſtando ſi caſte vixerit. li-
cebit eñ nichil peccantes ſub
hac lege nō ſubdi. Qd̄ p̄o iam
tranſactū[g] eſt nec oīno relinq̄-
mus innoxium[h]: nec oībus mo
dis ſub acerba idignatiōe ſub
mittimus. ſed ſi que inceſte fa
cte ſunt nuptie: ſiquidē cōtige
rit eas quolibȝ modo diſſolui[i]
ſine reatu[k] ſit. ¶ Si vero hec
nr̄a lex inenerit aliquē poſt[l] ta
les nuptias[m]/licentia mille ha
beat ex quo oībus inſinuata[n]
eſt intra duos annos ſic ſibi co
pulatā dimittere cōiugem: nō
reuerſurā vlterius ad eū: neq;
ſeparatā quidē figuraliter[o]: p̄
veritate vero cōiunctā. forſan
eñ ſic prioribus[p] ſatiſfaciat ſo
la quarta[q] eius ſubſtātie par-
te ad fiſcum deferenda: ⁊ ad fi
lios[r] omni alia ſubſtantia quā
eis[s] tanq̄ innoxijs cōcedim[9t]:
vt ſiquidē ſoli[v] ⁊ nō cū alijs et
ipſi legitimi ſint: et ex alijs nu
ptijs inculpabilibus exiſtenti
bus nō priuentur paterna ſuc-
ceſſione: niſi iuſte[x] eos odio ha
bens pater propter aliā quan-
dam legitimā offenſionē a ſua
excludat ſucceſſione. ¶ Si ve
ro etiam nuptie ſint alie prius
facte: et non offendētes legē ⁊
filij inde oriātur: tres quidem
partes hereditatis vndiq; in-
culpabilibus ⁊ innoxijs relin-
qui filijs/niſi aliquid offendāt
aliud qd̄ eos indignos patris
ſm legem ſucceſſione demon-
ſtrat: quartā vero filijs iniuriā[y]
quidē paſſis/innoxijs tamē re
linquere liceat[z]: et ipſis incul-
pabilib[9] p̄ omnia alia circa pa
trem viſis: ſcilicet ⁊ p̄cepta ex
paterna ſubſtantia quarta par
te quā fiſco dari precipimus[a]:
et damus etiā eis[b] nō ex teſta-
mento ſolo ſed etiā ab inteſta-
to genitorū ſm prius a nobis
dictū modū fieri heredes: hoc
eodē[c] valēte ſi etiā poſtq̄ pri[9]
dimiſerit coniugem inceſte ſi-
bi commiſſam vel copulatam
alteram duxerit ſm legem vxo
rem filijs ei et ex priore[d] exiſtē
tib[9] ⁊ poſtea ex legitima p̄cre-
atis. ſic enim prius[e] tempus

a ¶ Pena. congruente tamen mulieri. Accur.
b ¶ Si vero. mor. i. ſtatim.
c ¶ Supplicio. i. in penam patris que magna eſt: vt h. ⁊
ff. de lega. i. l. filiuſfamil. §. ſm vulgarem.
d ¶ Paſcentes. ſ. filij.
e ¶ Eū. ſ. patrē.
f ¶ Alia neceſſa
ria. ad veſtitū. Et
facit ad hoc. ī. qui.
mo. na. effi. ſui. §.
pe. ⁊ ff. ad trebel. l.
ex facto. §. ſi q̄s ro-
gatus. ⁊ l. impera-
tor. inſ. ⁊ C. d ale.
li. l. i. Sed quō pa-
ſcēt eum in exilio
poſitū? Rn̄. bn̄ mit
tendo ſibi neceſſa-
ria. nā etiā eo ca-
pto ab hoſtibus il
luc ſunt ſibi neceſ-
ſaria mittenda. vt
ī. vt cū de ap. cog.
§. ſi vnum de pre-
dictis.
g ¶ Trāſactū. ſ.
ante legem iſtam.
h ¶ Innoxiū. i. ſi
ne pena. Et facit
ad hoc. ā. vt iudi.
ſine quoq; ſuf. inſ.
⁊ ā. ti. p̄ori.
i ¶ Diſſolui. ſ. an
te legem iſtam.
k ¶ Reatu. i. ſine
pena reatus. quid
enim peccauit an-
tiquitas ⁊c. vt. C.
de teſta. l. iubem[9].
§. penul.
l ¶ Poſt talem.
id eſt poſt ſe.
m ¶ Nuptias. ſ.
ſecundas.
n ¶ Inſinuata ē.
i. ex quo i noticiā
puenit. Sed nun-
q̄d a tpe duoꝝ mē
ſiū hic bienniū cō
putat̄. vt. ī. vt fac.
no. cō. Rn̄. nō vt h.
⁊. ī. co. §. ſi autem.
o ¶ Figuraliter.
nam nō debet fin-
gere ſe dimittere ⁊ pro veritate tenere.
p ¶ Prioribus. ſ. nuptijs vel delictis. Accur.
q ¶ Quarta. hoc qd̄ de quarta dicit credo correctū. vt. ī.
de mā. p̄n. §. oportet. ⁊ ī. vt nul. indi. §. fi. col. ix. et ſic dicas
vbicūq; ſ. in hac conſtōne fit de ea mētio. ſ. reſiduā totam
partem: ⁊ hoc ſm vtrūq; caſum. ſed ſolue vt. ī. §. i.
r ¶ Ad filios. ſed de qb[9] filijs hic loq̄tur? Rn̄. de his qui
nati ſunt ex hoc inceſto cōiugio ante p̄a tm̄ hu[9]. l. vel poſt
infra duos annos. vel pōt intelligi de legitimis ex priori
legitimo matrimonio. et hoc vſq; ad illum ver. etiā ⁊c. et
ſm vtrūq; caſum potes litterā cōcordare vt ſtatim nota.
s ¶ Eis. ſ. iceſtuoſis ſm primū. vel legitimis ſm aliū.
t ¶ Cōcedimus. hic accipe ⁊ ipſi legitimi ſint qd̄ eſt. ī.
ſiquidē ſoli. ⁊ nō cū alijs ſubaudi natis ex nuptijs exiſtē-
tibus inculpabilibus. ⁊ hic accipe vt p̄termiſſum nō pri-
uetur ⁊c. et qd̄ di-
cit in ſequenti ca-
ſu. ſi vero ⁊c. loqui
tur q̄n nō ſunt ſoli
hmōi filij. ⁊ hoc ſȝ
p̄mā poſitionē ca-
ſus. ſm aliā plan[9]
eſt hic caſus ⁊ dif-
fert a ſequēti: quia
hic ſunt ſoli legiti
mi ſine hmōi filijſ
inceſtuoſis: ſed in
ſequenti ſunt cum
illis. ſ. inceſtuoſis.
Accurſius flo.
v ¶ Soli. ſ. ince-
ſtuoſi. ⁊ nō cum a-
lijs. ſ. legitimis ſȝ
primū. Uel dic ſoli
ſcȝ legitimi et non
cū alijs. ſ. iceſtuo-
ſis ſm ſecundū ca
ſum. et qd̄ dicit nō
cum alijs. ſubau-
di ſint. vt ipſi pro
legitimis habean
tur ſm primū. vel
p̄prie ſm aliū.
x ¶ Iuſte. ex cau
ſis determinatis.
ī. vt cū de ap. cog.
§. cauſas. col. viij.
Accurſius flo.
y ¶ Iniuriam. i.
damnum a nobis
qui eos cum alijs
non admittimus
equaliter.
z ¶ Liceat. ſcilȝ
patri.
a ¶ Precipim[9].
qd̄ eſt correctū. vt
p̄ri. diximus.
b ¶ Eis. id eſt tā
filijs legitimis q̄
inceſtuoſis. Ac.
c ¶ Eodem. ſcȝ
quod dictum eſt:
vt naturalibus/id
eſt inceſtuoſis exiſtentibus ⁊ legitimis primis. hoc idem
fit ſi poſtea ſint legitimi et prius huiuſmodi naturales
Uel ſecundo poteſt intelligi hic. §. q̄ dictum eſt naturali-
bus exiſtentibus et legitimis prius: hoc idem et quan-
do prius et poſtea eſſent legitimi: et ſm vtrunq; apta lit-
teram. Accurſius florentinus.
d ¶ Ex priore. ſ. iceſta ſm primum caſum: vel legitima
ſm alium. Accurſius.
e ¶ Prius tēpus. i. naturales cum legitimis: vel legiti-
mos primos cum vltimis ſm aliā expoſitionem.

clemētie[a] vincim⁹ dote quippe
precedēti[b] mulieri dāda. ſi au=
tem vxorem nō dimiſerit intra
duos annos ex q̄ lex[c] fuerit pu
blice iſinuata: et ipe cadat ſua
ſubſtātia et mulier dote: et ſu
pradicta fiat pena. tales q̄ꝙ fi
lij nichil ex paterna[d] ſubſtātia
habebūt neqꝫ ex materna do=
te. Sꝫ ſi q̄ fuerint ex prioribus
nuptijs innoxij filij ei ꝓcreati
illi res accipiāt poſt quartam
quippe ptē q̄ ad fiſcum deferꝛ
ſue ptātis effecti: et patrē alen
tes: et aliā ei ꝓbētes ſufficien=
tē ſanationē ſicut prediximꝰ[e]
dote etiā hic inceſte coniugis
ſub fiſco faciēda. Si vero filij
nō ſint ex priorib⁹ inculpabili
bus nuptijs hoc agēti ꝓcrea=
ti: tūc toti⁹ eius ſubſtātie dn̄s
erit fiſc⁹: hec eni etiā in poſtea
nubētib⁹ inceſte ſancimꝰ[f] ſub
equalitate ꝑ oīa ponētes eum
qui nō dimittit intra predictū
a nobis tp̄s inceſtā cōiugē: cū
eo qui poſt hāc noſtrā legem
inceſtas et odibiles quaſdam
nuptias eliget.

C Liberi naturales ꝑ matri=
moniū legitimātur in omni ca
ſu et quo ad omnia. Bar.

C Dubitatū[g] itaqꝫ in q̄buſdā
gētib⁹ etiā aliq̄d de legitimis
filijs ex noſtra conſtitutiōe fa=
ctis exiſtimauim⁹[h] recte ſe ha=
bere. nos tanq̄ꝫ legis patres[i] ꝛ
adijcere ei ꝛ ſoluere dubitatio
nē. eteni cum tali intellectu ab
initio legē[k] poſuim⁹. nā etſi le=
gitimorū q̄ſq̄ꝫ ſit paꝛ et obeun
te ei⁹ vxore ex hoibus[l] aut etiā
legitime tranſigente[m] habue=
rit quādā cōſuetudinē ad aliā
mulierem quā licebat etiam le
gitime[n] ducere vxorē[o]: ꝛ fuerit
ei filij ante dotalia docūmēta
ſi tamē ea[p] fecit: aut etiā poſt=
ea vel etiam ſoli maneant an=
te dotalia filij: ſecundis[q] autē
nō ꝓcreatis aut etiā poſtq̄ꝫ na
ti ſunt morietib⁹: exiſtimauerit
quidā nō poſſe ſecūdos[r] eē le=
gitimos q̄m̄ primi exiſtant: et
ex priori coniuge alij legitimi
et ꝓprij filij: quod nullā rectā
et conſequentem habet conſo
nantiā. Si enim huiuſmodi fi
lios nos legitimos et ꝓprios
demonſtrauimus[s] dotaliū do=
cumentorū contenti confectio
ne[t]: legitimi vero etiam primi[v]
conſtituti ſunt in omnibus le=
gitimis: etiam pater moritur
et his qui ex prima fuerūt et q̄
de ſecunda[x] licet ante dotalia
documēta ꝓcreati ſunt: et nul
lus poſt eos poſt documentū
dotis natus eſt/aut etiam na=
tus mortuus: ꝛ licentiam lex
ei[y] preſtat quo vult teſtari mo=
do in ſua ſobole: vt tamē nō of
fendat in aliquo leges[z] q̄ men
ſura certa ſucceſſionis omnes
filios vocant. Ueniant igitur
etiam ab inteſtato et ex teſta=
mento ſicut et pater et lex per
mittit proprij exiſtentes at=
qꝫ legitimi alterutriſqꝫ ſucce=
dent: quid enim[a] aliud decerni
mus cum ſufficiat legitima et
ſuorū appellatio ſub poteſta=
te eos oſtēdere et dare etiā cō
tra teſtamentū que[b] leges pre
bent ꝛ omnia habere q̄cunqꝫ
hmōi appellationem decent[c].

C Tua igitur eminentia que
placuerunt nobis et per hanc
legē declarata ſunt agnoſcēs
operi effectuiqꝫ tradere feſti=
net precepto vtens apud gen=
tium preſides: vt et qui foris[d]
ſunt homines agnoſcant quia
ſobolis innoxie et pure curam
habuerimus: et alienigenas[e]
atqꝫ noſtris odibiles legibus
aduerſamur copulatiōes. Da=
tum ſexto ydus octobris Cō=
ſtanti. biliſario viro clariſſimo
conſule inditione. xiij.

C De lenonibus.

C Lenones mulierum hac le
ge eſſe prohibentur pena con=
trafacientibus iminēte. Bar.

Impator Juſti. aug. patriar.
conſtantinopoli.

C Collatatio tertia.

a C Clementie. i. clementer.
b C Precedenti. predicta. vt. ſ. e. §.
c C Lex. ſ. iſta.
d C Ex paterna. vt. j. qui. mo. na. ef= ſi. le. §. fi. col. vi.
e C Prediximus. vt. ſ. eo. §. ij.
f C Sācim⁹. vt. ſ. eo. §. i. hec paritas fallit in q̄rta quaꝫ habet fiſcus quā non habet ſi poſt hāc legem quis ta lem contrahit in= ceſtum. Et eſt ra= tio quia hic vide= tur in alio releua= ri. i. biennio quod datur ei. quare cō tra grauetur i hoc vt ar. ff. de iureiur. l. eum qui. in prin.
g C Dubitatum. eſt ſubaudi. vel dic dubitatū pōi neu= traliter.
h C Eſtiauim⁹. ſubaudi et iō exi= ſtimauimus ꝛc.

Impator pr̄ ē legis.

i C Patres. no. i= peratorem vocari patrem legis. vn= de et leges ſunt ei ſubiecte. vt. j. de cō ſulib⁹. in fi. et. j. vt hi qui obli. perhi. §. finali.
k C Legē. ſ. ex q̄ oritur dicta dubi= tatio. vt. C. de nat. lib. l. cum quis.
l C Ex hoibus. ſi milis oratio eſt. ſ. de non eli. §. i.
m C Tranſigen= te. i. ſeparante: ſcꝫ matrimoniū per diuortium.
n C Legitime. ſ. vt lex concedit. j. de nup. §. ſi igitur. et C. de diuor. l. con= ſenſu.
o C Uxorem. fa= cit ad hoc. j. de triē. et ſemiſ. §. fi. et. j. vt lib. dece. §. ſi quis autem.
p C Ea. ſcꝫ docu= menta dotalia. q. d. ꝛ eam poſtea ac cipit in vxorem.
q C Secundis. i. poſt matrimoniū. Accurſius.
r C Secundos. i. natos et concubi= na.
ſ C Demonſtra= uim⁹. ſcilicet ſi eā acceperit in vxo= rem.
t C Confectione. q̄d eſt neceſſe quā= tum ad legitima= tionem filiorum: non quo ad matri monium. vt. ff. de reg. iur. l. nuptias. ſed. p. etiā ad ma= trimonium dice= bat hec duo neceſ= ſaria. ſcilicet dotē cōſtitui et fieri in= ſtrumentum. arg. pro eo inſti. de he= re. que ab inte. §. i. et fi.
v C Primi. id eſt nati ex concubina quam poſtea du= xit in vxorem tan= quā primi. ꝛ expo ne vero pro certe.
x C De ſecunda. ſic. j. de filijs ante do. inſtru. natis.
y C Ei. patri ta= les habenti filios.
z C Leges vocāt. ſ. in quarta. vt. C. de inoffi. teſta. l. cū queritur. et. l. parē tib⁹. et. inſti. de in= offi. teſta. §. fi.
a C Quid enim. fit hic mentio de eo quod ē. j. de tri. et ſe. §. fi.
b C Que. ea ſub= audi.
c C Decēt. vt que relam inof. teſta. ꝛ bo. po. contra tab. ſm al. vt iſti. de ex= hereda. libe. §. no ſtra.
d C Foris. i. ex= tra conſtantinopo litanam ciuitateꝫ. Accurſius.
e C Alienigenas. id eſt alienas a iu re. Accurſius.

C De lenonibus.